

Národnostní nepokoje v Čechách

ministerským předsedou hrabětem Badenim vydané jazykové nařízení a v důsledku toho obstrukce minority daly podnět k národnostním třenicím v Čechách. Následkem toho české minority v Žatci, Chebu, Jablonci a Liberci mnoho trpěly. Po pádu hraběte Badeniho, poté co němečtí studenti ovacemi jednomu profesorovi, který v říšské radě vytáhl nůž, vypukla v Praze nová anarchie, v níž bylo rozbito mnoho oken a židovské obchody – ležící stranou – byly vyplundrovány. Nato české minority měly zle Jablonecký okresní hejtman nařídil zavírací hodinu – na 10 hodin – Bylo to jednu neděli před adventní dobou – okolo 10 hod. shromáždilo se velké množství na rychnovském náměstí a táhli – povykující „Heil“, k faře.

pag. 214-

farářova teta ležela těžce nemocná. My všichni jsme byli neméně vyděšeni, protože jsme nemohli vědět, co se bude dít.

Na tlučení do oken jsme se postarali, vnitřní jsme zavřeli. U fary zpívali „Wacht am Rhein“, a klidně odtáhli. Teprve druhý den zjistili jsme, že při tom bylo mnoho lepších lidí, kteří se styděli, a vylouvali se: To byl jen žert, - který ale mohl smutně dopadnout, Rovněž řváno bylo u domů několika málo zde usedlých Čechů-Bříza, Tokan, Randák. V čele byl židovský rozum nebo odměna.

pag. 215

Lékárna v Rychnově

Byla povolena výnosem c.k. místodržitelství 22. července 1897 č. 165. 804. Konkurs byl vypsán do 16. dubna 1898.

{následuje český text}

Č.j. 104 PR /1891

Důstojný farní úřad v Rychnově!

Zaplacenou další lhůtu vyvazovacího kapitálu od velkostatku Svijanského pro farní beneficium Rychnovské složenou zakoupen byl státní dluhopis 4% daně prosté korunové renty ze dne 1. března 1891 č. 27622 znějící na 1200 k neb 600 zl., o čemž se důstojnému farnímu úřadu uctivě vědomost dává s dokladem že dotyčný platební arch na vybírání úroků z této obligace od c.k. berního úřadu v Jablonci důstojnému farnímu úřadu dodáván bude.

Knížecí Rohanský patronátní úřad v Sychrově dne 19. března 1898

Göbl.

pag. 216

Antipendium pro mariánský oltář

Anna Richter, Rychnov bydlící u p. Neumanna darovala kostelu antipendium k mariánskému oltáři. Nádherné antipendium na hlavní oltář bylo takovým způsobem obnoveno, že květy byly přeneseny na novou látku. To obstaralo Kongregace sester nejsvětější svátosti oltářní v Č. Budějovicích za 20 zl.

Dary na oltář Božího Těla:

M. Preusler, vdova po obchodníkovi 1 zl 50 kr

Barbara Maschke, Rychnov č. 78 1 zl

Ochotnický spolek Rychnov 20 zl.

(prostř. pánů Ullricha a Zappe)

pag. 217

Jubileum

V roce 1897 byl jubilejní rok. Jeho svatost papež Lev XIII. slavil 60 let, biskup Emanuel Schöbel 50 leté kněžské jubileum a jeho Majestát císař a král František Josef I. své 50-leté jubileum nástupu na trůn. Obojí byla pro všechny národy Rakouska radostná událost, zkalená zavražděním císařovny Alžběty v Ženevě anarchistou, 2. prosince byl v Rychnově jen jednoduše slaveno. Ze spolku se zúčastnily jen některé v kostele, a ty byly ještě slabě zastoupeny. Wolfiánství muselo také zde vlastenecké pocity velice podrýti.

Farář Johann Bernard

pag. 218

o této jubilejní výroční slavnosti farníkům učinil nezapomenutelnou opatřením křížové cesty, tu namaloval Josef Maschke, Rychnov č. (nezaměnit s obchodníkem obrazy téhož jména). rámy z dubového dřeva. dodal truhlář Hugo Ulbrich z Jablonce za 308 zl., zámečnické práce obstaral Zacharias Lang. Poté co bylo odstraněno emporium, na němž byla malá křížová cesta umístěna, musela se opatřit nová křížová cesta. Starou získal ředitel chlapeckého semináře v Příbrami na chodby tamního konviktu. Moje přání, tak jako přání pana biskupa bylo, aby jí namalovalo

pag. 219

14 malířů, rámy chtěl opatřit pan farář. Já jsem se několikrát obrátil na prvního obchodníka s obrazy a malíře Josefa Maschke, rovněž na misionáře P. Mayera C.St.R. 1893, on to měl vzít do rukou. To mi slíbil, ale sotva byli pánové obvoláni, vzal své slovo zpět. Tak nezbylo panu faráři nic jiného, než hledat dobrodince, který je vpředu uveden. Největší dobrodinka chtěla svůj dar udržet v tajnosti, Poté, co farář dostal peníze, nyní chtěli malíři, -byli v obecním zastupitelstvu- aby jim farář peníze předal, že to provedou.

Nápomocen mi byl zejména pan Karl Hofrichter, exportér (syn Josefa Hofrichtera)

pag. 220

Nové oltáře Božího hrobu.

V roce 1898 byly opatřeny nové oltáře Božího hrobu. Na to pan farář poprosil a dali:

pan Anton Peukert 80 zl

„ Josef Pil z 50

„ Josef Maschke 30

sám dal 40

kromě toho dal p. Wenzel 10

a jiné drobné dary.

Provedení převzal pan starosta Josef Ulbrich a předal je Hugo Ulbrichovi, truhláři v Jablonci za 320 zl. Ty byly slušné, ale bohužel nerozebíratelné a musely být průběžně uchovávané v kostele. Protože truhlář při zhotovení oltářů nebral žádný ohled na stávající obrazy, musely se opatřit nové. To byla povinnost zdejších malířů.

pag. 221

Přefaření (Rádlo čp. 254 přidáno k Vratislavcím)

Č. 36022

C.k. okresní hejtmanství Liberec, 27. července 1899

Důstojnému farnímu úřadu Rychnov

V důsledku výnosu c.k. místodržitelství z 26. ~~ledna~~ května 1899 č. 9726 byl na základě §20 zákona ze 7. května 1874 č.50 ř.z. dán státní souhlas k vyloučení domu čp. 254 Rádlo z farního obvodu Rychnov a k jeho přikázání k farnímu obvodu Vratislavice. a biskupská konsistoř v Litoměřicích vyslovila c.k. místodržitelství přání, aby příslušné přefaření vstoupilo v platnost 1. srpna 1899.

O tom se dává zpráva důstojnému farnímu úřadu

C.k. okresní hetman- podpis nečitelný {okr.hejtmanem byl F.Rapprich}

pag. 222

Mše náboženského fondu

Podle ordinariátního listu z roku 1899 č.4268 je právě jsoucí rychnovský farář pro všechny časy trvale osvobozen od sloužení mši od náboženského fondu., naproti tomu měl jeho 1. výpomocný kněz odsloužit ročně 50/ padesát mši náboženského fondu za fundátorovu památku a spásu jeho duše
odsloužení mši náboženského fondu se zavede kniha nebo se připojí dodatek ke knize o odsloužených mších.

pag.223

Místo katechety v Rychnově 1890

Poté, co se nově zřízená měšťanská škola stala trojtřídní, a kromě toho 1.1.1899 byla povolena paralelní třída, podala místní školní rada žádost c.k. zemské školní radě, aby ráčila u zdejší měšťanské školy zřídit místo katechety poté, co je nyní k dispozici potřebný počet tříd.. Dřívější žádost byla odmítnuta s poukazem na malý počet tříd... Také druhá žádost byla zamítnuta, protože biskupská konsistoř v Litoměřicích

pag. 224

dala prohlášení, že poté, co v Rychnově jsou 3 kněží, není prozatím vlastní katecheta nutný.

Nato odebrala se deputace sestávající ze starosty p. Josefa Ulricha, ředitele p. Wandera a místního školního inspektora Josefa Preyslera k nejdůstojnějšímu p. biskupovi aby mu ještě jednou ústně přednesla prosbu. Ten přijal deputaci co nejsrdečněji ta, a ujistil ji, že o tom nic neví a slíbil novou žádost podpořiti. Stejně tak i

pag. 225

kanovník Josef Seifert, k němuž p. biskup deputaci poslal.

Povolení zní:

C.k. Okresní školní rada

Č. 3138 BSR Jablonec, 13. listopadu 1899

Místní školní radě v Rychnově

C.k.zemská školní rada výnosem z 1. listopadu 1899 Č. 38489 ve srozumění s biskupskou konsistoří v Litoměřicích na tamní chlapecké měšťanské škole systemizovat místo vlastního učitele katolického náboženství s pevnými požitky II učitelské platové třídy od 1. ledna 1900 s oprávněním, že s tímto místem je spojena povinnost

pag. 226

vyučovat katolické náboženství také na jiných veřejných obecních školách v Rychnově dokud nebude podle §2 zákona ze 14. listopadu 1888 č.69 z.z. normovaný počet týdenních vyučovacích hodin naplněn.

O tom budiž zpravena místní školní rada ve vyřízení její žádosti z 5. května 1899 č.41 s poznamenáním, že na obsazení tohoto nově systemizovaného místa bude co nejdříve vypsán konkurs. předseda: Rapprich

Důstojnému farnímu úřadu Rychnov k laskavému vědomí.

pag. 227

Fasse kostela v Českém Dubu (neschválená)

Výnos realit s částí kongruy	64	10	děkan honební činže 70,15
přenechané kostelní pozemky	21	13	
Výnos za kapitálů: z veř.fondů 41198 1/10/1884	37	80	

ze soukr.		29	
naturálie	202	95	deput.čistý 129,55
výnos fixních rent	81		
pohřby	126	41/2	
z	1	68	
	5	04	
z filiálních kostelů	142	48	
od obcí 82,72			
kaple 40,29	123	01	19,09 platí
štolové poplatky	47		z fase k 1.1.1899
celkem	852	49	
		52	
Výdaje			
daně	27	62	
obecní přirážky	3	82	
z kostelních pozemků	10	44	pachtovné 5 zl.ze
poplatkový ekvivalent	29	92	snopu
	1	68	
kancelář.výdaje	24	500	
	72	94	
	97	44	

852.52 – 97,44 = čistý zisk: 763,08

pag. 228

Fasse příjmů a výdajů

Příjmy:

	<u>K</u>	<u>hal.</u>
výnos z pozemků		
výnos z pozemků	559	12
z renty hotově		
11 kapitálových splátek per133zl.95= 66 K 87		
státní dluhopisy		
stříbrná renta 1/10 1892 č. 57298		
500 zl20 zl		
Korunová renta 1/3 1898 č. 27622.....24 K		
úroky ve spořitelně1,83		
celkem 113 zl 63	227	26
nájem z honitby	10	16
naturální renta	9	98
prodané pozemky	18	54
obligace	12,	60
	105	00
	130	20
štola		
celkem	1189	62

Praha, 14. února 1901, Č. 195443 r. 1900

pag.229

Vydání

pozemková daň n 63.46-10%	114	22
615 57.11		
příplatky k fondu 86%	54,58	
obecní přirážky	28,88	
noční stráž	1,40	
celkem	169	66
kancelář.výdaje	40	00
vydržování I. pomoc.kněže	700	00
celkem	1023	88

Příjmy:	1189,52
výdaje -	1023,88
čistý výnos	165,64
doplnění kongruy	1434,36
suma	1600

1434,36/12= 119,53

pag. 230

Poznámka:

Pod položkou 2 údajů –křty vypočítaný poplatkový ekvivalent byl vyloučen, neboť roční čistý výnos z obročí obnos per 500 zl., nebo 1000 K nepřekračuje, , beneficiantovi proto na základě zákona z 15. února 1877 č. 96 ř.z. a výnosu c.k. ministerstva financí ze 4. ledna 1893 č. 15623 nárok na zapravení tohoto poplatku přísluší, který týž u příslušného c.k. finanční okresní správy může uplatnit.

pag..230a,b,

{na následujících 2 stranách jsou tabulky :dospělí, děti, sňatky,ohlášky let 1893-1898, rozdělené do skupin, zřejmě přehledy ke sporu o štolu.Chybí vysvětlení nebo popis jednotlivých rubrik }

Dospělí						Děti do 9 let						
	1	2	3	4	5	zdar -ma	1	2	3	4	5	zdar -ma
1893	-	3	3	14	41	0,	30	20	10	8	4	-ma
1894	-	1	2	12	30	13	0	2	3	21	53	14
1895	-	0	6	17	31	12	0	2	8	15	45	13
1896	-	3	7	16	32	13	1	2	5	15	44	15
1897	-	3	7	15	25	12	0	1	8	14	55	10
1898	1	5	8	14	27	16	0	2	4	12	48	10
-	-	-	-	-	-	14	-	-	-	-	-	11
	1	15	33	88	186		1	13	32	95	307	
zl,k	1	7,30	9,50	17,36	18,60		0,30	4,20	5,20	12,4	20,28	

průměr ze 6 let: 5,62

průměr: 4,55

sňatky						ohlášky						
	1	2	3	4	5	zdar -ma	1	2	3	4	5	zdar -ma
1893	0	0	1	8	25	4	18	12	6	3	28	zdar -ma
1894	0	1	2	12	27	6	1	2	12	30	36	34
1895	0	1	2	6	33	6	1	2	6	7	42	44
1896	0	0	2	7	31	7	0	2	7	8	44	
1897	0	0	3	8	38	7	0	3	8	42		
1898	0	0	2	11	40	7	0	2	11	44		
	0	2	12	52	194		2	12	52	21	4	
		1,30	6,0	15,6	20,		0,36	2,24	5,12	10,	42	

Nová měšťanská škola

Protože prostory pro obecnou, a měšťanskou školu a malířskou školu v budově školy, postavené r.1877 a kterou slavnostně vysvětil tehdejší vikářem a liberecký arciděkan Simm, byly nepostačující a po dva roky se musela zrušit školka, 2 obytné místnosti se dokonce musely přeměnit v učebny, začalo obecní zastupitelstvo se stavbou, když konečně dostalo po dlouhých bojích, majoritu pro stavbu..

Školní budova stojí na starém hřbitově, který získala obec směnou louky ve středu obce a odpovídající platbou. Stavbu vedl stavitel Herbig z Jablonce, dozor měl liberecký inženýr Gahler

Se stavbou se začalo na jaře roku 1899 a 19. srpna 1900 byla po vysvěcení předána veřejnosti. Vysvěcení provedl p. kanovník, vikář a liberecký arciděkan Josef Bergmann a měl přítom řeč, Rovněž místodržitelství rada Rapprich, pan ředitel Aemilian Wander, Pan starosta Josef Ullrich četl dějiny školy a přivítal hodnostáře. Farář Johann Bernard sloužil slavnostní mši. Odpoledne v malé spolkové místnosti „U města Prahy“ se sešli k obědu hosté a členové místní školní rady a obecního zastupitelstva, přičemž farář Bernard pronesl přívitek na počest pana kanovníka.

Seznam obcí politického okresu Jablonec n.N.

Počet obyvatel soudního okresu Jablonec.....55318

Počet obyvatel soudního okresu Tanvald.....29229

Počet obyvatel politického okrese Jablonec.....84547

		počet obyv.1900	římsko-katol.obyv.podle stavu 31.12.1900
1	Dalešice	671	666
2	Jablonec	21091	18863
3	Mšeno	4686	4446
4	Janov	2538	2511
5	Josefův Důl	2026	1699
6	Kokonín	2500	2467
7	Huť	1011	1009
8	Lukášov	593	585
9	Maršovice	1263	1263
10	Horní Maxov	1204	1135
11	Dolní Maxov	1853	1729
12	Nová Ves	1930	1914
13	Proseč	1893	1831
14	Pulečný	1066	1054
15	Rádlo	1851	1837
16	Rychnov	3384	3377
17	Rýnovice	1033	1011
18	Vrkoslavice	1389	1358
19	Lučany	3336	3096
20	Albrechtice	2266	1988

21	Antonínov	1166	1001
22	Desná	2447	1484
23	Smržovka	6942	6563
24	Polubný	5368	5127
25	Příchovice	4211	3688
26	Šumburk n.Desnou	3238	3204
27	Tanvald	3591	3322

pag. 233

Místo katechety v Rychnově- 1.katecheta

Při první vypsaném konkursu nebyl žádný uchazeč.

Při druhém místní školní rada svolila, dát katechetovi byt ve staré škole . Jako uchazeč vystoupil sekularizovaný kapucín , exquardián a katecheta ze Žatce P. Anton Brož, jehož otec čistý Němec pocházel ze zdejšího kraje. Ale na žádost J.excelence pana biskupa musel svou žádost stáhnout a přijmout místo katechety ve Frýdlantě. Nyní sem chtěl přijít šéfredaktor Katolických listů P. Žundálek. Nakonec byl jediným uchazečem P- Josef Jäger , nar. 5. května 1867, v Lobči, ordinován 1. července 1893, který místo katechety přijal.

pag. 234

Opis

C.k. místodržitelství v Čechách
Č. 195443/1900

Praha, 14. února 1901

Důstojnému farnímu úřadu v Rychnově

Farářem P. Johannem Bernardem na základě zákona z 19. září 1898 č. 176 ř.z. předložené příznání příjmů a výdajů bylo po vyslechnutí biskupského ordinariátu shledáno po přezkoumání jako správné.

Mezi příjmy byly na základě přiloženého výkazu patronátního úřadu v Sychrově z 9. února 1899 jako položka 4 pojatý následující příspěvky z toho důvodu, poněvadž důkaz nebyl důkaz, že výnosy určitým obnosem zřízené, podle § 5 jmenov. zákona o započtení z kongruy jsou vyloučených mešních nadací nebo jiných fundací, týkajících se bohoslužeb a sice.

pag.235

V dosavadní fassi obnos z rent panství Svijany ročních 45 zl.36 kr = 90 K 72 hal.

výnos kapitálu z vyvazení gruntů za splacení naturální požitků panství Svijany sestávající

- a) 11 kapitálových splátek per 1333 zl 90 kr u panství Svijany a Slaný z r.1897 váznoucí 5% úrok . se 66 zl. 80 kr.
- b) úroky za zaplacené kapitálové splátky zakoupených státních dluhopisů a sice stříbrná renta z 10. října 1892 č. 57298 per 500 zl s 21 zl. a korunová renta z 1. března 1898 č. 27622 per 1200 K s 24 K
- c) úroky z průběžně u české spořitelny uloženého kapitálu za rok 1898 s 1 zl.83kr dohromady se 113 zl.63 kr. neboli 227 K 26 h

;

pag. 236

2.

Dále byla zahrnuta položka příjmů č. 5 na základě přiloženého výkazu starostenského úřadu v Rychnově z 18. září 1900 –podíl z užitku z honitby , který po šestiletém průměru z let 1890-1895 byl pojat v obnosu 5 zl. 08 kr, tj. 10 K 16 h.

3.

Ve výdajové položce č.1 vypočítaná pozemková daň per 63 zl 46kr. byla po odečtu zákonných 10% slevy za r. 1898 per 6 zl.35 kr. zmenšena na obnos 114 K 22 h.

4.

Místo ve výdajové položce č. 2 započteného obnosu na zemské, okresní resp. obecní přírážky per 87 zl67 kr. byl na základě předloženého certifikátu c.k. Hlavního berního úřadu v Jablonci z 2. ledna 1899

pag 237

a starostenského úřadu ze 14. září 1900 následující odvody podle předpisu na r. 1898 zahrnuty:

86% fondová přírážka k pozemkové dani per 63 zl 43 kr. s 54 zl.58 kr.

a) 45% obecní a školní přírážka s 28zl. 85 kr.

b) příspěvek k odměně nočního hlídače per 1 zl.90 kr
dohromady 84 zl.83 kr. neboli 169K 66 hal

5 .

Ve výdajové položce č.2 započítaný poplatkový ekvivalent per 36 zl.18 kr.byl vyloučen, neboť roční čistý výnos obročí nepřekračuje obnos 500 zl neboli 1000 K, beneficiantovi z toho na základě zákona z 15. února 1877 č.98 ř.z.a výnosu c.k.ministerstva financí ze 4. ledna 1893 č. 15023 vzniká nárok na osobní osvobození od zaplacení tohoto ekvivalentu , který může uplatnit u příslušného c.k. okresního finančního ředitelství.

pag.238

6.

Pod výdajovou položkou č.3 obnosem 18 zl 50kr. započítaná kancelářská vydání za vedení matrik byla ministerským výnosem z 8. prosince 1885 č. 170 ř.z. zvýšena na obnos 20 zl =40 K, neboť v katalogu kleri z r. 1898 v počtu přifařených katolíků je uvedeno 6425 duší.

7.

Ve výdajové položce započítaná náhrada za odsloužené mše náboženského fondu per 15 zl, byla vyloučena, neboť faráři v Rychnově podle nejnovějšího rozdělovacího výkazu z biskupské konsistoře v Litoměřicích ze 4. dubna 1899 č. 2194 z 10. října 1898 nebyly určeny k odsloužení žádné mše náboženského fondu

8.

Konečně byl ve výdajové položce č.5 na vydržování I. pomocného kněze

pag.239

zahrnut obnos 350 zl. =700 K , kdežto beneficiál podle dosavadní fassé je zavázán vydržovat, I. výpomocného kněze z příjmů obročí. II. výpomocný kněz byl zřízen podle dvorského dekretu z 24. ledna 1798 na účet náboženského fondu

Po srovnání příjmů 1189K 52 h

s výdaji 1023K 88 h

zůstává čistý výnos 165K 64 h

Naproti tomu podle schematu I shora zmíněného zákona připadající kongrua 1600 K

činí ztráta 1434 K 36h

slovy jedentisícčtyřistatřicetčtyři koruny 36 haléřů , z čehož jako vlastní doplnění kongruy patří faráři podíl z obnos ročně 734 K 36h a na pomocného kněze připadá zbylý obnos ročně 700 K

pag. 240

Zjištěný schodek proti fassi spočívá v jedno s výnosem ze 30. ledna 1894 č. 489 36 poukázáním doplnění kongruy ročně 307 zl.38 ½ kr. nebo 614 K 77h a proti současnému

zastavení pomocnému knězi v Rychnově P-Josefu Mansfeldovi zdejší výnosem z 287. prosince 1895 č. 187739 poukázané dotace ročně 350 zl nebo 700 K , která byla splatná koncem ledna b.r. od 1. února 1901 počínaje u hlavního berního úřadu v Jablonci z náboženského fondu leč jen na dobu faktického obsazení místa prvního pomocného kněze a proti závazku zcela vydržovat 1. kaplana Beneficiát má proto ihned ohlásit každou změnu v obsazení tohoto místa 1. pomocného kněze , zvláště každé

pag. 241.

jeho uprázdnění.

Pro dobu od 1. října 1898 jako dne působnosti citovaného kongruového zákona až do zastavení dotace na 1. pomocného kněze tj. do konce ledna 1901 náleží do fassé proti shora vykázanému doplnění kongruy ročně 1434 K 36 h obnos 3346 K 86 hal.

Poté však za dobu právě následující obnosy z náboženského fondu byla vyplaceny a sice:

a) jmenovanému faráři na základě zdejšího výnosu z 30. června 1894 č. 47930 o doplnění kongruy ročně 307 zl. 38 ½ kr, obnos 717 zl.23 kr. neboli 1434K 46 h a pomocnému knězi P. Josefu Mansfeldovi na základě výnosu z 20. prosince 1895 č. 187759 z dotace ročně 350 zl. obnos 816 zl.66 ½ kr nebo 1633 k 32 h , dohromady z toho 3067 K79 h vychází. pro beneficiata ještě jedna pohledávka 279 K 05 h , Poté, co ale bylo zjištěno, že z movitého

pag. 242

a nemovitého jmění farního benefícia v Rychnově připadající poplatkový ekvivalent ročně 35 zl. 77 kr. za roky 1877 až včetně r. 1890 následkem místodržitelského výnosu ze 14. září 1891 č.56499 obnosem 143 zl 10 kr. z náboženského fondu je zapraven , farář z Rychnova P.Johann Bernard při okolnosti, když poplatkový ekvivalent mezi břemeny tehdy platné fassé byl zařazen, tento obnos 143 zl. 10 kr neboli 286 K 20 h. při doplnění kongruy z náboženského fondu nenáležitě obdržel a je proto zavázán,tento obnos jmenovanému fondu nahradit.

Tato náhrada se zmenšuje po odečtení shora řečené pohledávky per 279 K 05 h na obnos 7 K 15 h, kvůli jejímu nahrazení při příští

pag. 243

výplatě nového poplatku doplnění kongruy zároveň bude potřebné zařízeno. u c.k. hlavního berního úřadu v Jablonci

Jedno paré správně vyplněného přiznání včetně 6. příloh a pamětní knihy se vrací. , druhé paré a zbývající přílohy byly zde ponechány.

Proti tomuto nálezu lze podat během dvou měsíců od následujícího dne po doručení k c.k. okresnímu hejtmanství rekurs c.k. ministerstvu kultu a vyučování

K rekursu je třeba připojit napadnuté vyřízení s přiznáním a všemi jeho vrácenými přílohami.

C.k. místodržitelství za místodržícího Pitzberger(?) nebo nečitelný

pag.244

Poznámky k této nejnovější fassi

Hraběnka Valdštejnová v r.1722 založila nadaci respektive podle pamětní knihy č.I poslední strana toto nově uspořádala a platila beneficiátovi 42 zl. rak.měny a vedle toho deputát , který je dnes vyplacen.Za to se mělo ročně odsloužit 6 mší svatých.

Já jsem si dal všemožnou práci, abych tuto nadaci zachránil od započtení do fassé. Předložil jsem starou fassi, , nejstarší seznam mešních nadací, a opis fol .15 z pamětní knihy.Požadovala se po mně nadační listina v originále nebo ověřený opis Obrátil jsem se na knížecí Valdštejnský patronát , dostal jsem ale od ústředního ředitelství v Praze odpověď, že listinu nemohou nejt.

pag. 245

(poznámka: snad při větší námaze by se byla našla). neboť jsem četl, v archivu se nachází starý opis , hledal jsem a šťastně jsem ho našel . Uplatnil jsem, jak přijde farář a jeho nástupci k tomu, že pánové to z počátku málo hledali. atd. Opis je jistě stejně starý jako originál.

Odepsali mi ještě jednou, že když farář nepředloží originál, . bude mu nadace do fase zapsána.

Odeslal jsem pamětní knihu, všechny staré dokumenty, nebyly s to nahradit originál

Rekurs na ministerstvo byl neúspěšný . Spíš by mohl člověk doufat, že Nejvyšší správní soud jinak rozhodne. Mezitím byla mezi biskupy uvedena v život akce, aby také tyto deputátní mše byly z fassí vyloučeny. Co se tedy nyní nezdařilo, mělo se v budoucnu přece jen uplatnit. Stejně to bylo se 16.mšemi vzatými pro poddané. Ale mše byly redukovány, obnos je malý.

pag. 246

Dobrodinci kostela

Obzvláštními donbrodinci kostela jsou paní Sense , dcera mlynáře z Rychnova Právě darovala antipendium pro mariánský oltář a polštáře pro více oltářů, jakož i plátno na oltářní dečky.

1900 před postem opatřily paní a dívky antipendium fialové barvy na kazatelnu a závěsy k hlavnímu oltáři a 1901 paní Görner z Kokonína (Hranice) fialové sukno na hlavní oltář pod kříž. 1900 opatřil farář Johannes Bernard černý lehký pluvíál , současný je těžký a častým používáním při deštivém počasí je chatrný

/pan děkan Bernard si pluvíál jako svém vlastnictví vzal do Všeně a nikdo ho víc neviděl. P. Svoboda/

pag.247

Prostřednictvím sbírek byl opatřen jeden bohatě zlatem vyšíváný pláštík ciboriuam, rovněž svícny na májovou a růžencovou pobožnost, triangl, trojramenné svícny

Kázání na růžencové slavnosti:

- 1896 farář Bernard
- 1897 dr. Johann Schlenz
- 1898 P. Anton Voneš, vojenský kaplam
- 1899 P. Barmann Janov
- 1900 P. Gerritzen z Jablonce

Ma růžencovém svátku 1900 byli účastni i pan děkan Johann Tyrichter a vikariátní sekretář z Přepeř aby se na vlastní oči přesvědčili o ohromné účasti na procesí, které sami vedli

pag.248

Sčítání lidu 1901

obec	katolíků	starokat.	protest.	židé	Češi	
Rychnov a D.Dobrá Voda	3242 70	44	6	12	0	Dol.D.Voda 70+450
Svatý Kříž	80	0	0	0	0	16
Rádlo a H.Dobrá Voda	1825	0	12	1	0	0
Pulečný	811	12	0	0	10	0
Klíčnov	176	0	0	0	2	0
Kopanina	66	0	0	0	8	0
Jestřebí	44	0	0	0	0	0
Mohelka	10	0	0	0	2	0
Sv.Kříž	12	0	0	0	0	0

dohromady	6256	56	18	13	-	-
-----------	------	----	----	----	---	---

pag. 249

Počet školních dětí 1901

škola	počet žáků	starokat	prot.	židé	Češi	počet tříd
Rychnov	584	8	0	2	18	10
Rádlo	291	0	2	0	9	4
Pulečný	139	2	0	0	8	3
Klíčnov	30	0	0	0	0	
Kopanina	11	0	0	0	0	
suma Pulečný	180					

Počet žáků:

Rychnov	584
Rádlo	291
Pulečný	139
celkem	1014

V Rychnově byla sedmitřídní obecná škola a trojtřídní měšťanská škola
v Rádle čtyřtřídní a
v Pulečném trojtřídní obecný škola

pag. 250

Důležitý výnos, týkající se štvání proto štole

Podle ministerského nařízení z 3. dubna 1855 č. 61 ř.z. se má stížnost odmítnout, když od okamžiku uplynuly tři měsíce, aniž by se o tom zavedlo řízení

Nový kaplan

Jelikož P.Franz Pluhař ,který zde 1 rok a 8 měsíců byl jako kaplan a provizorní místo katechety nastoupil, přišel na jeho místo P. Johann Náhlovský. Přišel sem, protože jeho rodiče ho chtěli mít v blízkosti , měli v Přepeři malé hospodářství. Byl vysvěcen na, kněze vr. 1893, byl kaplanem v Rašovicích, Čížkovicích a Chříbské Sem nastoupil krátce před svátkem sv.Václava 1899,

pag.251

Pokračování z pag. 181

Seznam kultových předmětů opatřených za faráře Johanna Bernarda)

Přenos	7525 zl	60 kr.
1 pár svícňů(dar paní Melicharové)	15	
6 párů trojramenných svícňů na Marián.pobožnost za 8,1,a 13 zl		
bílé mešní roucho prostřední kus – cena asi	60	
4 oltáře Božího Těla	320	
antipendium a 4 polštáře(dar sl.Sense)	40	
fialové antipendium k Bolestné matce Boží	8	
antipendium pro kazatelnu a na strany hl.oltáře- fialové barvy	30	
černý lehký pluviál dar p.faráře Bernarda	32	
	8330	60

pokračování přenos	8330	60
2 koberce k postr. oltářům (koupil dobrodinec p. Bém v Vratislavic	30	
1 větší těžký koberec (uherský) dar p.farář Bernard	15	
fialové postranní plátno pod postní kříž (dobrodinec . z Kokonína-Hranice)	15	
černé měšní roucho od Paramentového spolku v Praze a malé prádlo vlněné	50	
Karolina Justová z Hranice dala na košile ministrantům	8	50

Nádražní ulice

Podle starostenským úřadem předloženého oficiálního výtahu z c.k. mapového archivu v Praze z 11. května 1892 č. 72166 a z farního pozemkového vlastnictví byly k ulici odňaty následující plochy:

pole k.č. 142/1	141 sáhů ²
louka k.č. 897	75 „
zahrada k.č. 898	15 „
louka k.č. 1141	55 „
celkem	287 sáhů ²
Za to zaplatila obec	206 zl. 50 kr.
Na úrocích zaplatila fara	18 K 54 h

Učitel měšťanské školy Anton Rau

Pravou perlou mezi učiteli byl učitel měšťanské školy Anton Rau. Nebyl jen schopným učitelem, k nimž žáci lnuli s láskou, ale také jejich nejlepší vychovatel. Vyznačoval se

pag. 254

zbožným náboženským smyslem, který se také snažil vštěpovat žákům.. Se zvláštní horlivostí nacvičoval kostelní písně, a protože při ranní a zároveň školní mši regenschori pan řídící Podlipný jako regenschori nehrál na varhany, tak v neděli a o svátcích sám dirigoval zpěv.. Fara mu opatřila děkovaný dekret od litoměřického ordinariátu, který mu byl dán v den před jeho jmeninami. To mu udělalo dobrou službu, protože když si poslal žádost o místo v Plzni, pan arciděkan si dal práci, aby to místo dostal. A on ho také obdržel. před jeho orzloučením daroval na kostelnípotřeby 10 zl.. Ať je dlouho živ!

pag. 255

Císařovna Alžběta

byla 10. září 1898 v Ženevě zavražděna, pak převezena do Vídně a tam vložena do Kapucínské hrobky V Rychnově bylo za ní slouženo requiem , jehož se zúčastnilo obecní zastupitelstvo a spolky.

Vrah Luccheni , italský anarchista Lucchiani byl odsouzen k doživotnímu žaláři. Od té doby se na svátek sv. Alžběty skloužila za císařovnu zpívaná mše svatá, které se účastnila školní mládež.

Císařovna byla {nedokončená věta }

Bůh posilni a utěš a ještě dlouho zachovej našeho dobrotivého mnoho zkoušeného císaře a krále, Jeho Majestát Františka Josefa I.

pag. 256

Otázka hřbitova v Pulečném

Výkaz zemřelých v letech 1891 – 1900 v Pulečném, Klíčnově, a Kopanině

rok	děti do 9 let	dospělí	celkem
1891	20	16	
1892	23	12	
1893	24	14	
1894	21	9	
1895	23	13	
1896	17	21	
1897	12	11	
1898	18	13	
1899	34	16	
1900	18	16	
celkem	210	141	351

Desetiletý průměr: 35,1

pag. 257

Farní úřad v Rychnově předal výkaz obecnímu úřadu v Pulečném s poznamenáním, že ačkoli duchovním tím vzroste zatížení, nechce klást do cesty žádné překážky, jen si přeje, aby se postupovalo stejně, jako roku 1863 opři založení hřbitova v Rádle a sděluje, co se nachází v pamětní knize.

Vedle toho vyjádřil druhé přání, aby obec postavila mešní kapli, a pokud by byla tak velká jako v Dobré Vodě, stačilo by to.. Příjmy z ročně konané církevní slavnosti by sotva na pokrytí úroků stavebních nákladů.. Tak by se po vykonaném pohřbu mohla sloužit mše.

pag. 258

Volební boj dne 12. a 13. června 1901

Už dlouhá léta byly v Rychnově dvě strany tak zvané bílé a červené..Poté co mnoho voličů přešlo k bílým, získala tato strana při poslední volbě úplné vítězství. Ale když se jednalo o to, podniknout dražší stavbu školy, utvořila se uvnitř vlastní strany protistrany a když by se chtěl postavit ještě dražší vodovod, přešli tito včetně všech sedláků k červeným a připravovaly se na obecní volby. Agitace na obou stranách byla velká, zatím nebývalá. O každý hlas se usilovalo, k faráři chodili opakovaně páni z obou stran zvláště ve druhém a prvním volebním sboru. Zatímco se ale červená strana spokojila se zdržením se

pag. 259

voleb, trvala protistrana na volbě. Protože jsem jako duchovní pro všechny, a připojení se k jedné straně v tomto, vysoce vzrušeném čase by mělo nevypočítatelné důsledky, a aby se vyhnul přímělu ještě v poslední hodině, odejel jsem v den volby do Mnichova Hradiště k bratru Karlovi.

Ve 3 a 1. volebním sboru zvítězili červení, ve 2. bílí ale jen hlasy učitelů.

Výsledek voleb:

III. volební.sbor:

Vincenz Peukert, c.k. poštmistr,
August Peukert, výr. skleněného zboží,
Eduard Tucher, malíř č. 190.
Anton Hübner, majitel domu č. 472,
Anton Preisler, hospodář, č. 100.

August Lindner, hospodář, č.294
Josef Walter, tesař, Sv.Kříž
Franz Wagner, výr.skl.zboží č.422
Náhradníci: Karl Schöffel, malíř, č.2, Karel Wawersich, výr.skl.zboží, č. 394, Anton Müller, hospodář, č. 313, Franz Preisler výr.skl.zboží č. 146

pag. 260

II. volební sbor:

Josef Ullrich, starosta
Emil Wander, ředitel
Ernst Peukert, obchodník
Josef Preissler, učitel tance
Josef Sense, hostinský
Josef Waller, hospodář
Anton Hořák, obchodník (Čech)
Aug. Ullrich, mistr zednický
Náhradníci:Karl Effner, č.71, Eduard Peukert č.184, Franz Preisler č.207,Ernst Lang č.169

I.volební sbor

Josef Preisler, hospodář č. 1
Josef Maschke, č. 237
A.F.Lang, č.25
Josef Hoffmann (Pietschbauer)
Karl Seiboth, Liščiny
Josef Ullrich, maj.restaurace
Josef Preisler majitel domu
Anton Peukert, hospodář
Náhradníci: Ignaz Seiboth, č.150, Franz Seiboth č.423, August Maschke, č.23, Anton Seiboth č. 154

pag. 261

Nové obrazy k oltářům Božího Těla

Darovali je: Josef Maschke, obchodník s obrazy
Johanna Pfeiffer za staré školy
Wenzel Maschke, malíř křížové cesty
na 4. sbírala paní Kittelová.. Přispěli na něj : Karl Wenzel, 2 zl., Schöffel 50 K., neznámý dárce : 25 K, dále Neumann 28 K Peukert 70, Rössler, Melichar 1, Preusler 1 Waller 50 K, Kittel 2 nejmenovaný 50,
Obrazy reprezentují hodnotu asi 48 zl. neboli 96 korun
Všechny tyto 4 obrazy namaloval p. Wenzel Maschke Některé dívky, Marie Hübner, dcera kostelníka opatřily podložku pod nové, pěkně vyšíváné velum

pag.262

{prázdná}

pag. 263

Slavné c.k. okresní hejtmanství !

Podepsaný před asi třemi roky vyhotovil podle vysokého dekretu ministerstva financí z 10. ledna 1862, a vys. místodržitelského výnosu z 20. února 1862 č. 10400, a 31. srpna 1862 č. 46881 kolkuprostě informace o rodině Tischler kvůli dočasné vojenské reklamaci do rovněž kromě toho reklamovaného ještě jednoho staršího bratra . Za to c.k.

okresní finanční ředitelství v Litoměřicích vyměřilo vysoký kolkový trest. Proti němu bylo podáno odvolání, jeho vyřízení se ale nedá hned čekat.

Nadiktování trestu bylo odůvodněno velmi starým zákonem, než shora citované výnosy jež jsou z r. 1862. Jelikož na jedné straně ve vys. výnosech se hrozí duchovním správcům, že jednání proti nim bude přistoupeno k náhradě stranám protiprávně způsobené škody – na druhé straně ale se obávat citelného kolkového trestu, tak se uctivě podepsaný odvážil slavné c.k. okresní hejtmanství, jehož blahovolnost je farním úřadům

pag. 264

známa, poprosil o laskavou informaci, zda smí i nadále údaje o rodinách nadále kolkuprostě vyhotovovat, když jen na listině bude poznamenán účel kvůli dosažení osvobození od vojenské služby nebo propuštění (pro to mluví doslovné znění vys. výnosu z 20/2.1862), nebo n zda nejprve musí zkoumat, jsou-li zákonné důvody a když chybějí, jako např. v přiložených informacích, musí kolkuprostě vyřízení odmítnout. Nakonec prosí o brzkou laskavou odpověď

Farní úřad Rychnov, 23. ledna 1901

C.k.okresní)finanční ředitelství (kolkové oddělení)

Litoměřice 10. května 1901

C.k. okresnímu hejtmanství v Jablonci.

v důsledku výnosu c.k. finančního ministerstva z 29. března 1901 č.14294 s odvoláním na přiložený dotaz farního úřadu v Rychnově se sděluje, že vystavovatelé podmíněně poplatku prosté listiny a spisu v případě potřeby odůvodňující kolkovou povinnost posledního k zaplacení poplatku nemůže být přitáhnut, když u

pag. 265

vyhotovení takové podmíněně osvobozené listiny témuž, při ohledu na předpis bod 5 poznámek k tarifu poplatkového zákona z 9. února 1850 č.50 ř.z.na místě, kde se obvykle lepší kolková známka, se napíše účel listiny, a osoba, které má k tomuto účelu sloužit

C.k. okresní finanční ředitelství

Litoměřice, 24. července 1901

Č. 22578

Pan Johann Bernard, farář v Rychnově(Jablonec)

Na podání z 26. dubna 1901 bylo Vám osobně uděleno osvobození od poplatkového ekvivalentu s ohledem na to, že beneficium nedosahuje příjmu 1000K.

Proti tomuto rozhodnutí odvolání ve smyslu § 1 zákona z 19.května 1876 č.28 ř.z. došlé během 30 dnů od doručení k c.k. okr. finančnímu ředitelství nedošlo.

C.k. hlavní berní úřad v Jablonci jest vyrozuměti.

pag.266

Zpět zaplacené přeplatky ekvivalentních poplatků

1. pro 1900 dne 17. prosince 1900 a 17. prosince 1900 o pod 10 3/2 dne 22. srpna pod 72 zaplacené poplatky per 19 K 86 h
a per 52 K 50 h
2. pro 1899 sub 76 dne 18. září a 72 dne 22. srpna 1900 zaplacené poplatky 19 K 86 h
52 K 50 h
- a 3) od r. 1898 zaplacené poplatky z 2. srpna 1898art.64 a z 2. srpna 1898 .1 a z 2. srpna 1898 ad 64 per 26 zl 25kr a 9 zl.93 kr-
obnosy per 13 K 12 h
4 K 93 h
dohromady 162 K 80 h

Dary 1901

Na svátek sv. Václava koupil Johann Bernard, farář v Rychnově 4 rochety pro ministranty pro 2 zl 50 kr. , dohromady za 10 zl. kromě porta
Svobodná Karolina Justová z Dobré Vody darovala hedvábné antependium na kazatelnu, hedvábím vyšíváné. Obnos neznámý.

Biskupský vikariátní úřad v Liberci

Č, 9712

Podání z 29.listopadu 1901 č. 934 vic. v němž byla postavena otázka, zda je dovoleno požehnání zemřelých šestinedělek , má následující vyřízení:

Není povoleno předsevzít požehnání zesnulých šestinedělek, i kdyby také ve starém rituálu , který nemá žádnou závaznost , byl obsažen vlastní rituál. Celý ritus , jeho obsah modliteb je určen jen živým matkám, které přicházejí do kostela, aby

pag. 268

poděkovaly, že nebezpečí porodu šťastně přestály , aby dítě přislíbily že křtem sv. uskutečněným v chrámu Páně vychovají dobrého katolíka.

Důležité (správné) je, když v mnoha místech existuje zlovyk, že zemřelou šestinedělku přinesou do kostela nebo před kostelní bránu, kde kněz promluví obvyklé požehnání pro šestinedělky , je ale třeba věřící lid poučit, že to není přípustné, neboť lid často houževnatě se přidržuje starého, mohl by kněz jinou modlitbu při žehnání proslovit a předsevzít nové žehnání mrtvol. To musí být přenecháno taktu duchovního.

Biskupská konsistoř Litoměřice, 6.XII.1901

Zákaz procesí o Všech svatých na interkonfesionálním hřbitově

Č. 9713

Biskupskému vikariátnímu úřadu v Liberci

Ve vyřízení podání z 29. XI. 1901 týkajícího se na pastorální konferenci vznesené otázky, zda je povoleno +na den Všech svatých obvyklé procesí vést na interkonfesionální hřbitov se sděluje následující:

Není dovoleno o Všech svatých vést procesí na nevysvěcený hřbitov, při tomto procesí bývají požehnavány všechny hroby a kropeny svčenu vodou , na komunálním hřbitově jsou ale spolu mezi hroby věřících i hroby jinověrců, proto i při pohřbu katolíků je žehnán jen jeden hrob, do nějž bude nebožtík pohřben.

Na svátek Všech svatých se obvyklé procesí v místech, kde v novější době byl zřízen interkofesionální hřbitov, vede na dřívější konfesionální hřbitov, kde se mají držet modlitby za zamřelé ;pokud by to nebylo možné, pak se modlí jednoduše v chrámu Páně. Je jistě také užitečné, když věřící lid vidí, že církvi není lhostejné, je-li Boží pole vysvěceno nebo ne.

Biskupská konsistoř v Litoměřicích, dne 5. XII. 1901

Seifert, předseda, Jos. Böhm, rada

pag. 269

Příjmy fary Rychnov

pozemky	559
kapitál	384
fixní renty	187
štola	43
nadační poplatky	373
dotace	734
	<hr/>
	2280

Vydání	
daně	335
vedení matrik	40
jiná vydání	<u>120</u>
	495
Čistý výnos:	1785
Cena kapitálu	13707
pozemky	
ve veřejných fondech	8837
kursová hodnota	8011
spořitelna 743K 36	
pan.Svijany 1943 K 20	3686, 70
Suma: 13707	
8011	
3683	
15404	

Kopie kopie Č 212.991

C.k. Hlavní berní úřad v Jablonci

C.k. hlavní berní úřad se tímto poukazuje , aby c.k. výnosem z 26. června 1901 č. 96584 1. pomocnému knězi v Rychnově P. Josefu Mansfeldovi z náboženského fondu splatné doplnění dotace ročně 50 K

pag.270

v důsledku jeho přeložení do Příchovic od 11. října 1901 zastavil a dlužní extrakt ihned zaslal c.k. bernímu úřadu v Tanvaldě, naproti tomu ale jeho nástupci, dosavadnímu II. pomocnému knězi v Rychnově P. Johannu Náhlovskému totéž dotační doplnění ročně 50 K tj. padesát korun od 12. října v měsíčních splátkách v obvyklých platebních modalitách ze shora řečeného fondu vyplácel.

Zároveň obdrží c.k. Hlavní berní úřad návrh, aby P. Johannu Náhlovskému výnosem z 17.prosince 1899 č.175226 jako II. pomocnému knězi v Rychnově z náboženského fondu splatná dotace ročně 700 K v důsledku ustavení za I. pomocného kněze od 11. října 1901 byla zastavena a eventuelní přebytek se okamžitě sem převedl , naproti tomu ale faráři v Rychnově, P.Johannu Bernardovi jako podíl za práci za neobsazeného II místa kaplana zákonná remunerace měsíčně 30 K tj. třicet korun od 12-října počínaje, ve splátkách za obvyklých platebních podmínek vyplácela z jmenovaného fondu.

Praha, 19. listopadu 1901

Biskupská konsistoř v Litoměřicích, 2. prosince 1901

Seifert- předs., Böhm, rada

Úmrtí

V úterý, dne 10. prosince 1901 večer zemřel na nemoc jater , po krátké nemoci , opatřen svátostí umírajících, pan Anton Peukert, senior, obchodník v Rychnově po prožitých 73 letech svého neúnavného života Narodil se v r. 1828 v Rychnově chudým rodičům, ale pílí získal významný

pag. 271

majetek (odhaduje se na ½ milionu zl.)Jeho pevný charakter, jeho poctivost, jeho upřímná přátelskost,jeho nepředstíraná skromnost, a laskavá štědrost mu získala každé srdce a nebylo divu, že mu spoluobčané dali svou důvěru a že ho znovu několikrát zvolili do obecního zastupitelstva , kde strávil mnoho let. Také mnoho spolků ho jmenovalo svým čestným členem Jeho smrtí ztrácí Rychnov velkého dobrodince.Kde bylo třeba podpořit německou věc, tam přiložil svou ruku , pokud nějaký spolek pořádal zábavu nebo sbírku, zesnulý byl mezi prvními dobrodinci, potřebovala-li něco nová škola, pak to opatřil p.Peukert, (např. skříně, tělocvičné nářadí).Také na chudou školní mládež každoročně pamatoval většími obnosy..Byl počítán také mezi dobrodince kostela, přispěl na varhany a malovaná okna. Krátce před svou smrtí zaopatřil chudým domov tím, že daroval na chudobinec dům včetně stodoly a louky a na chudinskou nadaci odkázal 2400 K. Každému spolku daroval 200 K a také na kostel v posledním okamžiku nezapomněl. Jeho pohřeb se konal 13. prosince odpoledne, za velké účasti smutečních hostí a spolků. Také dřívější zdejší kaplan P. Josef Bém, kaplan v Přepeři přišel na pohřeb. Pan farář Johann Bernard v kostele z kazatelny v dobré řeči objasnil zásluhy zesnulého. Bůh dej mu odpočinutí v pokoji.!

pag.272

Kvitanice rentovnímu úřadu

Farnímu úřadu došel 22. prosince 1901 následující přípis čímž se zavádí nový pořádek.

Důstojný farní úřad v Rychnově.

V příloze dovoluje si uctivě podepsaný rentovní úřad důstojnému farnímu úřadu předat stvrzenku o poplaticích zapravených z renty panství se zdvořilou žádostí aby jí vyhotovil a nejpozději do 28 b.m. uctivě podepsanému rentovnímu úřadu ráčil vrátit načež pak kvitovaný obnos po odečtu kolkových poplatků důstojnému farnímu úřadu bude poukázán poštovní složenkou.

Pro budoucnost prosíme kvitanci o poplaticích požadovaných na rentě panství poslat každoročně vždy ve druhé polovině měsíce prosince na uctivě podepsaný rentovní úřad

Za Rohanský rentovní úřad , Sychrov 22. prosince 1901 Karnold, v.r.

pag. 273

Stvrzenka

na 90 K 72 hal, slovy devadesát korun a 72 haléřů kterýžto obnos podepsaný farní úřad jako poplatek faráři a sice:

na dotaci k odslouženým mším	84 K
na mše sv. za zesulé poddané	<u>6 K 72 h</u>
dohromady	90 K 72 h

za rok 1901 z knížecího rohanského rentovního úřadu v Sychrově hotově obdržel

Farní úřad Rychnov, dne 31. prosince 1901 Johann Bernard, farář

pag. 274

Krátký přehled věcí, darovaných dobrodinci kostelu

od nástupu faráře Johanna Bernarda

věžní hodiny

varhany

2 postranní oltáře s nádhernými sochami

zrenovován oltář

14 stanic křížové cesty

3 figurální okna

obě strany emporia zbourány

kostel vymalován

lavice renovovány
monstrance
kalich (až po smrti faráře)
24 svíců
6 trianglů
12 mešních rouch
5 pluvíálů
1 nebesa na nesení

pag.275

svatý hrob
4 oltáře Božího Těla
2 ciboria
vnitřní výzdoba tabernáku
krucifix do sakristie
kánonové tabule
4 alby
4 rochet
4 kabátky pro ministranty
12 antipendií
2 antipendia na kazatelnu
závěsy na hlavní oltář
fialové sukno pod kříž na půst
6 koberců
1 mešní kniha
2 pouzdra k nemocným
1 křtítko
nádobu na svěcenou vodu s kropenkou
5 cingulum
lampa a množství drobných věcí atd.

pag. 276

Dodatek ke sčítání lidu 31.12.1900

Podle zprávy c.k.okresního hejtmanství Jablonec z 12.3.1901 měly katastrální obce následující počet katolíků:

Rychnov	3377
Rádlo	1837
Pulečný	1054

k tomu Mohelka,

Sv.Kříž dle dřív.dat	<u>66</u>
celkem	6334 katolíků

Starosta 1902

Starostou byl na místo Josefa Ullricha zvolen Anton Hübner, výr.skleněného zboží a majitel domu v Rychnově.

pag. 277

Farář a osobní děkan odchází jako farář do Všeně, Proč?

Proč odchází farář z Rychnova.?

{ český text }

1. *Přeje si přijít do krajiny české. Bud' k Němcům ale laskavější, čiň všemožné, ty jsi přece jen „der českische Pfarrer“/český farář/, viz pag. 213 Unruhen in*

Böhmen/Nepokoje v Čechách/ Já jim tu pod okny zpívanou Wacht am Rhein nezapomněl, rovněž ne to leknutí, neb byl jsem v prvním spánku a nevěděl jsem, co se bude dít.

2. *To „Los von Rom“ /Pryč od Říma / na Rádle se odbývají schůze, Gottesdienste/bohoslužby/, Familienabende/rodinné večery/. na podzim tam řečnili pastoři z Plzně, Turnu a Saska, Ke všemu se tam usadil spiritista Tichatschke, dle výroku četnictva je podvodník, který ty oběti využítkoval hmotně i tělesně a co se nepovedlo pastorům, dokázal on.Přibuzenstvo Krausova převedl k protestantismu. A co bude v Rychnově?Kdož to může říci.*
3. *To drsné podnebí.nemohl jsem si naň zvyknouti. Dříve jsem si druhého kaplana nepřál, A nyní měl jsem ho po 6 let a mám opět být o jednom? Letošní zimu to šlo. A snad by to šlo jakž takž, dokud tu bude kaplanem veleochotný velebný pán Jan Náhlovský.*

pag.277

a pan katecheta Josef Jäger. který když mu v tom nezabraňuje škola, rád vypomůže- Ale co kdyby tito odešli? Kdyby přišly nemoce na některého z nás?

4. *To hospodářství rychnovské je spojeno s velikými svízelemi starostmi a léta poslední jsem z toho měl jen škodu Pronajmout jde těžko, není zde pachtýřů a pak-kuň- u fary rychnovské musí být už propter /kvůli/ Rádlo.*
5. *A konečně? Když jsem přišel do Rychnova, druhý den hoře jsem plakal-kostel zpustlý, chlévy na spadnutí, na faře ani jediný pokoj, -kromě kapláanky k obývání.,muka zanedbaná a osada – v stavu trapném., Můj nástupce v Jablonci /u Doks/ farář František Jína ve Vlastibořicích pravil před odchodem: Ve všední dny budeš v kostele samotěn s kostelníkem, a ministranty, a v neděli budeš míti pár starých babiček. A hle s pomocí Boží podařilo se mi mnoho. Kostel je krásný, hanebné emporie odstraněny, suchý, zdravý čistý- a čtyry okna , která jsou zapotřebí (slíbila paní Anna Lindnerová dáti)*

Pokračování viz na třetí straně {konec českého textu}

pag. 278

Farář Johann Bernard jmenován osobním děkanem

Biskupský znak č. 204 kons.

Emanuel Baptista atd. v direktoriu

obsahem přítomné listiny

ctíhodného pana Jana Bernarda, faráře v Rychnově

za zásluhy, které si získal v záležitostech duší i za příkladný kněžský život

jmenujeme osobním děkanem

jisti si nadějí, že dnes i v budoucnu se prokáže jako věrný pracovník na vinici Páně.

V kteréžto víře tuto listinu jak je zvykem

a pečeti naší kanceláře podepisují nařizují opatřiti.

V Litoměřicích, v biskupské kanceláři dne 23. ledna 1902

L-S-

J. Böhm, v.r. rada, J.Sterba v.r. rada

pag. 280

{pokračování českého textu z pag. 278}

A tak je kostel celý nový- až na hlavní oltář , a vším potřebným hojně zásobený..Patronátní úřad postavil novou věž, dal kostel na dva metry asfaltovat a nové okénko za oltářem dal zhotovit, zdola k vytahování. Chlévy jsou nové a krásné. A na faře jsou veškeré pokoje aspoň k obývání- dvěře, okna a kamna celkem dobré.

A osada? V jakém je stavu, ukázalo se nejlépe v minulém roce , kdežto na jiných farách se procesí ani neodbývala, neb účastenství bylo skromné, účastnilo se v Rychnově na procesí

do Gutbrunnu asi 200 osob, do Rádla o mnoho více, a na Šumburk vedl velebný Pan Náhlovský procesí čítající přes 500 osob. Bratrstvo sv. Růžence je Unikum celé diecése, Ale jak bude dále? obávám se, že bych nemohl tak působit, jako posud, síly ubývají –Ke všemu nemáme regenschorihho ,hodný pan řídící učitel v Pulečném Josef Ohme , který posud

pag. 281

ochotně vypomohl, churaví a budou-li jistí páni na tom státi, aby Rádlo na regenschorihho přispívalo, pak asi uplyne mnoho vody, než ta věc přijde do pořádku. A následek toho?že návštěva kostela bude slabší a slabší , zvláště při růžencových pobožnostech /Kéž bych se myšlil-Bernard Jan, děkan / A k tomu top Los von Rom, a jiné nepředvídané věci, snad choroby atd. Pamatuji se na pana děkana Antonína Felgera.. Měl jíti 1869 na Všeň. Nešel, .Později by byl snad šel, ale bylo pozdě. Toho roku byla osada ještě v pořádku, kaplan hodní, děkanu oddaní, .Ale potom,šlo to s kopce, a on se musel dívat., jak to, co on postavil , se boří. Konečně kostel byl skoro již prázdný. Když viděl, že to nejde, šel On-do penze! – zajisté s trpkými pocity/ Na Rychnov zanevřel, to dokázala jeho poslední vůle/. Obávám se, že by se mi mohlo vésti podobně,.A proto- včas- dokud není pozdě-pryč. Zanech osadu síle mladší, zdravější, energické, která spíše překoná překážky, v cestu se stavíci.

Já aspoň odcházím s tím blahým vědomím, že jsem v Rychnově nebyl nadarmo, děkuji Božské Prozřetelnosti, že mne sem dala, - a nelituji toho dnes ani málo, že jsem tu byl – a že jsem tak dlouho zde byl . Ač odchod z místa, kde jsem tak dlouho pracoval -18 ½ roku

pag. 282

kde mnoho známých – přátel mám, kde jsem uvykl, tak že jsem považoval Rychnov již co můj domov, - kde i místo jsem si vyhledal, kde odpočívati jsem chtěl, - tu jediná myšlenka mě sílí- a bude vždy těšiti, co budu živ, že jsem zanechal kostel v stavu krásném –pole luka chlév v stavu dobrém, - a farní budov}budovu }aspoň v stavu obstojném, že jsem příjmy fary zvýšil, oekonomie rozšířil, - a co je hlavní věc, že- vzdor zlým časům, které jsem prožil, - vzdor starokatolicismu , sociální demokracii – která žádala vrácení štoly- vzdor Los von Rom, - zanechávám osadu v stavu poměrně dobrém, - aspoň o mnoho lepším , než v jakém jsem ji převzal.

Kéž můj nástupce staví dále .Budu se upřímně z toho radovat a bude –li třeba- budu vždy radou nápomocen.

Vše k větší slávě Boží.

pag. 283

Na památku uvádím zde příjmy fary Všeňské

Čistý výnos z polí	847 zl 85 kr
Hotově	509 49
fundace	<u>60 33</u>
celkem příjmy	1417 zl.67
výdaje	<u>486,</u>
	931 zl 67 kr

Daně 173,21
169,36
50,90
92,621/2
486,191/2

{konec českého textu}

Dodatek k pag. 129 – 130 ({jubilejní výstava v Praze})

V roce 1901 se v Praze konala Jubilejní výstava. Na ní jsem zakoupil cenný červený ornát .Tuto výstavu navštívil také J.Majestát , náš nejmilostivější císař a pán František Josef I., Při té příležitosti navštívil také město Liberec a v Rychnově- kde byl zřízen překrásný stan-vystoupil. Nesčetné spolky z celých hor,- veliké množství lidu očekávali- mnozí dlouhé hodiny-příjezd Jeho Majestátu , kterého mezi jinými- doprovázel místodržitel v Čechách František hrabě Thun-Hohenstein,pán na Děčíně .

pag. 284

Bohužel byla cesta J.Majestátu zkalena plánovaným atentátem v Růžodole u Liberce.Naštěstí explodovala bomba předčasně, přesto vlak z Liberce jel pomalu sem a tam, odjezd byl dříve než bylo oznámeno.. A před vlakem jel jiný-prázdný.V Rychnově udělali hostinští velké předzásoby,- bohužel spolky pochodovaly ihned , většina do Jablonce zpátky . Ke škodě měli ještě posměch. Na faře byli v tento den téměř všichni duchovní z jabloneckého politického okresu , i ti nejvzdálenější z Polubného a Příchovic . Poslední, P. Josef Jiroš z Louček u Turnova na faře přenocoval.

Růžencová slavnost 1901

O Růžencovém svátku 1901 měl kázání odpoledne v naplněném kostele-přestože silně přišlo –liberecká katecheta pan Rudolf Franz, slavnostnost na něj

pag. 285

udělala takový dojem, že slíbil , že příští rok zase přijde, i kdyby neměl kázat..

{český text}

Opravy na faře

Nepoznamenal jsem ale co jsem udělal pro faru, také i na tom nezáleží.. Ale jistá osoba prý-jak mi bylo sděleno-vytýkala mi, že jsem pro faru málo udělal. K tomu dovoluji si následující poznamenati:Když jsem přišel do Rychnova, nebyl ani jediný pokoj k obývání. Já až do r. 1893 jsem bydlel v malé kaplance. Okna byla sice chatrná, ale aspoň zde byla dobrá kamna. Jí z počátku nemohl mnoho dělat pro faru, vždyť jsem musel začít se značnými dluhy.-kongrua byla 315 zl. Teprvá později jsem mohl začít s opravami , když kostel byla opraven. Neb dle mého názoru tento měl přednost. I pořídil jsem síňku dole ní přede dveřmi , aby to tak do průjezdu nefoukalo. Do druhé kuchyně kamna, která arcí během 19. let se staly nepotřebnými- do hořených pokojů , hlavního a vedlejšího nové dvěře a ve všech pokojích farářových v malé kaplance jakož idole v kanceláři dal jsem nová zevnější okna ,do kanceláře docela dvojitá. Teď teprve mi bylo možno bydlet ve velkém pokoji. Mimoto jsem nechal menší opravy vždy ze svého dělati.

pag. 286

Před biskupskou vizitací dal jsem vymalovati sál (za 20 zl.) a kapláňku. Illustrissimus bydlel vedle v pokoji, v kterém onoho času přebýval velebný pánVáclav Beran, pozdější farář Jeřmanický a Bozkovský, který se vyznamenal co výborný Kneippiáz a mnohým pomohl,- a v těžké nemoci , kde lékaři řekli, není naděje více. Jako od roku 1890- až po rok 1893-do polovice května jsem měl dva kaplany –P.Hyšperský byl deficientem- a co takový by s malou penzičkou a matkou, s bratrem malým a setrou byl musil hladý mřít – doktor Gamringer řekl, že jen silná strava mu může pomoci .A protop ponechal jsem jej co kaplana na faře až uzdraven , hlavně následkem užívání luhačovických lázní – se odebral co kaplan do Č.Dubu , kde se stal děkanem. Na jeho místo přišel –proti mé a zvláště proti vůli kaplana P. Václava Berana -P.Josef Mansfeld.

Od podzima 1895-opět tam byli kaplani dva až do roku 1901- asi do 12. října .Příjmy štolové byly čím dále menší., vydání větší a zvláště uhlí – a jaký div že jsem nemohl vyjít. I těšil jsem ser, že až přijde katecheta, a já dostanu renumeraci za druhého kaplana ,

pag. 287

že aspoň část této renumerace použiju na opravu fary –oken, kamen, dvéří-I dal jsem na podzim 1901 všechna kamna přestavět neb opravit, a nabídnul jsem se panu patronátnímu komisaři ,že za okna do hlavního pokoje zaplatím polovičku. – Okna byla pořízena, a já měl poslední zimu v kanceláři a hlavně velkém pokoji milé teplé přebývání .Kdybych byl zůstal déle v Rychnově, byl bych mohl z úspor – an kostel opravy nepotřebuje činiti mnoho pro faru-Po mém odchodu to nejnmutnější dal dělati slavný knížecí patronátní úřad v Sichrově ano i zaplatil účet truhláři – až na malou částku, která mnou byla již zaplacená a o kterou částku účet byl lacinější.- Takže příbytek je nyní dosti slušný- aspoň o mnoho lepší než před 19 lety. Aspon se dá ve všech pokojích dobře bydlet. Necht successor těchto pokojů ve zdraví dlouhá léta užije.

{konec českého textu}

pag. 288

Administrátorem fary Rychnov

byl od 1. května 1902 jmenován biskupskou konsistoří v Litoměřicích pan Johann Nep. Náhlovský, narozený v Pěnčíně 18. února 1869, dne 8. října 1893 byl kaplanem v Rašovicích, Podmoklech, Čížkovicích Chřibské, a přišel na přání svých rodičů před svátkem sv.Václava jako kaplan do Rychnova

Viděl jsem při kanonické vizitaci dne 26. května 1903-Fr.Vogl, bisk.venk.vikář

pag. 289 prázdná

{ u pag. 285 vložena tištěná brožurka }:

str.1.

Krátký přehled

o době od 22.listopadu 1883 do 1. května 1902

Jan Bernard , děkan.

Věnováno dobrodincům kostelů v Rychnově a rádle o jejich bývalým duchovním.

Praha 1902, Cyrilometodějská tiskárna W.Kotrba- nákladem vlastním

str.2.

V roce 1885 se v Rychnově konala biskupská vizitace.Byla to první vizitační cesta důstojného pana biskupa dr. Emanuela Schöbela. Již tehdy byl pan farář František Krupička nemocen. Nato se plicní choroba zhoršila a 9. srpna ve věku 56 let v Pánu skonal. Už dva dny nato rádce jeho Jasnosti Kamila knížete Rohana , loukovský vikář , současný kanovník arciděkan, papežský komoří a rytíř řádu Františka Josefa , nejdůstojnější pan Josef Němeček po pohřbu v Mnichově Hradišti za přítomnosti mnoha duchovních mě vyzval, abych se ucházel o faru v Rychnově slovy: „Dobře se tam hodíte. Na toto vyzvání udělal jsem potřebné kroky a byl jsem 23. listopadu konfirmován jako farář v Rychnově.

Dne 26. listopadu přijel jsem poledním vlakem do Rychnova, a ačkoliv jsem teprve před dvěma hodinami telegraficky oznámil svůj příjezd, pozdravili mě na nádraží administrátor pan P. Augustin Švoba, můj spolužák a pánové :Josef Maschke, starosta, A.F.Lang, 1. radní, Aug. Preisler, který se o mě zvláště staral, Ed.Podlipný, řídící.Téhož večera byla v hostinci pana Franze Pietsche na mou počest uspořádána slavnostní tabule, již se zúčastnili pánové z obecního zastupitelstva a místní školní rady.Instalace se konala třetí adventní neděli, již se přes nepříznivé počasí zúčastnily četné spolky.

str. 3

Vskutku slavnostní přivítání mi připravila obec Rádlo. snahou ještě dnes v čele obce stojícího , o kostel a školu vysoce zasloužilého pana starosty Antona Schöffela, když – jsem tam poprvé- 8. prosince –sloužil mši sv. Také zde spojila slavnostní tabule obecní zastupitelstvo a místní školní radu, a odpoledne se konala pod vedením řídícího učitele Feixe , který se zasloužil o kostelní zpěv a hudbu v Rádle , žakovská produkce.

V jakém stavu byl kostel, fara a duchovní správa, zdůraznil jsem ve své řeči na rozloučenou.

Zde chci jen v krátkosti udati, co důležitého se stalo v kostele, duchovní správě a v přířazených obcích za 18. let.

A. Kostel: pro kostel byly opatřeny:

kostelní věž

varhany

2 postranní oltáře s nádhernými sochami Matky Boží Lourdské, a sv., Josefa s jezulátkem. Mariánský oltář byl renovován

14 stanic křížové cesty

3 figurální okna, zároveň památka na rodiny Peukert, Wenzel a faráře Bernarda

1 monstrance

24 svícňů

12 ornátů

5 pluvialů

jedna nebesa

4 oltáře s obrazy na Boží Tělo

2 pláštěky ciboria

3 kánonové tabule

1 krucifix do sakristie

4 alby

4 rochety

4 oděvy pro ministranty

4 košile pro ministranty

12 antipendií

str. 4

2 antipendia na kazatelnu

závěsy na hlavní oltář

fialové sukno pod kříž pro postní dobu

6 koberců

1 misál

2 k nemocným

1 konvička a miska ke křtu

nádoba na svěcenou vodu s kropítkem

;5 cingulí atd.

Kromě toho slavný patronátní úřad z kostelního jmění opatřil horní díl křtitelnice, s figurou Ježíšova křtu.

Zvláště důležitým rokem pro kostel byl rok 1891. Škaredá emporia byla po mnoha mých prosbách s povolením obecního zastupitelstva stržena – zdi na dva metry vysoko vyasfaltovány, nově nahozeny, kostel byl vymalován v církevním stylu malířem Hillebrantem pod vedením komitétu, sestaveného z členů zastupitelstva a malířů. V presbyteriu namaloval pan Anton Sturm Boha otce s anděly. Aby se kostel dal lépe větrat, bylo za oltářem místo dřívějšího velkého, dřevem obitého okna zhotoveno menší, které se pomocí šnůry zavírá zdola.

V následujícím roce nechalo obecní zastupitelstvo renovovat i lavice. Náklady na asfaltování nesl slavný patronátní úřad. Nyní jsou zdi suché, v kostele při častějším větrání je zdravý vzduch, pobývání v něm není nepříjemné.

Vedle tohoto slavný knížecí Rohanský patronátní úřad na Sychrově dal sejmout starou šindelovou střechu věže v cibulovitém tvaru a nechal vyhotovit jinou, ohnivzdornou. Ta byla opatřena hromosvodem.

V roce 1900 slavný patronátní úřad dal udělat novou skříň na mešní roucha a vydláždít sakristii cementovými deskami..

Také pro kapli v Rádle bylo mnohé opatřeno..Mezi jiným 5 ornátů, bílý pluviál, nebesa, několik antipendií, jeden

str.5

koberec, darovaný rádelskými pannami, alby, rochet,svícny, socha Matky Boží, atd.

Před 4. roky byla kaple díky snaze starosty pana Antona Schöffela zevnitř i zvenku renovována, a v tomto roce opatřeny nové varhany.

Jelikož někteří z dobrodinců nechtějí být jmenováni, a já bych nerad někoho vynechal, tak poukazují na to, že ve farní kronice jsou vyjmenováni- a to i ti, kdo nechtěli být jmenováni-ale jistě jsou všichni v knize života a budou v den posledního soudu dostanou svou přehojnou odměnu.

B) duchovní správa: Rychnovská farnost slavila 17. října 1886 dvoustoleté výročí znovuzavedení katolicismu a znovuzřízení katolické duchovní správy.Při této příležitosti byla v kostela sloužena slavná mše Tento den byl kostel od rána do poledne ve všech prostorách přeplněn pobožnými..

Odpoledne o ½ 3 se konal slavnostní průvod který vedl nejdůstojnější pan vikář Wenzel Kretschmer , na starý hřbitov, kde před 200 lety stál kostel. Zúčastnili se ho: školní mládež,spolky z Rychnova a Rádla, tak spolek veteránů, rozsévačů (Saatgängerverein), pěvecký spolek, turneři. Kromě toho se slavnostního procesí zúčastnilo, jak samotné noviny Reichenberger Zeitung , nekonečné množství lidí, jaké Rychnov dosud neviděl. Na slavnostním místě měl nádhernou řeč redemptorista P. Mathias Wieser z Tyrol.

Tomuto jubileu předcházela lidová misie, kterou vedli 3 kněží z řádu redemptoristů, jak byli ustanoveni v poutním kostele v Philippsdorfu {Filipově}Na památku zde stůjtez jejich jména:P. Mathias Wieser, z Tyrol, P. Ferdinand Steffen, z Lucemburska, a P.Karl Petsche ze Štýrska. Tato misie znamenala obrat v náboženském životě v Rychnově; návštěva kostela se podstatně zlepšila. Církevní a náboženské vědomí proniklo do srdcí

str. 6

a projevalo se i v horlivosti při zkrášlení božího stánku.

Dne 1. září 1886 byla ukradena monstrance v kostele. Podobná kostelní krádež byla provedena před 50. lety. Tehdy bylo ukradeno stříbrné ciborium.

Dne 8.července zemřel v Osečné bývalý duchovní pan děkan Anton Felger

V Rádle dne 8. listopadu 1865 narozený pan Josef Schlenz , současný kaplan v Rochlicích byl 29. června 1890 vysvěcen na kněze, a příští pondělí v kapli na Rádle za účasti mnoha spolků svou primici..

Jeho bratr, doktor teologie pan Johann Schlenz , narozený 27. prosince 1867 , současný katecheta na c.k. státním gymnasiu v Liberci , který svá teologická studia zakončil jako chovanec Kolegia Bohemica {české koleje} v Římě byl tamtéž vysvěcen o velikonoční sobotě 1892 na kněze.

Dne 9. července 1893 měl pan P. Ladislav Mrázek v kostele v Rychnově svou primici- Jeho otec, městský lékař v Dolním Bousově . který při cestě za nemocným měl nehodu, byl bratrem mé matky.

Dne 13. září 1892 zemřel na zámku v Sychrově ve věku 92 let jeho jasnost Kamil, kníže Rohan, vévoda z Montbaconu a Bouillonu, princ z Guémenee, Rochefortu a Montaubanu, dědičný říšský rada, rytíř zlatého rouna, velkokříže Leopoldova řádu, atd. Na jeho místo nastoupil nejbližší příbuzný, jeho jasnost Alain kníže Rohan atd.

Dne 17. a 18. června 1893 se konala generální biskupská vizitace a uděleno sv. biřmování. Nejdůstojnější p. biskup vyslovil se vším co viděl, zejména s e zařízením a renovací kostela, svou nejpnější spokojenost. Znovu se ptal:“Odkud máte ty všechny krásné věci?“

Biskupské vizitace předcházela misie, která trvala 9 dní na níž se účastnili kněží z kostela ve Filipově.

str.7

V roce 1894 jel zvláštní vlak s asi 300 poutníky které vedl pan Robert Baier do Albendorfu.

Obyvatelé Dobré Vody, části Rádla, z dobrovolných příspěvků postavili kapli k počtě Nanebevzetí P.Marie . Slavnostní položení základního kamene se konalo 12. neděli po letnicích 1895. ,kaple byla vysvěcena 29. června 1896. Tohoto vysvěcení se kromě velkého množství lidí zúčastnila i J.Jasnost kníže Alain Rohan s chotí roz.princeznou Auerspergovou.

V roce 1896 bylo v kostele v Rychnově přísně kanonicky, tj. podle církevních předpisů zřízeno Růžencové bratrstvo a sice s povolením generála dominikánů v Římě a nejdůstojnějšího pana biskupa. Ten také schválil mnou navržené stanovy.

Zřízení bratrstva se podjal svým nadřízeným pověřený dominikán P. Benedikt Kundrát z Litoměřic. Tak mohli ti, kdo do bratrstva vstoupili, získat plné odpustky, které církev tomuto bratrstvu propůjčila. Bližší se lze dozvědět z průkazu člena bratrstva.

Dne 27. dubna 1897 se v kostele konal sňatek mé neteře Beatrix Bernardové, dcery Josefa Bernarda, majitele válcového mlýna v Podolí, okresního starosty a býv. poslance zemského sněmu , s c.k. hejtmanem Rudolfem Natali.

V roce 1901 se konala 3 jubilejní procesí pod vedením pana P. Josefa Náhlovského do Dobré Vody, Rádla a Šumberku. Posledního se zúčastnilo na 500 osob.

Obce: 19. července 1886 se konalo slavnostní otevření nádraží. Slavnostní projev na nádraží měl jako schopný řečník, známý exportér pan Karl Hofrichter , který jak o dlouholetý člen okresního výboru byl vždy nejvšeleji vystupoval v zájmu obce, zvláště pro stavbu silnic. Rádlo dostalo později zastávku.

str.8

Na podzim 1887 založila obec Rychnov novou alej na tržišti a na silnici do Kokonína.

Nová škola v Pulečném byla slavnostně vysvěcena 8. září 1891.

V témže podzimu, 20 října se konalo také vysvěcení školy v Rádle.V tomto roce J.Majestát císař František Josef I po návštěvě jubilejní výstavy v Praze při průjezdu do Liberce vystoupil na nádraží v Rychnově. Nesmírné množství lidí z celých hor čekalo na příjezd Jeho Majestátu.)

Roku 1891 byla zřízena v Rychnově dětská školka.

Dne 11. srpna 1894 bylo zavedeno elektrické osvětlení v Rychnově.

Jeho Majestát nejvyšším rozhodnutím ze 14. listopadu 1895 ráčil laskavě povýšit obec Rychnov na městys.

Dne 18. srpna 1896 2. prapor myslivců, který byl ubytován v Rychnově po dobu 16. dnů,se zúčastnil slavnostní mše svaté.

Měšťanská škola byla otevřena 1. ledna 1897.

Lékárna v Rychnově byla povolena c.k. místodržitelským výnosem z 22. července 1897.

Novou měšťanskou školu v Liberci slavnostně vysvětil 19. srpna 1900 pan kanovník a vikář Josef Bergmann .

Dne 1. února f1901 nastoupil v Rychnově první katecheta pan Josef Jäger

Dne 10. listopadu zesnulý pan Anton Peukert zřídil pro lidi bez přístřeší domov, tím že starou školu daroval obci jako chudobinec.

Příjmy

Výnos farních pozemků	279, 56	
výnos kapitálů ve veřej.fondech	138 13	
poplatky ze štoly	13	
renty z panství Svijany	45 36	
výnos vyvazovacího kapitálu		
z vykoup. naturálií p. Svijany	110 36	
užitek z honitby	<u>5 08</u>	
celkem	594 76	
	1189 52	Korun

Podle zákona z 19. září 1898 č. 176 ř.z.

pag. 291

Vydání

zeměpanské daně	57 11	
zemské, okresní , obecní přírážky	84 83	
kancelářské výdaje	20	
na vydrž.kaplana a pomoc.kněze	<u>350</u>	
- celkem	511 94	

Čistý výnos 82 82

= 165,64 Korun

a proti kongruie

schodek 712 zl.18 1434, 36

pag. 292

Stavba kostela v Rychnově

Pokud jsem byl ještě farářem v Rychnově, zkoumal jsem, kdy byla dokončena stavba kostela a kdy byl kostel vysvěcen. Že stavba začala v roce 1704, to je poznamenáno v pamětní knize č. 1, ale kdy byla dokončena a kdy byl kostel vysvěcením předán k bohoslužbám, jsem nikde nenašel. Teprve ve Všeni jsem od kostelníka Augustina Hübnera se dozvěděl, že v domě Ernsta Hofrichtera, vulgo ve fabrice – neboť tam staří vyráběli dózy - se nachází stará kronika, z níž mladým turnerům se předčítalo, a v níž se nachází zevrubná zpráva o stavbě kostela. Podle toho byla stavba dokončena v roce 1712 a v každém případě i v tomto roce vysvěcena. Tak by mělo r. 1912 nastat 200 jubileum
pag.293.

Můj pan nástupce udělá dobře, když si kroniku vypůjčí a musí/když/ se také ve farních memorabiliích nic nenajde, opsat a tím ji doplnit, neboť pamětní kniha na faře byla založena mnohem později.

pag. 294 prázdná

1903

pag. 295

1903: Nástup faráře Fr. Svobody

Dne 10. května 1903 obdržel zámecký kaplan František Svoboda od patronátního úřadu Jeho Jasnosti Alaina knížete Rohana na Sychrově následující dopis:

Č. 223 PA/1903

Jeho důstojnosti

panu P. Františkovi Svobodovi, na Sychrově!

Presentační listinou z 5. května t.r. která zároveň byla zaslána nejdůstojnější biskupské konsistoři v Litoměřicích, ráčila Jeho Jasnost nejmilostivější kníže a patron Vaší důstojnost laskavě presentovat na uvolněnou faru v Rychnově, o čemž Vás vyrozumívá s výrazem nejlepšího blahopřání a s žádostí, abyste laskavě sem pak sdělil den vaší confirmace kvůli včasnému ohlášení k vyměření služební taxy

Patronátní úřad Alaina knížete Rohana

Sychrov, dne 10. května 1903

A.Göbl.v.r.

Dne 10. června 1903 byl dvorský a zámecký kaplan František Svoboda pozván ke kanonické investituře slav. výnosem nejdůst. biskupské konsistoře č.5112 a 25. června 1903 Jeho Excelencí, nejdůstojnějším diecézním biskupem Dr. Emanuelem Johannem Schöbelem bylo mu kanonicky propůjčeno zdejší farní beneficium, uvolněné od 1. května 1902 přesídlením důstojného pána faráře a osobního děkana Jana Bernarda do Všene Listina o tom byla vystavena v biskupské kanceláři 25. června 1903 pod č. 4135.

Kvůli úplnosti budiž zde přepsána doslova presentační listina:

kolek 1K

Presentační listina

na základě mě nejdůstojnější

1903

pag. 296

biskupskou konsistoři v Litoměřicích připisem z 27. května 1903 č. 2008 sděleného návrhu shledávám se mocí patronátního práva na mém panství Svijany oprávněn, uvolněné farní beneficium v Rychnově propůjčiti důstojnému páni P. Františkovi Svobodovi, současnému zámeckému kaplanovi v ocenění jeho chvalně známých vlastností, a presentovat ho nejdůstojnější biskupské konsistoři na toto farní beneficium.

Sychrov, 5. května 1903 Alain kníže Rohan v.r.

Farář František Svoboda se narodil 21. srpna 1867 ve Lhotici, fara Boseň, vikariát Mnichovo Hradiště, soudní a polit. okres Mnichovo Hradiště, jako druhorozený syn manželů Václava Svobody a Kateřiny Bajerové, oba z Hoškovic u Mnichova Hradiště. Navštěvoval obecnou školu v Podole u Mnichova Hradiště a později v Mnichově Hradišti, absolvoval 8leté c.k. Státní gymnasium v Mladé Boleslavi stále jako vynikající žák a složil tam i maturitní zkoušku 25.VI.1887. Dne 1. října 1887 vstoupil do litoměřického kněžského semináře a byl tam dne 25. května 1901 { zřejmě se jedná o omyl v datu, bylo to v r. 1891 } o neděli sv Trojice byl nejdůstojnějším p. biskupem Dr.Em.Schöbelem vysvěcen na kněze a jako pomocný kněz –prozatímní kaplan poslán do Louček u Železného Brodu dne 9. září 1891, č. 6092, pak 6. května 1892 č. 3040 jako prozatímní kaplan do Jiřetína pod Jedlovou {u Varnsdorfu} a 5. srpna 1892 č. 4440 jako kaplan do Loukova u Turnova, 12. srpna 1896 jako kaplan do Hodkovic a 7. října 1897 jako zámecký kaplan na Sychrov.

Dne 6. června 1903 opustil své čestné místo jako dvorský kaplan knížecí rodiny Rohanů a nastoupil téhož dne jako samostatný duchovní zde. Po svátostném požehnání byl před farou celým obecním zastupitelstvem

1903

pag. 297

co nejsrdečněji přivítán a důstojným pánem farářem z Jeřmanic, Josefem Dumkem, libereckým vikariátním sekretářem za asistence 7 duchovních pánů a za účasti 7. rychnovských spolků se spolkovými prapory slavnostně jsem byl jako farář instalován 2. srpna. Instalační tabule byla připravena v hostinci U města Prahy k plné spokojenosti všech pánů hostů (29 osob).

Tento čestný a radostný den ale neprošel pro faráře beze škody. Krátce před půlnocí přišla velká bouřka s kroupami, které udělaly na satbě, zejména na bramborách ne nepatrné škody v celém okolí. Ale zvláště těžkou ránu dostal farář tohoto dne ztrátou svého, před necelými 4 týdny koupeného koně, u kterého vypukla strašná nemoc, která krásné, mladé

zvíře, za něž farář zaplatil 290 zl.=580 K , během tří dnů zahubila. Z kupní ceny dostal farář 320 K zpět, od koňského řezníka 64 K, celkem 384 K, z kteréžto sumy dal zvěrolékaři Krejčárkovi v Jablonci za ošetření koně a jako honorář za cestu do Rochlic ke koňskému řezníkovi 14 K, a státnímu návladnímu dr. Aloisi Zellerovi v Jablonci za jeho zastupování a vyšetřovací komisi musel zaplatit výlohy 65 K 10 h Pro začátečníka smutná perspektiva.

V noci ze 14. na 15. října se stal pokus o vloupání do sakristie. Pachatel vylomil okno do předsíně sakristie, pak do předsínky oknem vnikl, aniž by pronikl do sakristie. Chybělo mu potřebné náčiní - nebo byly dveře do sakristie pevnější než předpokládal - to nikdo nemůže říci, co mu zabránilo provést jeho (pokus) plán - nebo věřil, že najde dveře do sakristie otevřené? Díky Bohu nic

1903

pag. 298

nebylo ani v sakristii ani v kostele ukradeno. Tento pokus o vloupání podnítl patronátní úřad, že farnímu úřadu na jeho žádost dal plnou moc, opatřit do okna k předsínce železnou mříž a obě okna v sakristii nechat opravit..

Vodovod do stáje

Ve středu 17. listopadu byl na náklady faráře zavedeno vodovodní potrubí z kamenné studny před domovními vraty do stáje, k čemuž posloužila jiná kamenná nádrž, která stála prázdná pod okapem a v důsledku mrazu dolem na dně pukla, poté co bylo dno vylepšeno cementovou záplátou. Vodovod stál {částka chybí }

Na vlastní náklady nechal farář reorganizovat místnost, přiléhající ke kuchyni. Podlahu vylepšil truhlář Wabersich z Pulečného (6 K 80), omítka oškrabána a místnost z větší části nově omítnuta, za což si zednickému mistrovi podle jeho účtu celkem bylo vyplaceno 40 K 20 h.

Nová oltářní lampa a jesličky

Mnohé nepřijemnosti panu farář udělal farní administrátor P. Johann Náhlovský neboť během administrace obstaral věci do kostela, které nemohl zaplatit.

Objednal nádhernou oltářní lampu ze zlaceného bronzu za 123 K 82 h

a znázornění jesliček za 264 K

celkem tedy za 387 K 82 h

přičemž sebral v celku 171 K 83 h

takže nekryt zůstal obnos 215 K 99 h

Pan farář převzal tento dluh a dne 8. listopadu při každoměsíční pobožnosti zdejšího růžencového bratrstva vyzval jeho členy k pokračování sbírky zas tímto účelem. Z výnosu sbírky u příležitosti letošního růžencového svátku byla za 20 zl. zakoupena nádoba na svícenou vodu s kropenkou z postříbřené alpaky a za 24 K nádoba na sv. olej z téhož kovu, kteréžto předměty byly vystaveny na oltáři sv. Josefa k prohlédnutí.

1903

pag. 299

P. Ferd.Cvejn na růžencové slavnosti 4.X.1903

Růžencový svátek byl velice slavnostně a přes deštivé počasí slaven za velké účasti (také ze Mšena, Janova, Jablonce-Kokonína). Zakladatel Růžencového bratrstva, P. Ferdinand Cvejn, kaplan v Libáni, měl slavnostní kázání, a vedl slavnostní procesí s nejsvětější svátostí na kostelní prostranství, pak následovalo požehnání a pak slavnostní Te Deum laudamus.

Socha Ježíška na hlavním oltáři

Na místo pozlaceného, ale zpuchřelého Beránka Božího na hlavním oltáři koupila paní Barbara Görnertová za 100 korun sošku Ježíška, v levé ruce nesoucí nad hlavou pozlacený kříž, pravou žehnající, chtěla ještě obstarat malého Beránka Božího na hlavní oltář, odstoupila ale na radu faráře od tohoto zámyslu, darovala 10 K na uhrazení dluhu za jesličky .

Nový černý pluviál nárokoval p.farář Bernard

Na pag. 246 stojí pod titulem: Dobrodinci kostela: "1900 opatřil farář Johann Bernard černý lehký pluviál, současný je těžký a častým používáním při deštivém počasí je chatrný." Protože pan administrátor ho vzal s sebou při přesídlení, požadoval ho pan farář jako vlastnictví kostele zpět, - bez úspěchu. Jeho předchůdce hrál uraženého jako by v tomto požadavku pro něj byla obsažena výtko, že si přisvojil cizí majetek.

Resignace pátera Samšiňáka

Pero úplnost budiž ještě poznamenáno, že v říjnu 1902 pro zdejší farní beneficium Jeho Jasnost nejmilostivější kníže a patron presentoval aj. Excelenci nejdůstojnějším p. diecézním biskupem potvrzen důstojný pan kaplan z Českého Dubu, P. Karel Samšiňák, který ale na toto beneficium začátkem prosince resignoval. Jako důvod uvedl proti němu plánovanou demonstraci při jeho nástupu v množství anonymních dopisů, které dostával..

{Vložen tištěný, dvoustránkový Řád sv.misie}:

Řád pro svatou misií

konanou od 21.do 28.února 1904

v Rychnově u Jablonce n.N.

důst. pány P. Josefem M.Egererem S.J. a P. Thom. Rubatscherem s.J.

Neděle :dne 21. února ráno mše sv. ;3/4 8 příchod do kostela, "Veni sancte", farní mše s úvodním kázáním, ; 10 hod. kázání a hlavní mše; 1/2 3 kázání, litanie a požehnání

Pondělí dne 22. února : od 6 hod. ranní mše, 1/2 8 farní mše a kázání,; odpoledne 3 1/2 kázání, večer 3/4 7 růženec, kázání a požehnání

V Rádle odpoledne v 21 hod. kázání pro školní děti, zpověď. Sv.přijímání ráno v 8 hod. při mši sv

Úterý dne 23. února ráno v 6 hod. mše sv.,; 1/2 8 farní mše a kázání; pro školní děti z

Rychnova a Pulečného; a sv.zpověď, odpoledne 3 1/2 ho. kázání,; večer 3/4 7 růženec, kázání, požehnání

Středa dne 24. února ráno v 6 h. mše sv.,v 1/2 8 všeobecné sv. přijímání dětí během mše sv.;poučení pro ženy, zpověď pro ženy, ; odpoledne ve 3 1/2 hod. kázání,; večer 3/4 7 růženec, kázání a požehnání

Čtvrtek dne 25. února ráno v 6 h. mše sv.;7 h. všeobecné sv.přijímání žen , ;zpověď dívek; odpoledne 3 1/2 h kázání o nejsvětější svátosti; požehnání

str.2

Pátek dne 26. února ráno od 6 h. mše sv.; 7 h. všeobecné přijímání dívek; kázání; po celý den zpověď; odpoledne 3 1/2 h kázání o ubohých duších; procesí na hřbitov; večer ve 3/4 7růženec, vyučování pro muže a mládence; požehnání

Sobota ,dne 27. února ráno v 6 h mše sv.;7 h. sv přijímání; kázání, zpověď pro muže a mládence,; odpoledne 3 1/2 h kázání; večer 3/4 7 růženec, mariánské kázání, požehnání

Neděle dne 28. února ráno mše sv.;7 h. všeobecné sv přijímání mužů a mláďenců během mše; kázání, druhá mše sv.,; 10 h kázání, hlavní mše sv.; odpoledne 1/2 3 h kázání o kříži; svěcení zbožných předmětů; procesí a vysvěcení misijního kříže, papežské požehnání, „Te Deum“, požehnání

1904

pag. 300

Misie v Rychnově od 21-28 února

Ve jménu Páně!

Nařízená lidová misie se v Rychnově konala v prvním postním týdnu a sice od důst.pana P.Josefa Egerera , S.J. z pražské jezuitské koleje v Ječné ulici, a P. Thomasem Rubatscherem , S.J.z Lince., První byl rodákem z Teplic, druhý z Tyrol.Při příjezdu p.

misionářů byli na nádraží přivítáni všemi 3. duchovními a p. starostou za zvonění zvonů dopraveni vozem na faru. V neděli, 2. dne, kdy lidová misie měla začala vešli páni misionáři v slavnostním procesí do kostela, kde jim p. farář předal jurisdikci nad celou farností., poté co je shromážděným farníkům představil. Misijní kázání byla v průměru dobře navštívena., večerní kázání velmi početně. Velice slavnostní bylo kázání o svátosti a mariánské kázání, kdy byl kostel plný. Ale nejimpozantnější byl závěr sv.misie, slavnostním průvodem s vysvěcením nového misijního kříže. Podle výpovědi kostelníka ještě nikdy nebylo v rychnovském kostele tolik lidí.,-presbyteriu, sakristie, kůr i empory byly plničké lidí.. Během misie navštívili Rychnov:děkan a bisk. vikář Franz Günter z Jablonce, bisk.notář, děkan Wilh. Rössler, z Janova, farář a I. vik.sekretář Franz Vogel z Rýnovic, farář a II. vik.sekretář Jos. Dumek z Jeřmanic, farář Josef Holec ze Šumburku, Dr.Johann Schlenz gymn.profesor z Liberce, kaplani Jos. Magiera ze Šumburku , katecheta Eckert Franz z Jablonce, svěcení misijního kříže se zúčastnili p. vikář Günter za asistence 8. duchovních. V pondělí odpoledne při misijním kázání v Rádle se zúčastnili ještě p. farář z Dlouhých Mostů Franz Hrbek a katecheta a Rich.Junker z Hodkovic.

1904

pag.301

Hned po skončení misie daroval Franz Peukert (u kostela) krásnou lampu na misijní kříž, za 12 K. Misijní kříž neslo na hřbitov z tržiště 12 mládenců, kteří ho na hřbitově postavili. Panny s šerpami ve velkém počtu šly před křížem. Krásný průběh misie a přijetí sl.pánů panem starostou Antonem Hübnerem se samozřejmě nelíbilo rozčileným nepřátelům církve, kteří v {jabloneckých novinách} Gablonzer Tagblatt 28. února zveřejnili štvavý článek a panu starostovi jeho chování vyčítali s poukazem na okolnost, že děkuje za svou volbu starostou sociální demokracii a přece proti ní formálně pracuje(!) Za tento útok, který každý musel odsoudit dostal ale p. starosta hned skvělé zadostiučinění v převeliké účasti na křížovém procesí, jehož se zúčastnilo 5 mužských spolků,. Tuto příležitost si samozřejmě nenechal ujít jablonecký list „Gebirgsbote“ a kritizoval tvrdě tuto křesťanskou manifestaci když zesměšňoval mnoho věcí náboženské horlivosti, které se tak zjevně během misie ukázaly, - to se mu sice nepodařilo, a zesměšnil přece –„sám sebe“.Během sv.misie asi 100 kajících přijalo svátost, Co se samotných kazatelů týče, pak byli velice dobří, , zejména vyučování podle stavů pro muže a mládence zanechalo hluboký dojem. Nenašel se snad nikdo, kdo by mohl mít závažné námitky a takové o podobné připomínky k odbornosti byt' i jednoho kázání.- ta byla aktuální,

1904

pag.302

a neapelovala jen na srdce, ale také na lidský rozum. Této okolnosti můžeme jistě děkovat, že si pánové získali všeobecnou sympatii. Pozoruhodné je, že P. Thomas Rubatscher zahájil svou misijní činnost misii v Rychnově. Byl poslán přímo z třetí probace v Linci do Rychnova. Mnohoslibný začátek! Díky Bohu!

Emil Schmidt z Pulečného ve městě Gotha spálen

Emil Schmidt, svobodný rytec z Pulečného byl podle své poslední vůle převezen do Gothy a tam pohřben ohněm. Zemřel na tuberkulosu plic, 3.února 1904, byl členem spolku „Flamme „(zpopelnění nebožtíků) a pracoval delší čas v Hamburku. Na dotaz duchovního správce zda lze přání příbuzných vyhovět, kteří požádali o vysvěcení mrtvého v domě a doprovod k vlaku, nejdůstojnější konsistoř poslalo depeši:“ Nelze podle stávajících nařízení povolití“.Konsistoř. V důsledku toho převzal tuto funkci protestantský kazatel , popel byl z Gothy poslán poštou v plechové schránce a měl se uložit do hrobu na staršího bratra ..., který zemřel v listopadu.

Renovace oltáře neposkvrněné Matky Boří Marie

U příležitosti 50. výročí vyhlášení článku víry o neposkvrněném početí Marie rozhodl se farář, postranní oltář v presbyteriu renovovat a poté, co pro svůj plán získal mládence a panny, nechal u renomované firmy Petr Bušek a synové renovovat oltář a stolicí na přijímání a 5. dubna je firmě předal. Na 1. května, kdy jubileum začalo, měl být nový oltář vysvěcen. Oltářní obraz, který svého času maloval nejlepší rychnovský malíř Ignaz Müller,

1904

pag. 303

a v r. 1856 daroval kostelu, si vyžádal pan Josef Maschke, vývozce obrazů, k vyčištění a vyjádřil se, že opatří pro obraz nový rám.

Nová kadidelnice

K velikonočním svátkům byla na účet Růžencového bratrstva objednána nová kadidelnice z alpaky u pana Paula v Království (Königswalde u Šluknova) a dodána za 26 K

Nový pláštík (velum) a pouzdro na hostie

Na vánoce nové hedvábné velum se zlatě vyšitým monogramem Krista u firmy Fellingner & Hasslinger z Vídně za 55 K a začátkem února od Staňka z Prahy pouzdro na hostie z alpaky, rovněž na účet růžencového bratrstva za 5 K

Na svátek Zvěstování Panny Marie se konalo divadelní představení školních dětím "Pohádkový princ", spolu se Symfonií a několika básničkami. Představení mělo takový ohlas, a bylo přijato s takovým nadšením, že se muselo opakovat ještě třikrát na velikonoční neděli naposled. Při druhém opakování na Květnou neděli byl předán na jevišti panu řediteli měšťanské školy pohár a pan dirigent Rich. Munzer dostal taktovka za zásluhy, které si získali tímto školním představením.

Renovace kazatelny a hlavního oltáře odloženy

K biskupské vizitaci se měl renovovat hlavní oltář a kazatelna, ale protože 31. března byla vizitace určena na první polovinu května, nemohlo se s renovací začít, ale provede se hned po vizitaci, má stát asi 1500 K. Před vizitací dal slavný knížecí patronátní úřad natřít barvou všechna okenní rámy a dveře na faře, jakož i všechny dveře v kostele. Paní Ullrichová z Rychnova nechala před vizitací na vlastní náklad renovovat velký kříž na hřbitově za 40 K Biskupská vizitace v libereckém vikariátu začíná 1. května.

1904

pag.304

Příjezd Jeho biskupské milosti do vikariátu

V sobotu v 6 hod. večer Jeho bisk. milost nejdůstojnější pan c.k. vládní rady Monsignore ThDr Venceslaus Frind, biskup Gadarenský a nejvýtečnějšího knížete arcibiskupa pražského pomocník atd.atd. v zastoupení Jeho Excelence nejdůstojnějšího pana diecézního biskupa Msgre ThDr Emanuela Johanna Schöbela, v doprovodu nejdůstojnějších pánů kanovníka a latera P.T. Gustava Mattausche a nejdůst. pana sekretáře biskupského ordinariátu a ceremoniáře Augusta Fiebigera přijeli do Hodkovic a byli co nejslavnostněji přivítáni.

Dne 2. května odpoledne pokračovali bisk. milosti ve vizitační cestě do Č. Dubu,

dne 4. května do Osečné,

dne 5. května do Světlé,

dne 6. května do Vratislavic

dne 9. května do Rochlic

dne 11. května do Dlouhých Mostů a

12. května před Jeřmanicemi do Rychnova.

.....
Viděl jsem při biskupské vizitaci dne 13 a 14. května J.Mattausch, kanovník

Pronájem farních pozemků

Protokol, sepsaný slav. knížecím rohanským patronátním úřadem v Sychrově v obci Rychnov dne 1. září 1904 viz pag. 124 a násl. takto:

A- Pole (farní lesní pozemky)

č.poř.	č.kat.	výměra ha	č.	výměra arů	nájemce	cena K	
1	918/1	1,2092	1	30,93	Josef Simm, Rychnov 464	20,20	
	918/2	0,4248					
2	918/3	2,2227	2	28,77			
3	918/3		3	34,55			
4	„		4	28,27	Joh. Michel Rychnov 67 pag. 305	24,25	
5			5	28,77			
6			6	28,77			
7			7	28,77			
8			8	28,77			
9	„		9	36,98	Jos.Rössler Rychnov 424	13,40	
10			10	30,76	Jos.Simm, Rychnov 464	8,30	
11			11	27,30	nenašel se pachtýř,zůstávají v režii p.faráře		
12			12	27,69			
13			13	22,73			
	dohromady			383,55		82,40	

B. Pole (za Andělem Strážcem)

14	917	4,9184	1	19,472	nenašel se pachtýř, zůstávají v režii p. faráře		
15			2	17,26			
16			3	12,59			
17			4	13,67			
18			5	13,67			
19			6	14,39			
20			7	15,46			
21			8	16,54			
	dohromady			123,00			

C. Farní louky

22	141 louka	1,2842	1	13,45	zůstávají		
23			2	15,25			
24			3	12,59	Marianna Maschke ,č.77	18,20	
25			4	7,19	Franz Rössler,73	13,30	
26			5	19,42	Jos. Glaser, Rychnov 69	44	
27				13,74		30	
	dohromady			81,64		187,90	

Kolek 4K,80 Roční nájem obnáší tedy slovy jedno

osmdesát sedm korun 90 h Kolek 4K80h

L.S-Alois Göbl, patronátní komisař
Adolf Krbeczek, svědek
Berthold Pertl, svědek

L.S. Svoboda, v.r.
farář

pag. 306

1904

Biskupská vizitace

Jeho biskupská milost byla při svém příjezdu do Rychnova důstojným způsobem přijata. Vedle školní mládeže v jejímž jméně žákyně N.N. {jméno chybí} J.bisk.milost přivítala, zúčastnil se na přijetí veledůstojného pana biskupa celé obecní zastupitelstvo, , spolek veteránů, hasiči, spolek rozsévačů, místní školní rada a veliké množství lidí. U schodů před kostelem měl proslov okresní starosta a zemský poslanec Ant. Posselt, starosta Jablonce. Projev měl i c.k.okresní hejtman Strachotínský Při příchodu do kostela byl Nejvznešenější přivítán místním farářem. V biskupově průvodu se nacházeli kanovník a latera , nejdůstojnější Monsignore Gustav Mattauch a ordinariátní sekretář pan Augustin Fibiger, okresní vikář –arciděkan G.Buder z Liberce, a vikariátní sekretář Dumek z Jeřmanic.. Po slavnostním požehnání se odebral Nevznešenější na faru kde se zúčastnil audience c.k. okresní hejtman, okr.školní inspektor Führich, pan okresní starosta, knížecí vrchní nadlesní Franz Stütz, pan starosta, bisk.okresní vikář Franz

Günther z Jablonce, a reprezentanti spolků, zúčastněných přivítání. Učitelstvo se panu biskupovi představilo v sobotu 14. května a sice pan ředitel měšťanské školy Emil Wander, řídící učitel z Rádla pan W.Feix, a řídící učitel z Pulečného Ant. Ohme. Oficiální tabule v sobotu se kromě vizitátorů zúčastnili následující pánové: patronátní komisař Göbl Alois, nadlesní Stütz, farář z Osečné Mannsfeld Josef, starosta Hübner Anton, velitel spolku veteránů Eduard Sedlak, velitel hasičů Sense, ředitel měšťanské školy Wander

1904

pag. 307

řídící učitel z Rádla W.Feix, místní školní inspektor Preißler Franz, regenschori Hübel Adolf, přednosta stanice Gust. Wagner, katecheta měšť. školy Jaeger Josef, pánové: pošt mistr, starosta a zároveň řídící učitel z Pulečného Ohme, starosta z Rádla Franz Hartig, předseda spolku rozsévačů Seiboth se omluvili

Celkem se nechalo v Rychnově biřmovat 1290 mladých. Než Jeho bisk. milost opustila kostel, poděkoval nejstarší ministrant Erwin Ullrich jménem zúčastněných krátkým projevem. Za zvuku zvonů doprovodili všichni P.T. hosté Jeho bisk. milost na nádraží, odkud pokračovala ve vizitační cestě do Liberce. Během celé biskupské vizitace se nepříhodilo nic co by mohlo působit rušivě. Jeho bis. milost vyjádřila opakovaně svou spokojenost jakož i dojem, že ve farnosti vládnou v každém ohledu co nejlepší vztahy.

Renovace kaple v Rádle, nový hlavní oltář

Hlavní oltář v rádelském filiálním kostele byl v tak špatném stavu, že farář se viděl nucen vyzvat veřejně věřící ke sbírce na opatření nového oltáře, přičemž poukázal i na možnost, že J. Excellence pan diecézní biskup, v případě, že sám podnikne vizitaci, (pravděpodobně) bude chtít navštívit kapli. Když to uslyšel pan ThDr Johann Schlenz, gymnasiální profesor v Liberci, ujal se sbírky na kapli v Rádle- své rodné obci., takže jen jemu je děkovat, že se teď kaple nachází ve vzorném stavu.

1904

pag.-308

Kromě toho předal pan profesor obci 200 K za účelem co možno brzkého zhotovení břidlicové střechy na kostele. Podle usnesení obecního zastupitelstva se to má podniknout na jaře příštího roku, přičemž chybějící obnos se má doplnit z obecních prostředků.

Renovace vnitřního zařízení kostela v Rychnově

Hned při příjezdu do Rychnova měl překvapilo mě, že hlavní oltář co do nádhery nepřevyšuje oba postranní oltáře, ale stojí daleko za nimi, a už tehdy jsem pojal rozhodnutí, dát ho renovovat. Nechal jsem si udělat firmou Petr Bušek & synové v Sychrově návrh rozpočtu. Když byl zveřejněn, chtěli lidé pořídit docela nový hlavní oltář ve stejném stylu, jako oba postranní oltáře: růžencový a sv. Josefa. S tímto projektem jsem ale nebyl srozuměn. Hlavní oltář byl ještě v dobrém stavu (materiál), také sochy na něm byly krásně udělány. a celá forma vlastně velice pěkná. Hledal jsem v této věci radu u v tomto ohledu velice zkušeného p. diecézního musejního kustoda prof. Dr. Vincence Luksche, profesora teologie v Litoměřicích, současně také konservátora okresu Litoměřice, Roudnice a Děčín. Jeho pro mě zavazující soud zněl:

„Máte docela pravdu, že oltář jehož skicu posílám zpět, musí být zachován. Je velice krásný, nový naproti tomu by sice stál mnoho, ale méně by znamenal. Také návrh rozpočtu na renovaci je odpovídající. Každý konservátor bude stejného názoru. „Litoměřice, 10.3.1904

Dr.Luksch, v.r.

Podle toho se týkajících předpisů c.k. Centrální komise pro umělecko-historické památky ve Vídni obrátil jsem se také na c.k.okresní hejtmanství v Jablonci a dostal jsem po opakované urgenci tuto odpověď.:

C.,k. okresní hejtmanství Jablonec, 20. května 1904 č. 7884

Odpovídající na Váš dotaz z 12. března 1904 č. 254 týkající se restaurace hlavního oltáře v rychnovském farním kostele se sl. farnímu úřadu sděluje, že místo c.k. okresního konservátora pro zdejší okres ještě stále není obsazeno. K dalšímu dotazu, zda biskupská konsistoř v Litoměřicích je sama oprávněna rozhodnout,

1904

pag. 309

račiž se sl. farní úřad obrátit o informaci přímo na c.k. Centrální komisi pro uměl.-histor. památky ve Vídni.

C.k.okresní hetman Strachotinsky

Protože se ale při renovaci neučiní žádné podstatné změny na oltáři, podal jsem si na konsistoř v L. žádost, abych směl plánovanou renovaci podniknout. Dopis přišel 8. června t.r. a zněl takto:

,C.-4450 Veleďústojnému farnímu úřadu R.

Vyřizující podání z 21 t.m. č. 394 uděluje bisk. konsistoř svolení aby renovace hlavního oltáře a kazatelny v tamním kostel podle skic, které vracíme, které odpovídá liturgickým a estetickým požadavkům, směla být provedena., přičemž příslušné obrazy mají zůstat neporušeny

Bisk. konsistoř Litoměřice, 30. května 1904 Sterba rada, A.,Cech, kancléř.

Na základě toho všeho bylo firmě Petr Bušek & synové v Sychrově renovace zadána. Protože příspěvky byly početné, mohl jsem renovovat resp. nově opatřit ještě i jiné věci, jak příložený originální účet dokazuje

vložen účet

Sychrov, 9.10.1904

Peter Bušek & synové

(Dominik a Konstantin Bušek)

umělecký ústav pro církevní sochařství a řezbářství

Sochy,oltární obrazy, oltáře,sv.hroby,

křtitelnice, křížové cesty, jesličky

Sychrov- Čechy

(založeno1853)

Vlastní malíř.ateliér, restaurace

starých obrazů, figur, oltářů

zpovědnice, stolce k přijímání, klekátka,

konzoly, pulty pro misály, svícny, krucifixy pro školy, kostelní lavice, pontifikální křesla

Překročení rozpočtu nebude účtováno

v každém stylu

Přesné provedení

kaple, varhanní skříně

Účet veleďústojnému farnímu úřadu v Rychnově u Jablonce

kolek 10 h za provedené práce pro farní kostel a to:

1. Restaurování postranních oltářů včetně nových řezeb	209,- K
2. Přepřacování místa pro přijímání	196,-
3. Restaurace hl.oltáře s mnoha novými řezbami a stolem	1000,-
4. Nové velké dveře k tabernáklu včetně zámeč.práce, imitované kameny, uvnitř vymalované	30,-
5..Oltářní závěs se zlatými střapci	12,-
6. Restaurace kazatelny s novými schody, zábradlím, horním osazením, vázami apod.	300,-
7. Reliéfy (4) sv. evangelistů na rytém zlatém podkladě vč. skříněk po 14 K 56,-	
8. Rytá výplň včetně krabičky bez reliéfu	5,-
9. Nový plyšový potah na kazatelnu	12,-
10.Nové klekátko	22,-
11. Restaurování křtitelnice	10,-
12. Restaurace a polychromování velkého krucifixu(bez zlacení)	14,-
	<hr/>
	1866,-K
(1 složenka)	Dne 7.10.1904 na konto obdržel 500,-K

S veškerou úctou Dom. Bušek

Zbylý obnos 25.10 obdržel, tím je celý účet vyrovnán

S díky Dom. Bušek

Povoleno 2% skonto Svoboda .

.....
Co se týče položky č. 12, pak jsem na pozlacení polamentu zaplatil 10 zl.poté co pan Anton Sturm, historický malíř v Rychnově chtěl to opatřit, měl proti očekávání mnoho práce s vylepšením a oživením nádherného oltářního obrazu sv Václava od Hellicha

Z dárců je třeba zaznamenat následující jmenovitě, neboť přispěli většími obnosy:

pět sourozenců rodiny Sense z Rychnova	300 K
Anton Peukert, obchodník 81	100 K
jeho manželka paní Emma Peukert	60
jeho tchán Ant. Preißler z Košovy	40
jeho tchyně Juliana Schöffel	20
Karl Hofrichter, exportér č. 177	25
A.F.Lang, exportér	39
Franz Rössler , pasíř , Kokonín-Hranice	40
paní Görnert Barbara	30

1904

pag. 310

paní Zappe, Kokonín po uzdravení z života nebezpečného

zápalu plic po porodu 20 K

Franziska Schöffel (hostinec na náměstí) 40

paní Amalie Maschke- Hranice 20,-

na památku zesnulých rodičů Anton a Anna Wehle z Vrkoslavic 20

sama za sebe Anna Wehle 10

Florian Klamt z Janova 10

jeho žena (roz Sense z Rychnova) kromě svého příspěvku (60K)

darovala po d renovovaný kříž naproti kazatelně krásně ve dřevě

řezanou sošku Bolestné Matky Boží

Karl Wenzel – pohřební ústav 10

pan poštovní Vinc. Peukert 10

pan starosta Ant. Hübner 10

Anna Lindner.vdova 10

Josef Schmidt starosta Pulečný 5

účastníci růžencové tabule 47,89

farář Svoboda 51,73

Celkem přijato: 1855,77

vydáno 86,52

zůstatek 1769,25

2% skonto Bušek 37,52

účet 1866,-

Tato bilance byla po přesnějším přezkoumání panem starostou Antonem Hübnerem a Franzem Röslerem , pasířem z Hranice shledána správnou, což bylo oznámeno z kazatelny při dopoledních i odpoledních bohoslužbách dne 6. listopadu 1904.

O mé žádosti slavné obecní zastupitelstvo rychnovské podle usnesení obecní rady z 25. dubna t.r. za účelem pokrytí podlahy v kostele schválilo obnos 153 K.

1904

pag. 311

V důsledku toho byla od lavice na přijímání až k lavicím a v chodbičce mezi nimi položena podlaha a to tak, že podlaha může být snadno vyjmuta. Podlahu udělal pan Josef Sammel, mistr truhlářský v Rychnově.

Léto letošního roku bylo mimořádně suché Dne 12. května ještě dopoledne, když nejdůstojnější p. biskup Frind přijet na biřmování do Rychnova, silně zapršelo, V pátek ráno byl mráz -2 R, v sobotu $-\frac{1}{2}$ R těmito dvěma mrazy kvetoucí třešňové a hruškové stromy utrpěly. Třešňové zcela ztratily plody. Pak už nepršelo, teprve 25. června kdy přišla bouřka s kroupami.. které ale neudělaly zvláštní škodu Od té doby zase nepršelo teprve až 15. srpna odpoledne . 2. června na Boží Tělo dopoledne slabě pršelo ,takže se kvůli tomu procesí nekonalo. Vydatně pršelo ještě začátkem září takže se mohl zasít ozim. V důsledku takového sucha otava vyrostla jen na nejvlhčích loukách , některé studny úplně ztratily vodu. Ignaciova studna jí sice měla, ale jen v minimálním množství. takže často vodovodním potrubím šla voda téměř po kapkách. Většina lidí téměř denně přicházeli zalívat své hroby, musela nosit potřebnou vodu z domova. Mohelka téměř vyschla, kde člověk, chtěl, tam mohl jedním skokem slabý proud překonat . Labské prameny byla po celé týdny vyschlé, takže lidé byli toho názoru, že už se neobjeví -díky Bohu se tato obava neuskutečnila., neboť když se v průběhu října od Krkonoš objevily silné srážky a rašeliniště se dostatečně nasákla vodou, ukázaly se konečně začátkem listopadu v oblasti labských pramenů , které byly tak dlouho vyschlé, první pramenná voda Paroplavba mezi městy Drážďany-Ústí-Litoměřice byla po mnoho měsíců úplně zastavena. V důsledku sucha zůstal oves velice krátký, tenký a slabý, jetel nebyl nikde vidět všude zašel.

1904

pag. 312

Svátek patrocinia (zasvěcení kostela) 1904

Svátek patrona kostela, sv.Václava byl letos v kostele zvlášť slavnostně oslaven. V 8 hod. ráno jsem vysvětil nový tabernákl, po odpovídajícím projevu k věřícím, kteří naplnili celý kostel. a pak vysvěcení oživených oltářních obrazů a obou hlavních figur hlavního oltáře, renovovaného krucifixu a nové sošky sedmibožstné Matky Boží.. Pak jsem sloužil první mši sv. u hlavního oltáře Mým přáním bylo, aby svěcení vykonal p. okresní vikář a arciděkan Gust .Buder z Liberce, což mi také přislíbil, ale pak mě k tomu telefonicky zmocnil. On sám za početné asistence sloužil hlavní mši svatou .O svátku mě poctili svou vzácnou návštěvou tito pánové arciděkan Gust.Buder, okresní vikář Franz Günther, jablonecký děkan Anton Eckert, katecheta měšť.školy z Jablonce, slavnostní řečník Jos.Holec, farář v Šumburku u Jablonce, Wilhelm Rössler, děkan v Janově, Joh. Kara, děkan v Hodkovicích, farář Josef Dumek , vikar. sekretář z Jeřmanic, farář Franz Vogl, vik. sekretář z Rýnovic, prof. dr. Joh. Schlenz, gymnasiální učitel z Liberce,, Flor. Holfeld, katecheta měšť.školy v Liberci. Heinrich Langner, kaplan v Liberci, Jos. Magiera, kaplan v Šumburku, Jos. Jäger, katecheta rychnovský

Růžencový svátek

O svátku růžencového bratrstva měl slavnostní kázání pan katecheta měšť.školy z Hodkovic Richard Immer. n Theoforického procesí přes náměstí se zúčastnilo veliké množství ctitelů P.Marie a členů růžencového bratrstva z blízka i z dále.

Křížová cesta kanonicky vysvěcena

Dne 54. září důstojný pán P.Benno Kůstka, OSFr{ františkán} z Turnova vysvětil velkou křížovou cestu, opatřenou už před 6. lety a přitom konal každoměsíční pobožnost růžencového bratrstva Účast byla velice početná.

1904

pag. 313

Farář vyučuje náboženství na obec. škole

V kopii erekční listiny je v F.II. r. 1904 uloženo, že jiné v konsistoriálním archivu podle přípisu p.t. vikariátního úřadu dat. 8. listopadu 1904 č. 477 sl.bisk. konsitor dala církevní zmocnění k vyučování náboženství na jedné zřídě v Rychnově světským učitelem neudělila, ale přeje si, aby náboženství ve II. obecné škole uděloval farář a protože předání výuky náboženství světskému učiteli se má dít jen ve výjimečném případě, má se farář „co nejlaskavěji postarat, aby od příštího školního roku počínaje i v Pulečném přinejmenším ve dvou třídách bylo udělováno vyučování náboženství důstojným pánem.“

Definitivní obsazení místa regenschoriho ve farním kostele

Po pensionování bývalého pana řídícího Ed.Podlipného, který zároveň zastával funkci regenschoriho, zůstávalo toto místo neobsazeno, Pan Adolf Hübel, který místo služby na kůru provizorně převzal a k plné spokojenosti farnosti celé dva roky působil ve službě jako regent kůru, požadoval od obcí Rychnov a Pulečný roční fixní plat. Po dlouhém čekání vyřídilo zdejší obecní zastupitelstvo toho se týkající žádost, zaslanou farním úřadem 6. listopadu 1903 následujícím způsobem: „Podání bylo sl. farnímu úřadu v Rychnově předáno se zprávou, že podle rozhodnutí zasedání obecní rady z 19. března a 25. dubna 1904 se prozatím od definitivního obsazení místa regenschoriho upouští, zastupitelský sbor je s dosavadním působením pana Adolfa Hübela velice spokojeno doufajíc, že on i nadále tuto funkci stejným způsobem by mohl zastávat. Zároveň bylo usneseno, že panu Hübelovi na rok 1904 schválilo remuneraci za vykonávání služby regenschoriho 100 K (jednosto), kterýžto obnos je splatný ve dvou pololetních lhůtách, 30. června a 31. prosince. Starosta Ant. Hübner v.r., Rychnov, starostenský úřad k č. 2158. 26. dubna 1904.

Poté, co p. Hübel, učitel hudby průběžně s remunerací byl spokojen, později, když na zasedání místní školní rady se vážně jednalo o v dohledné době odloučení obou měšťanských škol od obecné školy

1904

pag.314

a možnost, že budoucí řídící učitel bude schopen převzít službu na kůru, nebyla vyloučena, požádal p.Hübel sám o ustanovující dekret jako definitivní regenschori. To se také stalo smlouvou, datovanou 1. červencem 1904, č-524. Její paré je v kostelní pokladně na Sychrově, druhé ve farním archivu F.II,r.1904.. Třetí se nachází v rukou pana Hübela samotného.

Opravy na faře

Po opakovaných urgencích farního úřadu byla letos na faře vybudována žumpa. Příliš příkré schody byly nahrazeny nvyými, pohodlnějšími. Podlaha na půdě byla v délce 8 m po celé délce předsíně nově položena. rovněž tak podlaha v kuchyni.

Také zahradní plot byl od základů vylepšen. , potřebné dřevo jsem dal přivést z lesa vlastním potahem.

V koňské stáji byla také položena nová podlaha u příležitosti biskupské vizitace. Z téhož podnětu byla celá fara nově obílena.

Elektrické osvětlení na faře

Před svátkem jsem nechal na faru na vlastní náklady zavést elektrické světlo za následujících podmínek:

Hned po skončení instalačních prací zaplatím panu A. Schmidtovi hotově 60 K (šedesát korun) a zavazují se po uplynutí 6. let zaplatit dalších 50 K(padesát korun).Pokud 50 K nezaplatím, zůstává p. Schmidt vlastníkem vedení Pro případ, že se před uplynutím 6. let přestěhuji, bylo by mou věcí, vzájemným přátelským urovnáním s p. Schmidtem a

mojím nástupcem se beze škody vyrovnat. Pokud se přestěhuji později, bude jen mou věcí, zda prodán vedení mému nástupci nebo p. Schmidtovi.

Elektrické vedení z místnosti hospodyně do místnosti kaplana patří p. kaplanovi Knotkovi, který si je na své náklady začátkem listopadu pořídil.

1904

pag. 315

Fasse z 23.6.1903

Sl. místodržitelským výnosem ze dne 4. února 1905 č. 167 490 ai 1904 se faráři v Rychnově uvolnil obnos 1465 K 79 h jako kongruový doplněk z náboženského fondu..

Při tom příjmy byly stanoveny na 1225,07 K

výdaje 1090,86

Všechny přílohy ve Fasc. II ve farním archivu.

Matriční záležitosti ve věcech domovského práva jsou prosty kolku,

ne však prosty poplatku

C.k. místodržitelství v Praze dne 12. X, 1903 č. 218 334

Okresnímu hejtmanství Liberec.

S odvoláním na zprávu z 15. listopadu 1902 č. 57 541

Výnos c.k. ministerstva financí ze 17. dubna 1901 č. 11233 (normální výnos č. 48/1901) mluví pouze o kolkuprostém vyhotovení jen matričních výpisů potřebných k v řeči stojícím účelům , nechává tedy oprávnění vedoucího matriky k vyžadování poplatku za písemnost za vyhotovení matričních výpisů nedotčeny.

Muzikantský kůr v kostele elektricky osvětlen

U příležitosti generální zkoušky na provedení oratoria „Sv. Cecílie“ od Witbergera na Tipperovu báseň bylo zavedeno na kůr elektrické osvětlení.

Witbergerovo oratorium „Sv. Cecílie“

300 kusů libret k oratoriu bylo prodáno za 112 K 59 h , přičemž obnos 68,89 K čistý výnos byl použit na elektrickou instalaci.

Ladění varhan stálo 28 K

(2 osoby 2 dny) a cestovní výdaje 6 K

bylo vyrovnáno.

Provedení bylo velice dobré Kostel byl plný. Cecílie (soprán- sl. Adele Lang,) Valerian (tenor- p. Gustav Hübner, býv. hostinský U města Prahy) Papež (bas -pan učitel Richard Munser)

Provedení se konalo 30. dubna ve 3 hod. odpoledne. na přání pana Antona Peukerta , kupce č. 79, který daroval 350 K

1905

pag. 316

a sice 200 K na noty a pro pány pěvce a muzikanty a 150 K pro dámy.

Oratorium provedl pan regenschori Adolf Hübel. pan regenschori z Jablonce Tschakert převzal varhanní doprovod.

Pan Maschke renovoval Anděla strážce

Pan Josef Maschke , malíř (za železnicí na cestě do Dolní Vsi, který maloval Křížovou cestu) na vlastní náklady renovoval Anděla strážce u polní cesty do Dobré Vody a obraz pěkně přemaloval (dne 24. dubna)

Dary pro kostel

Slečna Marie Preisslerová, zpěvačka na kůru, Rychnov 100 darovala pro hlavní oltář krásné oltářní prostěradlo k němuž její sestra Anna uháčkovala pěkné krajky . Kromě toho darovaly tucet ručníků. Pro postranní oltáře byla darován a nová oltářní prostěradla (3 kusy) s krásnými háčkovanými krajkami u příležitosti vysvěcení renovovaného hlavního oltáře o posvícení 1904.

Rovněž krásně vyšivanou (pestrým hedvábím) dečku na pult pro misál na vánoce darovala slečna Marie Preisslerová..

Spolek pro paramenty

Pražský spolek pro paramenty daroval farnímu kostelu 6 oltářních svícňů ze silného mosazného plechu. Tím byla úplně dokončena renovace hlavního oltáře. Krásný závěs z bílého hedvábí do tabernáku, který daroval loni spolek pro paramenty (kromě 1. cingula, oltářního prostěradla 3 ručníků k umyvadlu rukou a 1. palla) farář spolku vrátil, když nově udělaný tabernákl byl podstatně vyšší a závěs se už nedal použít.

/Viděl jsem při kanonické vizitaci dne 8. června 1905 Gustav Buder, venk. vikář/
1905 pag. 317

Devítník (devítidenní modlitby) Srdce Ježíšova

Od 21 – 29. června důstojný pán P- Josef Egerer S.J. {jezuita} z Prahy ve zdejší farním kostele vedl novenu (devítidenní pobožnost) k Srdci Ježíšovu . Cestovní výlohy jakož i honorář – celkem 50 K byly uhrazeny dobrovolnými dary. Rodina Sense darovala 40 K na Srdce a k ozdobení hlavního oltáře.

Nové rámy daroval p. Maschke

U příležitosti této noveny Srdce Ježíšova pan Josef Maschke (Bildermaschke) daroval devět rámu k obrazům Srdce Ježíšova a Srdce Panny Marie, které namaloval a kostelu daroval Ign. Müller, poté co obrazy sám oživil. Kéž mu Bůh odplatí v životě i po smrti. Každý den večer v ½ 8 hod. se konalo kázání, pak litanie k Srdci Ježíšovu a uděleno požehnání. Kázání byla slabě navštívena, Závěrečné procesí se sochou Srdce Ježíšova, kterou s velkou ochotou zapůjčilo Bratrství Srdce Ježíšova z Janova bylo uspokojivější.. Obecní zastupitelstvo ani některý celý spolek se nezúčastnily.

Slavnost slunovratu-paličská řeč proti církvi (proti procesí Božího Těla)

Tak jako minulý rok lidová misie tak i letošní novena Srdce Ježíšova dala podnět zdejší soci-bratrům Schenereriánům – krátce nevěřícím podnět vytáhnout proti katolické církvi a jejímu učení. Vhodná příležitost se jim naskytla při oslavě slunovratu dne 21. června , k němuž místní spolky (Bund der Deutschen, Turnverein, oba pěvecké spolky a stolní společnosti s hudební kapelou doprovázenou z hotelu „U města Prahy“ ve stejnou dobu, kdy byla konána první pobožnost noveny. Objednaný slavnostní řečník dr. Rakus z Jablonce odřekl, místo něj promluvil zdejší obvodní lékař MUDr Florian Albrecht fakticky paličskou řeč proti katolické církvi.

1905

pag. 318

takže proti němu bylo vzneseno trestní oznámení četnictvem i farním úřadem. (mluvil o temných kostelech, zlatě vyšibaných halenách, o monstrancích s oplatkami) poté, co starosta se dvěma radními proti obsahu energicky protestovali.

Jelikož během noveny v Rádle bylo slaveno posvícení, převzal pan P. Egerer v Rádle slavnostní kázání, které ale bylo velice slabě navštíveno Procesí se zúčastnilo velké množství lidí.

Jelikož patronátní úřad co nejrozhodněji odmítl opatřit horní předsín druhým stropem, - přízemí ale kudy se vchází do kanceláře.- vinu připisují Jeho jasnosti- tak farář na vlastní náklad předsín oddělit prkennou stěnou a z první části udělal předsín (bez toho, že by

počítal vymalování a lakování ,které dosáhly 119 K) (tapety 18 K a práce tesaře. abych tímto způsobem Jeho jasnost ochránil před málo jí šetřící kritikou veřejnosti

MUDr Florian Albrecht osvobozen

Trestní řízení proti MUDr Florianu Albrechtovi , obvodnímu lékaři v Rychnově pro rušení náboženství se konalo 13. října 1905 ve 4 soudním kolegiu c.k. krajského soudu v Liberci v soudním řízení, obžalovaného osvobodilo, protože není prokázáno, že obžalovaný ve své řeči svátost oltářní nazval „ta věc“ .

To se stalo z toho důvodu, že p. starosta jako hlavní svědek obžaloby (Anton Hübner) ve svých poznámkách, které si následujícího dne udělal, se o tom nezmínil a také si nemohl vzpomenout, že by to byl slyšel.

1905

pag. 319

Mezi svědky zproštění obžaloby byl jsem pozván i já, jakož i katecheta měšť. školy Jos. Jaeger, ačkoli jsme se slunovratu nezúčastnili. Obžalovaný popíral každý církvi nepřátelský úmysl, protože k tomu prý neměl důvod. Že žil s místním duchovním stále dobrých vztazích jsem také potvrdil stejně tak i okolnost, že pan dr. v mé přítomnosti nikdy neřekl nic urážlivého proti náboženství, církvi nebo jejím služebníkům. Na otázku, zda je obvinění proti p. dr. se strany pana starosty motivováno politickými důvody jsem odmítl odpověď. Mezi žalobci se také nacházel p. Jos. Maschke (Klinger), který o slavnosti slunovratu ve spolkové místnosti vedl taneční zábavu. Jelikož Reichenberger Zeitung i Gablonzer Tagblatt přinesly z jednoho pera pocházející zprávu, kde se říká, že farář a katecheta svými výpověďmi dr. osvobodili, podnítilo to některé „katolíky“, aby mě denuncovali u církevní vrchnosti, neboť jsem byl během 3 týdnů biskupským vikariátem vyzván, abych se ospravedlnil což mi nebylo zatěžko, neboť otázky tj. jejich odpovězení ani v nejmenším nebyly schopny přinést důkaz, zda obviněný inkriminovaná vyjádření udělal nebo ne.

Elektrické světlo v kostelní lodi a u postranních oltářů

K svátkům vánočním – při půlnoční mši poprvé- byly postranní oltáře elektricky osvětleny, každý oltář 11. barevnými žárovkami a k svátku Marie hlavní oltář 8. žárovkami ve tvaru svíček . Instalaci světla převzala továrna Jos. Schmidt -Pulečný-Frydštejn a obdržela podle připojeného účtu obnos 410 K 65 h

Účet firmy (příloha – v českém jazyce)

Elektrotechnický závod

DECKERT A HOMOLKA

PRAHA

Staré město- Malé náměstí č.1

Veledůstojný Pan J.Svoboda , farář v Rychnově u Jablonce n.N.

Dovolujeme si co nejuctivěji podati Vám účet za zboží dne 19.12.

laskavě objednané , jehož obnos zvýší K 1381,70 nám k lask.poštovní spořitelnou poukázati račte

V očekávání dalších vzácných objednávek poroučíme se s úctou šetrnou

Deckert a Homolka N.N.v.r.

Účet

kolek 10h Ku placení hotově v Praze, beze srážky

Na účet a vrub Váš bylo odesláno poštou i richlozbožím dne 19.1 a 24.1 16

<i>8 ramínek do lodi chrámové</i>	<i>po 9,60K</i>	<i>76,80</i>
<i>2 lampy mosazné se 3. svíčkami na hl.oltář</i>	<i>25.-</i>	<i>50,-</i>
<i>8 žárovek 110/16 do lodi chrámové</i>	<i>0,60</i>	<i>4,80</i>
<i>6 žárovek svíčkový tvar s mign.záv. k hl.oltáři</i>	<i>0,85</i>	<i>5,10</i>

obal

2,-
K 138,70

Vyrovnáno checkem 6 žárovek do zálohy

5,10
143,80

1906

pag. 320

Pro kostel byly zakoupeny (z dobrovolných sbírek):

Na všechny 4 oltáře oltářní prostěradla s háčkovanými krajkami a oltářní dečky z nebíleného plátna. Oltářní prostěradla byla včetně 12. nových příkrývek kalicha vysvětil. nejdůstojnější p. biskup. vikář arciděkan Rud. Buder v Liberci .

Dále byly opatřeny 2 nové vlněné ministrantské rochety opatřeny pro Rychnov(ze sbírky sl.Preisslerové č.100).(3m sukna po 6,40 z Jägerndorfu od fy Franz Schmidt)

Pro kapli v Rádle byly k velikonocům (z Liberce) darovány 2 rochety pro ministranty včetně límců a košilí ze sbírky zakoupeny 1 ramenní velum křestní stola, a do celé kostelní lodi kokosový koberec , a nové řetězy k několika lampám.

Nezapomenutelnou pro Rychnov zůstává neděle, 24. června t.r. nejvyšší návštěvou jeho c.k. Majestátu císaře a krále Františka Josefa I. který na zdejším nádraží při cestě do Vídně vystoupil , poté co 2x navštívil českoněmeckou výstavu v Liberci a podnikl okružní cestu po okrese Liberec dne 23. června . Staniční budova v Rychnově byla bohatě dekorována. Už 21. června , když J.Majestát Rychnovem projížděl svým zvláštním vlakem aniž by v Rychnově zastavil, při pozdravení J.Majestátu ve Stráži nad Nisou v továrním parku pana Zimmermanna šlechtice z Neissenau byla představena okresní zastupitelstva libereckého a chrastavského okresu , P.T. P. arciděkan Buder z Liberce jako liberecký vikář a P. děkan z Frýdlantu Stefan Neumann jako b.vikář frýdlantska , rovněž ještě P.děkan Funke z Chrastavy .Heyne z Vratislavic .Poté co Jeho Majestát opustil Liberec svým zvláštním vlakem odejel po Liberecko-Jablonecko-Tanvaldské dráze do Jablonce do Turhalle(tělocvičny) před níž spojené pěvecké spolky provedly k tomu účelu předsedou spolku Liederkranz Schmidtem z básněný a odborným učitelem Josefem Reinlem komponovaný sbor

1906

pag. 321

V tělocvičně se konalo oficiální přivítání J.Majestátu a představení pozvaných osobností a korporací. Z tělocvičny jel J. Majestát do děkanského kostela, kde se konala krátká pobožnost, pak následoval velký hold na Starém náměstí, kde slečna Johanna Lucke předala J. Majestátu velkou kytici z větvíček cykasu a růží Maršál Neil. Generální adjutant generál hrabě Paar jí dal na památku nádherný briliantový náhrdelník s monogramem císaře. Pak byla navštívena Umělecko průmyslová škola, při jejím opuštění svolil císař prosbě městského zastupitelstva, aby nejkrásnější a největší budované náměstí, dosavadní Živnostenské, se smělo přejmenovat na „Náměstí císaře Františka Josefa“. Pak byly nejvyšší návštěvou poctěny firmy Jäger, Mahla, Klaar, Männert. Na Střelnici zapsal J. Majestát své jméno do pamětní knihy. Od Střelnice jel J. Majestát s doprovodem přes Vrkoslavice a Kokonín do Rychnova. Většina domů podél trasy, kudy se J. Majestát pohyboval, byla vkusně ozdobena věnci a girlandami z chvojí a vyvěšenými žlutočernými vlajkami. Mezi kostelem a farou byly na dvou 10 m vysokých stěžních byly pověšeny 2 velké vlajky. Hřbitovní zeď od úmrtní kaple až k vjezdu na farní dvůr pokryta břízami a jedlemi. Kostel je ozdoben 3 prapory, fara 5 prapory a girlandami a věnci a kyticemi. Před mostem pod měšťanskou školou na obecní útraty postavil pražský dvorní dekoratér Seeman triumfální bránu. Na dekoraci nádraží bylo ředitelstvím povoleno 10000 K.

Krátce před ½ 12 (11.22) přišel J.Majestát, doprovázený arcivévodou Ferdinandem, Karlem

pag-322

generálními adjutanty, jimiž byli hrabě Paar, polní zbrojmistr sv. pán v. Bolfrass, poboční adjutant major Driancourt, osobní lékař císařův generální štábní lékař dr.Kerzel, ministerský předseda sv.pán v.Beck, ministři Prade a dr.Pacák, místodržící hrabě Coudenhove, ministerský sekretář Greif, komorní přednosta arcivévodý Ferdinanda Karla hejtman bar. Schleinitz atd.

Vlevo od příchodu na peron přímo od silnice se postavilo městské zastupitelstvo s duchovenstvem a obecní zastupitelstvo Pulečného, vpravo bíle oděné dívky s panem ředitelem měšťanské školy, a učitelem měšť. školy Lorenzem, Starosta p. Anton Hübner přivítal J. Majestát takto:

Vaše Výsosti! Jako starosta městyse Rychnova předávám Vašemu Majestátu nejuctivější přivítání obyvatelstva s nejponížnější prosbou, Váš Majestát račiž přijmouti naše ujištění naší neměnné věrnosti a oddanosti našemu nejmilejšímu monarchovi a císaři Františkovi Josefovi.

Na to předala mu žákyně měšťanské školy Lina Preißlerová - dcera výrobce skleněného zboží Karla Preißlera – kytici růží s následujícími slovy: “Našemu milostivému, starostlivému císaři daruje rychnovská školní mládež tyto růže z nejnítěrnějšího uctění a lásky“, Ke vzpomínce na J.-Majestát dostala žákyně krásný náramek jehož prostřední kus obsahoval iniciály císaře. Pan vedoucí úřadu Müller z Müllersheimu, vrchní komisař v Jablonci pak představil pány pana faráře F. Svobodu, jehož se J. Majestát dotázal: Vy máte jen jeden kostel? Je dost velký? Farnost je hodně rozptýlená? na kteréžto otázky pan farář přisvědčil s udáním počtu duší.

1906

pag.323

Farář představil J.Majestátu p. katechetu měšť. školy Ant. Ramsche a kaplana Theodora Hahna. Také oni byli vyznamenáni oslovením J. Majestátem. Pak byli J. Majestátu představeni: p. pošt mistr Vinc. Peukert, I. obecní radní, Jos. Maschke (Klinger) jako II. obec. radní a Ant. Peukert jako obec.radní a předseda zemědělského spolku Rozsévač, a Ad. Birner, jako nejstarší vojenský vysloužilce, který bojoval u Helgolandu 1864 a Lisé 1866 a vysloužilo si válečnou medaili.Velitel zdejšího spolku veteránů Eduard Sedlak podal J. Majestátu odpovídající hlášení: Pak se J. Majestát se svou suitou odebral na peron, kde vyznamenal hraběnku Colorado-Mansfeldovou delší rozmluvou.

Bůh žehnej - Bůh ochraňuj našeho císaře, naší zem! {Zachovej nám Hospodine, císaře a naší zem!}

Viděl jsem při kanonické vizitaci .Rychnov, 30.června 1906. Gustav Buder, v.vikář

Ke stavbě nádražní ulice byly prodány 4 ary 52 m²

Od parcely k.č. 141 louka , díl	94 m ²
898 zahrada	86 m ²
897/1 louka	2 ary 52 m ²

byly městyse prodány za kupní cenu 547 K 80 h kvůli zřízení Nádražní ulice a katol.obročí v Rychnově byly předány do vlastnictví 2 díly staré ulice k.č. 1743/3 ve výměře 9 m² a 20 m² .

Kalich

Dne 10. srpna 1906 byl kalich ,užívaný ve zdejším kostele už 10 let a darovaný prelátem dr. Řehákem

1807

pag. 324

po úmrtí p. děkana Johanna Bernarda, faráře ve Všeni, v pořádku vrácen. Zesnulý děkan Bernard měl právo kalich doživotně užívat . Zemřel 4. července 1906 ve 4 hod. odpoledne

na mozkovou mrtvici ve věku 61 let . Od 22. listopadu 1883 do 1. května 1902 byl farářem v Rychnově. Ať odpočívá v pokoji!

Odkaz + děkana J. Bernarda a jeho užití

Zesnulý pan děkan Bernard odkázal kostelu v Rychnově 100 K (jednosto korun) na paramenty a kapli v Rádle 60 K (šedesát korun) , kterýžto odkaz spolu s 5% úroky od úmrtního dne zůstavitele . 4./7 06 do 28/2 07 po odečtení dědického poplatku , školního příspěvku a kolku na kvitanci byl předán do rychnovské kostelní pokladny ve výši 92 K 17 h a do pokladny rádelské kaple ve výši 55,81 h a později s přivolením knížecího patronátního úřadu v Sychrově (podle přípisu z 11. června 1907 č. 241 ai1907) našly své užití ke krytí pořizovacích nákladů za dvě bílé dalmatiky pro farní kostel a jednu bílou kasuli pro Rádlo

Nový černý pluviál od paramentního spolku

Farní kostel v Rychnově byl paramentovým spolkem darován jeden černý pluviál v ceně 100K. Z darů při růžencových pobožnostech 1 neděli každého měsíce byly zakoupeny 4 menší oltářní svícny pro hlavní oltář od Josefa Staňka v Praze I.318 za 40 K , takže nyní
1907 pag. 325
při vystavení Nejsvětější svátosti je k dispozici 12 krásných oltářních svícňů.

Ciborium pro Rádlo nově zlaceno ohněm

Ciborium rádelské kaple Jan Staněk opravil a nově ohněm pozlatil za 38 K. Starý obraz Františka z Asisi pod nímž při každé pobožnosti v rádelské kapli měla hořet olejová lampa (M.A.Müller :nadace lampy sv.Františka) rádelský kostelník krásně podle jiné předlohy přemaloval a starý rám dal do pořádku. Obraz byl pověšen v presbyteriu , takže olejová lampa zároveň nepřetržitě svítí jako věčné světlo.(10 korun)

Marie Preisslerová z farnosti chtěla a odjela do kláštera misijních sester

Dne 15. března nastoupila do kláštera benediktinek v Tutzing u Mnichova v Bavorsku Marie Preisslerová z Rychnova č.100 Před svým odjezdem darovala kostelu krásně vyšívanou

Darována červená a bílá štolu

vyšívanou červenou štolu ke kázání za 60 K u bílou štolu na kázání v ceně 60 K vyšila a darovala kostelu paní Anna Schormová, sestra malíře Antona Sturma místo vánočního daru, který farář odmítl. Na výslovné přání paní Schormové jsem si ji ponechal jako vzpomínku a při přesídlení do Semil jsem ji vzal s sebou.

Antependium a ramenní velum vyčištěny

Bílé vlněné antependium s krásným vlněným vyšíváním a skleněnými perlami na hlavní oltář a ramenní velum ze stejné látky byly v chemické čistírně v Ústí vyčištěny a opatřeny novými hedvábnými třásněmi od p. Schlaufa z Prahy-Konviktu, vše v ceně 13 K 40 h z darovaných peněz

1908

pag. 326

V letních měsících byla přední strana kostela nákladem 812 K 07 h opravena a natřena , na což přispěl patron (643 K 68 h) materiál a odborné práce) a přifařené obce daly 168 K 39h za ruční a potažní práce

Zavírač dveří u haly sv.Anny

Jelikož v zimě v kostele nesnesitelně táhlo, opatřil pan farář , který chodil jednou týdně do Skat-klubu, z případných výher zavírač dveří. který věnoval do haly sv.Anny. Samozavírač byl zakoupen 27. ledna 1907 za 30 K v Liberci.

Stáj pro koně přeměněna v obytnou místnost

Po náhlém úmrtí svého otce Wáclava Svobody, který 13. února 1907 na popeleční středu zemřel na bronchitidu v 68 letech, rozhodl se p. farář nevděčné polní hospodářství pronajmout za každou cenu. K tomu účelu nechal na vlastní náklady stáj pro koně adaptovat na místnost, stará kuchyňská kamna tam postavit a pro kuchyni postavil nová kamna.

Jelikož patronátní úřad dal svůj souhlas jediné pod podmínkou, když se farář zaváže že stáj pro koně v případě svého přesídlení dá do původního stavu na vlastní náklady, zůstala nová kuchyňská kamna majetkem faráře, rovněž tak podlaha v místnosti kočího, jakož i v chlévu pro prasata a drůbež na stání pro vozy, neboť to všechno p. farář za vlastní peníze musel udělat. Stará kuchyňská kamna je zavázán znovu postavit do kuchyně na vlastní náklady.

1907

pag.327

Pronájem farního hospodářství

Adaptační práce, kde pracoval stavitel Wilh. Burde z Hodkovic stály 194 K 71 h, a nová kamna 140 korun. Investovaný kapitál přinese však úroky. Krátce po dokončení těchto prací se našel nájemce v osobě Vincence V. Miškovský-ho nájemce mlýna ve Mšeně u Mělníka, který hospodářství, které bylo ve vlastní režii si pronajal na 12 let od 1. října 1907 za 800 korun ročně. S ohledem na dlouhý pronájem přenechal farář nájemci všechno obilí za úhradu osiva a polní práce a 80 K na pozemkovou daň od 1/10 06 do 1/10 07. Živý inventář zaplatí hned po převzetí. Celé 2 roky nájmu zúročené ve 3 letech zaplatí odhadní cenu, kterou celou zaplatí.

Personální změna v patronátním kléru

Personální změny v patronátním kléru. Farář z Bozkova p. W. Beran, bývalý rychnovský kaplan od 1. února do Všeně.

Farář z Vlastibořic p. Peter Kouble od 1. června 1907 do Bozkova- mé rodné obce

P. děkan Franz Hladík od 1. ledna 1907 odešel do důchodu. Loukovec administruje p. Karl Samšiňák, kaplan v Loukově.

Od 1. června 1907 p. Jaroslav Dlouhý, kaplan v Semilech je farářem v Loukovci.

Samšiňák je opět kaplanem v Loukově.

Všeň-Bozkov-Vlastibořice administruje p. Johann Náhlovský, bývalý

1907

pag. 328

farní administrátor v Rychnově.

Pamětihodnosti

1.

Pěvecký spolek Liederkranz mnohokrát se pokoušel působit bez vyrozumění nebo svolení farního úřadu při svatbách v nepřítomnosti p. regenschoriho a při pohřbech v kapli a na hřbitově při nábož. funkcích zpívat. Tím se cítil p. farář podnícen, na nekorektní jednání spolku upozornit přátelským dopisem jeho předsedu, aby farní úřad vždy o povolení požádal pokud se při církevních funkcích zamýšlí zpívaným chórem podílet. Jak to dopadlo ve výboru, nebo zda to bylo vzato na vědomí, nebo co se v této záležitosti rozhodlo, o tom nedostal p. farář žádné rozhodnutí. Soukromou cestou zjistil p. farář, že Liederkranz rozhodl, že už v kastele zpívat nebude.

2.

Hermina Krausová z Rádla č. 190 kvůli svému protestantskému milému přestoupila z katolické k evangelické církvi 9. července 1906. V listopadu po svém odpoutání od církve onemocněla, její muž svou ženu v nemoci opustil, nepřišel jí nikdy navštívit a ani tehdy nepřišel, když se srdnatě vrátila 7. dubna 1907 zpět do katolické církve a zároveň se nechala zaopatřit. Ano, on ani nepřišel na pohřeb své ženy, když 27. května byla pohřbena.

3.

Při volbách do říšské rady 14. května 1907 se u zdejších katolických malířů našlo sotva 20 mužů, kteří hlasovali pro křesťansko-sociálního kandidáta Dr. Alberta Gessmanna, ze zemského výboru ve Vídni. Zato ale sociálně-demokratický kandidát, redaktor Jos. Barth z Jablonce dostal 384 hlasů, svobodně-všeněmecký kandidát Gustav Preissler, starosta z Janova, dostal jen 190 hlasů. Barth byl v okrese zvolen majoritou 1200 hlasů.

Viděl jsem při kanonické vizitaci v Rychnově, 15. června 1907 Gustav Buder, v. vikář
K pag. 324

Pro kapli v Rádle dodal p. Josef Neschudla, c.k. dvorní dodavatel v Jablonném n. Orlicí č.86 v Čechách:

1 kasuli bílou se všemi díly z černého hedvábí-damašku křížem barevným hedvábím velmi bohatě tamburováno, uprostřed ručně vyšíváný obraz, okolo něj hedvábný okraj a jemná klotová podšívka v nejlevnější ceně 76 K

Pro kostel v Rychnově:

2. dalmatiky bílou z černého hedvábného damašku, prostřední díl z barevného hedvábí, velmi bohatě a umělecky tamburováno, uprostřed ručně vyšíváný obraz Srdce Ježíšova a srdce Marie, okolo černá hedvábná podšívka z jemného klotu v nejlevnější ceně 160 K

1. kasuli bílou opravenou, postranní díly a další díly z černého hedvábí, nové zlaté porty a jemná klotová podšívka, střední kus vyšíván kanavou za nejlevnější cenu 56K

1908

pag. 330

Pluviál pro Rádlo

Také pro kapli byl ze sbírek především z darů na Bonifáciovu listy opatřen černý pluviál, dodal ho opět p. Neškudla z Jabl.n.-Orl.č.86 za osmdesát korun.

Monstrance nově pozlacená v ohni

Pan Jos. Rydval, zámečník v Rádle (sňatek 11. června 1904) daroval kapli – za výslovných podmínek, - že se to nikdo nemá dozvědět-60 K se zámyslem, opatřit nový lustr pro kapli. Později ale přisvědčil panu faráři, který ho požádal, aby se tyto peníze směly použít na pozlacení a opravení monstrance. Tuto opravu převzal a krásně uskutečnil p. Johann Staněk z Prahy, ul Karoliny Světlé č.19 nebo 318/I staré za obnos 103 K 60h a sice: za nové pozlacení ohněm a postříbření monstrance 76 K

nové lunullo postříbřené a v ohni zlacené

14 K

nová schránka

12 K

obal atd.

1 K 60 h,

Nové černé dalmatiky

Protože staré černé dalmatiky byly zcela nepoužitelné, a od nových pluviálů se nápadně odlišovaly, rozhodla se slečna Dobravská Marie, hospodyně na faře, jít sbírat u zdejších dobře situovaných žen drobné dary na opatření nových dalmatik, které byly rovněž objednány u firmy Jos. Neškuda, Jablonné n. Orl. 86 v Čechách. Ty pak p. arciděkan a okr. vikář liberecký vysvětil 16. ledna 1908 při pohřbu + Bertý Hübnerové.

Oprava věže

V roce 1884 nově zřízené věžní hodiny (viz pag. 12 této knihy) byly vyčištěny, opraveny nátěrem a pobronzováním všechny díly ochráněny proti rzi, ručičky pozlacené. Tyto práce celkem stály 210 K (dvěstědeset korun). Obnos byl cele pokryt z darů při pohřbech a svatbách

1909

pag.331

z příležitostných darů a z přebytků ze sbírek.

Dva jubilejní duby u kříže na starém hřbitově

U příležitosti 60-letého jubilea vlády Jeho c.k. apoštolského Majestátu byla zasazena císařská jubilejní alej podél kokonínské cesty. Od cesty u sochy sv. Jana u obecné školy až ke kříži na jmenované cestě. Lipky dodalo velkozahradnictví – největší na kontinentě - Vojtěch Mašek z Turnova, které po úmrtí svého otce – zakladatele bývalého zahradního ředitele jeho Jasnosti knížete Kamilla Rohana na Sychrově - převzal jeho syn MUDr. Karel Mašek, přičemž se vzdal provozování lékařské praxe. Táž firma dodala také 2 pyramidální duby a 120 sazenic hlohů na živý plot okolo kříže na starém hřbitově, který rovněž potřeboval renovaci., stejně jako jiné sochy ve farnosti.

Jubilejní javor u hřbitovních vrat

Mladý javor daroval farář kostelníkovu synovi, Rudolfovi Hübnerovi, který ho zasadil na památku jmenovaného císařova jubilea a 50. jubilea kněžského jubilea Jeho Svatosti papeže Pia X. u pravé hřbitovní brány na straně k faře.

Nové třídliné oltářní prostěradlo pro hlavní oltář

Slečna Milde Emma vyšíla nové přízové krajky na albu. Jelikož v této době bylo alb dost, nechal farář pro hlavní oltář z vlastního plátna udělat třídliné oltářní prostěradlo a krajky použil na něj.

Osobní

Dne 27. srpna 1907 zemřel na Sychrově opatřen svátostí umírajících ve věku 66 let dlouholetý sekretář patronátního komisaře Jeho Jasnosti knížete Kamilla a Alaina Rohana a byl za přítomnosti celé knížecí rodiny dne 30. srpna

1908

pag. 332

převezen do Turnova a tam pochován do vlastního hrobu.

4 týdny později neočekávaně zemřel pensionovaný dlouholetý panský stavitel Václav Karnold, otec podplukovníka Zdeňka Karnolda, toho času v Tuzle v Hercegovině, byl pochován ve Vlastibořicích.

Dne 25. srpna byl na uvolněnou faru ve Vlastibořicích presentován kaplan z Loukova, okr. Mnichovo Hradiště pan Karel Samšínák, narozený v Sobotce 27. 11. 1865, ordinován v Litoměřicích 17. července 1892, byl kaplanem v Českém Dubu, administrátorem ve Světlé, kaplanem v Loukově u Turnova. Současný administrátor vlastibořické fary byl potvrzen jako kaplan v Loukově.

Děkan Johann Kara, farář v Hodkovicích odešel k 1. lednu 1908 na trvalý odpočinek a žije v Břevnově ve vile „Kajetánka“. Narodil se 12. ledna 1842 v Čestíně, ordinován 30. června 1864 v Litoměřicích. Byl kaplanem v Mladé Boleslavi, Týně, Rovensku a Loukově, farářem v Jeřmanicích, Loukovci a Hodkovicích.

Dne 25. března zemřel pan okr. vikář, děkan Johann Stajnyger farář v Semilech. Panství Semily J. Jasnost kníže Alain Rohan v r. 1898 prodal městu Semily, tak od této době beneficium už nepatřilo ke knížecímu Rohanskému patronátu.

Viděl jsem při kanonické vizitaci v Rychnově, dne 16. června 1908. Gustav Buder, v. vikář

1908

pag... 333

Dne 28. a 29. června uspořádal městys Rychnov a místní spolky velkou lidovou slavnost v lese Pláne u příležitosti 60. jubilea vlády Jeho c.k. apošt. Veličenstva císaře a krále Františka Josefa I. podpořenou příznivým počasím byl tento dynastický jubilejní svátek doprovázen novým velkolepým úspěchem. Při vyúčtování se jeho přebytek počítal na více než 1000 korun – Druhého dne se objevil sl. protektor svátku, Jeho Jasnost Alain kníže

Rohan s Její Jasností kněžnou a sestrou Ernestinou, princeznou Auerspergovou, jakož i s jejími dcerami-princeznami: Gabrielou, Bertou, a Johannou, a byli slavnostně uvítáni.

Začátkem července byla zadána stavba jubilejního vodovodu císaře Františka Josefa I který koncem října měla být hotov. Následkem nepříznivého počasí během celého měsíce srpna a částečně i září z jedné strany a z druhé strany poněvadž potřebné armatury trubek nebyly včas z Chomutovské slévárny železa dodány, měl stavba několikátýdenní zpoždění. takže teprve v prvních prosincových dnech byly zhotoveny první domovní přípojky. Slavnostní otevření jubilejního vodovodu se nekonalo.

Dne 2. prosince byl jakožto o vlastním jubilejním dni konána dvojitá děkovná mše a sice v 1/2 9 pro školní mládež z Rychnova a Pulečného a o 1/2 10 pro spolky a dospělé, kteří se dostavili v hojném počtu.

1908

pag. 334

Zdejšími spolky, které se v plném počtu se spolkovými prapory a hudbou zaujaly místo před obecním úřadem se připojil c.k. spolek vojenských vysloužilců z Pulečného s vlastní hudbou. Po projevu pana starosty Antona Hübnera se průvod-po té co odeznělo provolání slávy J.cís. a král. apošt. Veličenstvu – se vydal na slavnostní mši sv. do kostela. Po slavnostní mši pochodovali spolky k obecnímu úřadu zpět, kde se průvod rozešel.

Mezitím byl v tělocvičně měšťanské školy zahájena školní oslava jubilea. Na speciální pozvání odebrali se někteří účastníci rozpuštěného průvodu od obecního úřadu n školní slavnost. Po vlasteneckém projevu pana ředitele školy přednesli žáci vícehlasem císařskou hymnu.

U příležitosti císařského jubilea byl panu starostovi Antonu Hübnerovi propůjčen Jeho Veličenstvem zlatý záslužný kříž s korunou. K povýšení městyse Rychnova na město sice dosud nedošlo, ale žádost nebyla odmítnuta a je oprávněná naděje, že se tak stane v dohledné době.

Nanejvýš nutná renovace vnějšku kostela a věže byla provedena v měsíci srpnu a září za politickým úřadem schválenou sumu 2824 korun 02 h (podle výnosu c.k. okr.hejtmanství Jablonec z 12. června 1908 č. 11885

1909

pag. 335

k čemuž	obec Rychnov	524,30 k
	Rádlo	261,80
	Pulečný	162,16
	patron kníže Rohan	1 844,86

jsou zavázáni přispět.

Tento rozpočet stavitel Wilhelm Burde překročil o 800 K, takže celkový náklad obnáší 3624 K. Ačkoli zástupci obou přiřazených obcí Rádla a Pulečného uznali nutnost těchto renovačních prací, a také podepsali protokol, který to konstatuje, obce Rádlo i Pulečný protestovaly proti rozpisu příspěvků. S ohledem na protesty při kolaudaci provedených prací bylo dohodnuto o provedených vícepracích vystavit separátní účet a ten splácet postupně z kostelního jmění. Pro faru byly opatřeny nové domovní dveře a pod ně vložen žulový práh.

Jelikož muž pachtýřky Anny Miškovské delší čas byl nemocen, chtěla na základě lékařského vysvědčení o nemoci svého muže nájem zrušit a nájemné od 1. října 1908 do 1.4.1909 v obnosu 400 K už neplatit. Při soudním projednání této záležitosti zaručil jí farní beneficiát slevu 50 K za podmínky, že během 3 dnů složí zbývající obnos 350 K, což se skutečně 31. října stalo.

1908

pag. 336

Zemřel Václav Dlask

Ve středu 28. října byl v Sychrově na uprázdněné místo na faře v Hodkovicích nový farář, konfiromovaný 1. srpna, dosavadní zámecký kaplan na Sychrově, Václav Dlask

zaopatřen svátostmi umírajících neočekávaně zemřel a 30. října 1908 v zámecké kapli za početné účasti smutečních hostů z nejbližšího okolí po slavnostním requiem panem okr. vikářem Janem Tyrichterem, farářem v Přepěřích, požehnán a poté vikariátní sekretář Josef Dumek, farář z Dlouhých Mostů měl srdečnou pohřební řeč v české a německé řeči. Nebožtík byl dopraven na nádraží v Turnově a odtud vlakem do Března u Mladé Boleslavi, kde byl 31. října pohřben.

Celá hluboce zarmoucená rodina se zúčastnila obřadů a requiem rozloučení v zámecké kapli a doprovodila rakev se zvěčnělým až do Husy. Krásný věnec zdobil rakev, stuha nesla nápis: "Kníže a kněžna Rohanovi ve vděčné vzpomínce"

Zámeckým kaplanem byl jmenován loukovský kaplan, pan Johann Náhlovský od 1. prosince 1908. Od 4. října zastupoval nemocného faráře P. Dlaska pensionovaný p. děkan a biskupský notář Josef Fischer z Osečné, bytem v Turnově.

Dne 18. listopadu se konala volba nového faráře na uvolněné farní beneficium v Semilech a byl zvolen 16 ze 24 hlasů rychnovský farář Frant. Svoboda.

1908

pag. 337

zbývající hlasy dostal tamní administrátor a dlouholetý kaplan pan Josef Filler. Výsledek volby byl zdejšímu zvolenému faráři oznámen telegraficky. a 21. listopadu byl vyhotoven následující intimát:

následující přípis je v jazyce českém}

Čís. j. 78 patron / 1908

Městský patronátní úřad v Semilech
dne 21. měs. listopadu 1908

Důstojný pane!

Na Vaši žádost ze dne 21. dubna 1908 usneslo se obecní zastupitelstvo města Semil ve své schůzi dne 18. listop. r. 1908 konané, dvoutřetinovou většinou hlasů na tom, presentovati Vás na farní obročí Semilské vysoce důstojné Biskupské konsistoři v Litoměřicích.

Oznamujeme Vám tuto volbu, vybízíme Vás, abyste se o propůjčení investitury kanonické u nejdůstojnějšího Ordinariátu ucházel a o to péči měl, byste co nejdříve v řádné držení obročí Semilského biskupským vikářem byl uveden.

Nadějeme se se všelikou důvěrou, že v novém úřadě svém osvědčíte vždy neúnavnou píli a bedlivost u vykonávání povinností se správou duchovní spojených a že vzorným životem Sobě vážnost a lásku získáte.

Vysvědčení Vaše vracíme.

Důstojnému pánu

p. P. Frant. Svobodovi

farář v Rychnově u Jablonce

L.S.

Starosta města

jako representant patrona

Dr. Ant. Spidler m.p.

Viděl jsem při kanonické vizitaci v Rychnově, dne 28. června 1909 Gustav Buder, v. vikář

1909

pag. 538{338}

{Od tohoto místa je paginace chybná- rozdíl 200}

Administrátor

Důstojný pan farář Franz Svoboda opustil zdejší farnost dne 31. prosince 1908, aby 1. ledna nastoupil na svou novou faru v Semilech. Administrátorem pro Rychnov byl důst. pán Josef Filla, administrátor Semil. Tyž nastoupil svému místu 5. ledna 1909, opustil je 22. ledna aby se podrobil operaci v Praze která v důsledku delší bolesti byla nutná. Ale už nepřišel zpátky, neboť mezitím byla fara obsazena.

Presentace nového faráře

Pisatel tohoto, bývalý kaplan v Rychnově, byl Jeho Jasností knížetem Alainem Rohanem na Sychrově presentován následující listinou:

Presentační listina

Na základě mě nejdůstojnější biskupskou konsistoří připsím ze dne 5. března 1909 č. 1193 předloženého návrhu jsem mocí svého k panství Svijany náležejícího patronátního práva oprávněn po přeložení p. faráře Franze Svobody na uprázdněné beneficium v Rychnově presentovati nejdůstojnější biskupské konsistoří

P.Theodora Hahna,

dosavadního kaplana v Rychnově, v ocenění jeho chvalně známých vlastností .

Praha, 14. března 1909

Alain kníže Rohan

Konfirmace a instalace

Jmenovaný farář byl dne 1. dubna v Litoměřicích konfirmován a 18. dubna důst. p. vikářem libereckých Gustavem Buderem instalován. Instalace se zúčastnily s prapory spolek veteránů, Malířský podpůrný spolek, a spolek Rozsévač.

Poté co farář Theodor Hahn od 1. ledna

1909

pag. 539 {339}

1909 do 1. července duchovní správu zastával úplně sám, obdržel od 1. července kaplana v osobě důst.p.P. Bernharda Növera který byl výpomocným kaplanem v Moldavě {v Kruš.horách}..

Kněžna Rohanová návštěvou na faře v Rychnově

V srpnu navštívili jejich Jasnosti kněžna Rohanová a kněžna Auerspergová a 4 princezny knížecí rodiny Rohanů rychnovského faráře , aby se informovala v záležitosti zrušeného sídla řádových sester sv. Karla Boromejského v Hodkovicích, protože knížecí rodina u příležitosti stříbrné svatby její Jasností Adélou Rohanovou založené osazení chce znovu obnoviti. Když Její Jasnost zjistila, se chtějí usadit v Rychnově a křesťanský německý ženský spolek hledá zdravotní sestru m pro péči o nemocné, pak byla Její Jasnost kněžna pro to, aby sídlo bylo zřízeno v Rychnově.

Viděl jsem při kanonické vizitaci v Rychnově 6. července 1910 Gustav Buder, v.vikář

Kněžna Rohanová čestnou presidentkou křesť.ženského svazu.

Zmíněný křesťanský německý ženský svaz byl založen v roce 1909 v předjaří 2.února.

Její Jasnost kněžna Johanna Rohanová ráčila laskavě u tohoto spolku přijmout místo čestné presidentky.

Položení základního kamene k dětskému domovu (klášteru)

Dne 16. října byla v přítomnosti Jeho Jasnosti knížete Alaina Rohana a kněžny Johanny Rohanové a princezen položen základní kámen ke stavbě dětského domova . Zúčastnil se pan starosta Anton Hübner a někteří členové obecní rady,, jakož i křesťanský ženský svaz., a velké množství lidí . Vedení tohoto ústavu bylo předáno sestrám od sv.Karla Boromejského. Mateřský dům je v Praze.

Sociální demokrat Eduard Tischer štve nyní soustavně proti tomuto ústavu, protože vedení mají dostat řádové sestry. Tak se dokonce obec odvážila podat Jeho Jasnosti protest proti této instituci ale těmto sociálním demokratům

1910

pag. 540{ 340}

pan kníže nebyl po vůli a chce institut zříditi.

Směna farního pozemku za kostelní

Pozemek pod silnicí mezi Městem Prahou {hostincem}a parcelou

je dosud pozemkem farního beneficianta , a byl, aby se získalo vhodné místo pro klášter, vyměněn za kostelní pozemek za obecnou školou u Kokonínské cesty.

Obraz Anděla strážce v kostele

Pan Anton Wenzel daroval kostelu podle přání své zesnulé matky obraz anděla strážce který byl zavěšen naproti vchodu do haly sv. Anny

Nový kaplan dr. Johann Teis

Pan kaplan Leonard Növer byl 1.9. 1910 ustaven kaplanem v Tichlovicích nad Labem. Na jeho místo přišel pan kaplan Johann Teis, přicházející z Říma, kde si udělal doktorát a obdržel své první místo v Rychnově..

Dětský domov Jeho Jasnosti

Sociální demokrat Tischer a odpadlý lékař dr. Albrecht v Rychnově to svým štváním dovedli tak daleko, že Jeho Jasnost sdělila obci a farnímu úřadu, že mu je líto, ale kvůli odmítání ze strany obyvatel Rychnova, odstupuje od záměru vystavět v Rychnově dětský domov a tento institut, pracovní školu a ošetrovnu pro postižené ruce zřídí v jiné obci.

Křesťanský ženský svaz nato zaslal Jeho Jasnosti prosebný list se 1264 podpisy, farář Theodor Hahn se odebral do Litoměřic k jeho biskupské milosti panu . biskupovi a prosil o jeho přímluvu u Jeho Jasnosti knížete Alaina Rohana . Jeho biskupská milost projevila ochotu a konečně došlo 1. dubna 1911 k tomu, že dětský domov přesto bude vystavěn v Rychnově, což mělo radostný ohlas u obyvatelstva.

1911

pag 541 {341}

Škola

Nynější měšťanská škola, stejně jako 10.třídní škola obecná byly toho času pod jedním ředitelstvím. Už delší dobu se vyjadřovalo přání, aby vedení škol mohlo být odděleno a obecné škole dán jiný řídící. Neboť je čirá nemožnost, aby prospěchu školy mohlo přispět dvojitě vedení v jedné osobě, vedení, které kromě toho navíc má ještě dětskou školkou, vedení pokračovací školy, vedené malířské a kreslířské školy, je členem obecního zastupitelstva atd. Ředitelem všech škol je toho času ředitel měšťanské školy Emil Wander. Bohužel to zemské finance nedovolily.

Jednotlivé třídy 10. třídní obecné školy jsou rovněž velice slabě obsazeny, sotva 40 dětí v jedné třídě. Už léta se snaží uměle udržovat paralelní třídy. Přijímají se děti z jiných školních obvodů aby byl potřebný počet žáků v každé jednotlivé třídě.

Sčítání lidu

Podle sčítání k 31. prosinci 1910 měl

: Rychnov se Sv.Křížem	3172 katolíků
Rádlo	1715
Pulečný	776
Klíčnov	205
Kopanina	86 „
Jestřebí	
Mohelka	

Proti dřívějšímu sčítání lidu je pozorovat významný úbytek.

1911

pag 542 {342}

ve všech místech . Ačkoliv v posledních letech vznikl v Rychnově podstatný počet staveb, počet obyvatel nevzrostl.

1911 na jaře byl mimo jiné postaven dům konzumního spolku a na n Nádražní ulici postavena a zařízena tiskárna

Viděl jsem při kanonické vizitaci dne 8. června 1911 Gustav Buder, venk.vikář.

Osobní osvobození od poplatkového ekvivalentu

A. reg. post 2547 r, 1911 C.k. Finanční okresní ředitelství Liberec dne 6. května 1912
Panu Theodoru Hahnovi , faráři v Rychnově u Jablonce n.N.

Na Vaší žádost Vám bylo uděleno pro VII. decenium (1912-1912) podle § 1 zák. z 15.2.1877 č. 98 ř.z. osobní osvobození ze zapravení poplatkového ekvivalentu poté, co podle výnosu c. k. místodržitelství z 31. července 1909 č. 170999 adjustovaná farní řádky váš čistý příjem z benefícií nepřekročil 1000 K.- .

V případě, že se později nastane uprázdnění jednoho nebo druhého místa pomocného personálu váš příjem z obrocí dočasně překročí obnos 1000 K budeš třeba, pokud v průběhu uvolnění místa pomocného personálu , poplatkový ekvivalent zaplatit a vy musíte během 8 dnů po uprázdnění místa to sem oznámit.

Lorenz

1912

pag.543{343}

Dětský domov

Dne 15. května bylo konečně po překonání mnoha těžkostí započato se stavbou dětského domova . Stavbu vede stavitel Schäfer z Liberce , který také vedl stavbu sirotčince ve Vratislavicích

Jeden z největších štváčů také po 15. květnu opustil Rychnov, je to dr. Florian Albrecht. Nyní se do obce vrátilo trochu klidu, přinejmenším skončily obvyklá shromáždění štváčů.

Sklářský průmysl

Nyní lze pozorovat ve sklářském průmyslu neobvyklou věc Je to podobně jako v 70.letech, nejdou téměř žádné obchody, U brusičů za celý den vydělávají lidé sotva na potřebné živobytí. Také mnohá pasířství jsou bez objednávek a práce.

Vodovod na faru

Vodovodní potrubí z tak zvané Ignaciovy studny na faru mělo mnohé nedostatky . Na vytrvalý nátlak faráře a poté, c se zavázal dobrovolně dát 200 K na upevnění pramene a dát železné potrubí, sl. patronátní úřad konečně se chopil podnětu a nechal je vyhotovit.. K tomu také 23. března 1912 č. 13044 okresní hejtmanství a c.k.místodržitelství dne 29-února 1912 č. 17 A 3945 udělily povolení ke stavbě Toho času jde z pramene na faru 1728 hektolitrů vody denně. Je to pravé dobrodiní , když člověk srovná dnešní vodu s bývalou, , když pršelo, šla všechna špína dolů do studny. Při hloubení pramene byla také nalezena nabitá ostrá patrona

1912

pag. {344}

v prameništi. Měla pocházet z roku 1866, kdy zde byli Prusové, snad byla ztracena vojákem při čerpání vody , nebo také jak se vypráví, byla ztracena pruským důstojníkem , neboť když byl pronásledován rakouskými dragouny a na farní louce nedaleko tohoto pramene se svým koněm téměř utonul.

Nové potřeby pro kostel

Nynější farář částečně ze sbírek částečně z darů opatřil pro kostel

1. smluvní kříž ze dřeva černě natřený s polychromovaným Tělem
2. mosazný sud s lodčkou za starý a nepoužitelný
3. kostel byl vyložen hustou kokosovou masou.
patronátní úřad opatřil albu s ručně paličkovanou krajkou
4. patronátní úřad opatřil červený ornát a rochetu jakož i jedno spodní plátěné oltářní prostěradlo

5. na velký koberec k hlavnímu oltáři , darovala paní Emma Peukertová 50 K a zbytek dal nynější farář ,
6. zvláště vyšla vstříc firma Franz Hasák – koberec stál místo 165 K jen 101 K
Viděl jsem při kanonické vizitaci v Rychnově 3.června 1912 Gustav Buder, venk.vikář.

Nový lékař

Nynější lékař dr.Florian Albrecht odešel od 1. července do Dolních Rakous. Díky Bohu, že rento člověk pryč. Jako přívrženec hnutí „Pryč od Říma“ dost štvál. Jeho nástupce je dr. Krajčí, jenž se mi nezdá že bude vystupovat jako jeho předchůdce,

Obecní volby

Obecní volby nepřinesly mnoho nového

1912

pag.545{345}

všichni zůstali ve svých úřadech a hodnostech.

Spořitelna

Spořitelna v Rychnově postavila v tomto roce jinou budovu na náměstí (tržišti). kde od 1. ledna je umístěna i pošta.

Dětský domov

Stavba dětského domova blíží se pomalu k dokončení. Na stejném dílu louky, který farář směnil za kostelní pozemek , v roce 1912 pan Heinrich Langer . pan Preissler a pan Glaser získali kus pozemku a postavili dům.

Fara

Budova fary potřebovala nutně opravu. a byla od obsazení nynějším farářem něco málo uděláno, následkem toho bylo, že celý dům je zchátralý . místnost vedle kuchyně byla prohlášena za zdravotněš závadnou a závěr, který udělal vrchní okresní lékař dr. Finkel z Jablonce a pan vrchní inženýr Heckelbacher z Liberce chtěl celý dům kvůli zchátralosti strhnout. Obecní úřad uznal nutnost nové stavby, ale chtěl protestovat kvůli placení.

Viděl jsem při kanonické vizitaci v Rychnově dne 28. června 1913 Jos.Funk, kan. a latere

Biskupská vizitace a biřmování

Dne 29. a 30. června vykonal kanonickou vizitaci nejdůstojnější pan diecézní biskup Monsignore Josef Gross. Na 900 biřmovanců bylo biřmováno.

Elektrické světlo v kostele

K biřmování bylo také nově instalováno elektrické světlo a použito 153 nových žárovek nákladem 654 korun, tyto náklady jsou z velké části pokryty z darů mnoha farníků Celý obraz sv.Václava , tabernákl, oltář Marie a Josefa byly osazeny malými žárovkami.

1913

pag. 346

Svěcení praporu

Spolek křesťanské německé mládeže oslavil 3. srpna 1913 svěcení svého praporu. Prapor je na jedné straně modrý s obrazem sv.Josefa, na druhé straně černý, žlutý a bílý.
Viděl jsem při kanonické vizitaci 28. května 1914 Gustav Buder, venk. vikář

Zemřel kníže Alain Rohan

Jeho Jasnost kníže Alain Rohan zemřel 29. února 1914 v Praze. Zcela nečekaně přišla jednoho dne zpráva, že Jeho Jasnost v Praze těžce onemocněla a ve všech kostelích patronátu se prosilo za slavného pána. S obavami se čekalo na bližší zprávy. ale bohužel nepřišla zpráva o zlepšení, ale smutné poselství, že Jeho Jasnost dne 23. února 1914 v 7 hod. večer v Praze zesnula v Pánu. V pátek dne 27. února 1914 byly ostatky pohřbeny v 1/2 12 v poledne do rodinné hrobky v Loukově u Svijan. Bohoslužbu a pohřeb konal litoměřický biskup.

Patronátní pán princ Alain Rohan byl teprve 21 let starý.

Nové varhany

Kostelní varhany za několik let značně sešlé. Byly sestaveny ze starých varhan z Č.Dubu a starých varhan z Rychnova v roce 1893, náklady tehdy nesl pan Anton Peukert, senior, kupec z Rychnova č. 81. Bylo to nutné flikování a žádný div, že brzy zase nastala sešlost věkem.

Když jednou pan farář Theodor Hahn panu

1914

pag. 347

Antonu Peukertovi, od jistých dosahů prokázal, ochotu, chtěl pan Peukert se faráři za to odměnit. Pisatel těchto řádků, farář Theodor Hahn mu ale řekl: "Nepožaduji nic, ale pokud bystě někdy chtěl něco udělat pro kostel, pak pomyslete na naše varhany, které nechal zřídít váš zesnulý otec." Dobře, řekl on, to chci udělat, jen račte udělat nutné přípravy, Tak jsem tedy nechal udělat rozpočty a nákresy, neboť varhany musely být z gruntu nové a všechno bylo zpuchřelé a červem prožrané a sklížené. Samy cínové píšťaly byly už tak tenké jako papír.

Firma Heinrich Schiffner z Prahy začala pak, poté co byly projednány všechny otázky, provádět zakázku na varhany s elektrickým pohonem,. Náklady dosáhly 9000 korun Pan Peukert nechal také udělat novou podlahu na kůru a obnovil opět větrání,., všechno na vlastní náklady. Dne 26. října 1913 se mohlo konat slavnostní vysvěcení. Varhany mají 24 znějících hlasů a 13 spojení, 2 manuály a crescendo a decrescendo. Tím si pan Peukert vybudoval pěkný pomník ve svém kostele..

Nová socha Srdce Ježíšova

Paní Bertha Hofrichterová darovala kostelu v měsíci květnu 1914 velkou, 1,70 m vysokou sochu srdce Ježíšova. Provedena firmou Ferdinand Demetz ve Sv. Ulrichu.Gröden v Tyrolsku a stála 280 korun včetně dopravy. O prvním pátku v květnu byla navečer slavnostně vysvěcena, po předcházejícím kázání se konala pobožnost Srdce Ježíšova. Od této doby byly konány

1915,16

pag. 348

každý pátek navečer pobožnosti srdce Ježíšova. s kázáními a litaniemi., ve čtvrtek večer a v pátek ráno byla příležitost ke zpovědi. takže věřící skutečně rádi spojovali pátky Srdce Ježíšova se sv. přijímáním a cirka 70 – 80 jich bylo o každém pátku Srdce Ježíšova. To samo sebou vedlo k hojnějšímu sv. přijímání, neboť věřící v sobotu a v neděli šli ještě jednou a konečně chodili každý den. Potěšitelné bylo zvláště, že klekávali u přijímání rodiče s dětmi.

Kostelní věci a prádlo

Dobrodinci opatřili dvě nové asistenční alby s paličkovanými krajkami a červeně vyšívaným podsazením. Byly udělány a vyšity sestrami v dětském domově.

Dobrodinka Anna Sense č.30 nechala sestrami zhotovit jiné antipendium, vyšité s růžovými větvíčkami a darovala je na hlavní oltář.

Viděl jsem při kanonické vizitaci v Rychnově 15. července 1915 Gustav Buder, venk.vikář
Dne 24.3.1916 byly .kostelu kromě toho dobrodinci věnována dvě antipendia k postranním oltářům -Josefa a Marie ve stejném stylu jako k hlavnímu oltáři , s růžovými úponky..
K soše Srdce Ježíšova bylo opatřeny překrytí , stálo 169 korun , náklad byl uhrazen z drobných darů a příspěvku faráře. Elektrické osvětlení k tomu se 42 malými žárovkami není ještě započítáno. Finanční náklad nato nemůže být ještě určen, neboť dosud nedošel účet.

1916

pag. 349

Obnova hřbitovního kříže

Kříž na hřbitově už delší čas vyžadoval opravu, ale zkušenost učí, že se z kostelní pokladny velice těžko dostávají peníze. Proti očekávání se našel dobrodinec, v každém případě byla tato potřeba opravy pozorována i jinými.

Pan Josef Maschke , obchodník s obrazy a malíř (lidově „obrazový Maschke“) přišel jednoho dne ke mně se žádostí zda smí postavit kříž na hřbitově.. Samozřejmě, už delší dobu mi top leželo na srdci, jen mi chyběly prostředky.. Vyjádřil se, že ponese veškeré náklady , které jsou s tím spojeny , a postará se, aby byl trvalý..

Stavba továrny

Už od roku 1914 se pracovalo na zřízení továrny firmy Hasis z Jablonce n.N. Měla být hotovena ještě v roce 1914, ale vypuknutí světové války všechno zdržel. Nejprve nebyl k dostání materiál ,pak chyběli dělníci a tak velkolepě založená stavba dostala tak brzdící průběh, že i v roce 1916 se na brom pracovalo.

Stavba silnice

Obec postavila v r. 1916 silnici k továrně,podél Mohelky železničním viaduktem

1916

pag. 350

ale dodnes není ještě zcela hotová.

Ve stejné době byla stavěna také silnice od spolkové haly do Košova .Tato silnice má ale malý význam., protože není žádný provoz od naší strany přes kopec.

Regulace Mohelky

Při stavbě silnice k továrně byla také regulována od Školní ulice u mostu přes Mohelku až k viaduktu a odtud k továrně podél celé Mohelky a udělán kamenný břeh.

Viděl jsem při kanonické vizitaci v Rychnově 15. června 1916 Gustav Buder, v.vikář

Antipendium pro postranní oltáře

Díky různým darům bylo možno opatřiti ještě dvě antipendia k postranním oltářům, stejně jako na hlavním oltáři vyšité růžovými věnci.

Nové velum

Také bylo opatřeno nové velum na pozeňání se stejnými růžovými věnečky jako antipendia Všechno vyšily důstojné sestry v dětském domově.

Vlastní mše pro rychnovské školáky

Č.88

Důstojnému farnímu úřadu v Rychnově

Nejdůstojnější biskupská konsistoř výnosem z 19. ledna č. 804 sem sdělila následující:

pag. 351

V rychnovském farním kostele se má nyní zavést následující pořádek služeb božích:

V 8 hod. je ranní mše svatá a ranní poučení, ve ¾ 9 mají žáci obecné a měšťanské školy od třetího ročníku v místnosti, určené ředitelstvím školy shromáždění k exhortě a odtud jsou vedeni v párech do kostela. kde ve ¼ 10 začíná školní mše.. Školní mši slouží pan školní katecheta.

V 10 hod. je hlavní kázání a hlavní mše svatá.

V Rádle se také bude konat mše svatá v 9 hodin.

Tímto zůstává dosavadní pořad služeb božích zcela tímto novým řádem nedotčen.

Kněz, který v Rychnově v 8 hod. přebírá ranní mši, obdrží binační plnou moc. Zároveň katecheta . který je povinen vypomáhat podle možnosti v duchovní správě, bude požádán nejdůstojnější biskupskou konsistoří , aby vždy 3. neděli kromě školních bohoslužeb sloužil i hlavní mši., 2. hlavní mši odslouží binující kněz podle mínění biskupské konsistoře

Když rychnovský duchovní střídavě slouží mši v Rádle, přijde 3. neděli na jednoho binační povinnost. Toto nařízení se má ihned provést a o provedení zpravit podepsaný vikariátní úřad.

Biskupský vikariátní úřad Liberec, dne 23. března 1915

Gustav Buder, vikář

pag. 352

Aby i budoucí duchovní správce věděl, jak k této situaci došlo, budiž zde sepsána krátká geneze.

Ranní mše byla dosud vždy školní mši. Za druhého katechety Antona Ramsche ale byla návštěvy kostela školními dětmi tak slabá, že se sotva školáci v kostele našli a to nemohlo zůstat bez mé představy. Pan katecheta a ředitel měšťanské školy Emil Wander měli za dobré, aby c.k.okresní školní rada dala nejdůstojnější konsistoří návrh, že se musí návštěva školáků zvýšit zavedením ještě jedné školní mše.

Tak je podle nařízení jedna vlastní školní mše.

Moje představy ústní i písemná neměly žádný úspěch. Nyní toto obrovské břemeno binace, jak se každý může přesvědčit , není vůbec nutné . Školní mše v 8 hod. trvá dále, školní ve ¼ 10 je zavedena sotva v 10 hod. jdou děti z kostela aby v 10 hod. přišel duchovní před prázdné lavice kázat Čtyři až deset osob a kvůli těmto několika má být binace nutná nebo jen povolená?

Lepší by bylo, aby ráno byla hlavní mše svatá a v 10 hodin jako pozdní mše školní.

pag. 353

Exhorty pro děti se konají v tělocvičně měšťanské školy místo v kostele. Když už jsou děti jednou mimo školu, nebudou navštěvovat bohoslužby, neboť teď jdou jen na školní mši a na jinou mši nepřijdou.Pro duchovního tedy břemeno a žádný užitek.

Vyplacení dávek

Č.j. 1449 RA Ai.1911

Důstojnému farnímu úřadu v Rychnově

Dávky:

1) na osvětlovací svíčky	5,04 K
2) dotace na proplacení mši	84,00 K
3) ns mše svatě	<u>6,72 K</u>
	95,76 K

kteří vaší důstojnosti z knížecí renty byly v měsíci prosinci každého roku propláceny, byly letos Její Jasností vyplaceny.

Vyplacený kapitál se nyní nalézá ve správě knížecího Rohanského patronátního úřadu na Sychrově. a od nynějška budou roční úroky ve výši 95,76 K každoročně v měsíci lednu prostřednictvím ročního vyúčtování patronátním úřadem vypláceny.

Princezna Gabriela zemřela v Praze

Dne 9. května zemřela v Praze Její Jasnost princezna Gabriela ve 30. roce věku. Táž se věnovala péči o zraněné od r. 1914 v Praze. Při vykonávání samaritánské služby dostala infekci a během 4 dnů zemřela na otravu krve. Byla nejstarší princeznou zesnulého knížete Alaina Rohana , byla pochována do rodinné hrobky v Loukově dne 14. května 1917 o ½ 12 dopoledne.

Viděl jsem při kanonické vizitaci v Rychnově 15. června 1917, Gustav Buder, v.vikář.

Kníže Alain Rohan nastupuje dědictví

Dne 26. července byly narozeniny J.Jasnosti knížete Alaina Rohana . Tohoto dne dosáhl 24. let a vstoupil v dědictví jako majorátní a patronátní pán. Při této příležitosti patronátní kněží se osobně dostavili na Sychrov aby mu blahopřáli.

Farář Laš z Lomnice držel řeč,ve formě a myšlenkách sice dobrou, ale v přednesu připomínala spíše na herce než na kněze.

Také se zde musí poznamenat, co se při takových podobných příležitostech přiházívá, že jeden z německých kněží při této příležitosti chtěl si vzít slovo. Když jsme mi Němci tam přišli, bylo od Čechů už všechno určeno a předem uděláno..

Kostelní zvony- odebrání pro válku

Z farního kostela byly všechny zvony až na starý Karlův zvon odebrány pro válečné účely.

Z Rádla rovněž dva kusy m u nejmenší zůstal.

Z Pulečného hřbitovní zvon a zvon

pag. 355

na hasičské věži a v Klíčnově dva Ave –zvony

V Rádle kromě toho zvon u tak zvaného Papírenského mlýna na bývalém Schützově pozemku. Viz Kniha nadací- Schützova nadace na Ave zvon.

Odebrání varhanních píšťal v Rádle

Také malé cínové píšťaly z malých rádelských varhan byly vzaty do úvahy a poslány do Vídně.

Z rychnovských varhan nebyly do letošního roku odebrány žádné píšťaly, Podle sdělení stavitele varhan mají být i nadále chráněny.

Nedostatek paliva

V tomto roce se ukázal nedostatek paliva. Uhlí téměř nepřichází a dříví také není téměř k dostání. Městské zastupitelstvo se muselo proto rozhodnout nechat porazit stromy ve Vysoké ulice od kostela až k tržišti Také lípy na Kokonínské ulici byly poraženy.

Dříví stojí metr až 60 korun a 80 korun.

1918

Koncem října přišel rozvrat ; fronta v Itálii zakolísala, Češi a Maďaři. odešli domů, následek toho bylo celé zhrocení jižní fronty a nešťastný výsledek pro ústřední mocnosti.

Co nás na rozpadu staré monarchie zajímá, je samostatný stát „Česko-Slovensko“, republika A ta zahrnuje také Deutschböhmen {Německé Čechy}- Tento německý sídelní prostor byl postupně Čechy obsazován.

Obsazení města Rychnova českým vojskem
Tak následovalo obsazení

pag.356

Rychnova dne 16. prosince 1918 . Několik týdnů předtím se rozmístilo vojsko na jazykové hranici a nepustilo sem žádné potraviny.. Mléko pro malé děti bylo matkám odebíráno a vyléváno na silnici ,mnohdy dokonce za těžkého vyhrožování. Jeden voják šel dokonce s nasazeným bajonetem , také se střílelo, ale zraněn nebyl nikdo. V noci na 15 na 16. prosinec následovalo obsazení Rychnova. Německé měšťanské vojsko {Bürgerwehr} bylo přemoženo a odzbrojeno

Škola a náboženství

Akce pro výuku náboženství ve škola měla při podpisové akci úspěch, bylo sebráno 1385 podpisů . V Rychnově 661 podpisů, v Rádle 477, a v Pulečném s Klíčnovem 248.

Viděl jsem při kanonické vizitaci v Rychnově 26. června 1920. Gustav Buder, v.vikář

Nový sanktusový zvonek

Protože malý sanktusový zvonek na věžičce byl za války odebrán,byla potřeba v mírové době opatřit nový zvon opět vzrostla. Avšak zvonovina na zvony byla ještě drahá. Katharina Langová z Rychnova (Dolní Rychnov) nyní na opatření sanktusového zvonu na věžičku darovala 3000 korun a tak se mohl přikročit k opatření zvonu.

V docela jednoduchém provedení stál zvon u zvonáře Oktava Wintera v Broumově 3535 korun. Má v dolním průměru 45 cm. a váží 50 ½ kilo. Jako nápis nese

pag 337

krátký nápis „:Darováno dobrodinkou z Rychnova za faráře Theodora Hahna 1920.“

Montáž stála 60 K, doprava a balení 69 K, takže zvon přišel celkem na 5664 korun.

Jméno dávkyně Kateřiny Langové nebylo na zvon napsáno, protože si to nepřála.a proto je její jméno jako dávkyně zapsáno v této knize.

Dar 3000 korun ale nestačil, a tak se muselo 200 K – výnos za odebraný zvon vyžádat na patronátním úřadě a k tomu použít. Zbytek obnosu se získal kmotrovstvím zvonu a tento kmotrovský dar byl tak velký, že ještě zůstalo 680 K které byly ponechány jako fond pro ostatní zvony a uloženy v Reifeisence.

Jednu neděli 1. srpna 1920 byl zvon slavnostně vyzdoben, vystaven v kostele, farářem Theodorem Hahnem pro předcházejícím kázání vysvěcen jménem „ Marie Kateřina “

Po vysvěcení se ozvalo bylo také . přání, aby se opatřily i velké zvony na věž . Ale na to se v té době nedalo myslet, dokud nebyla zvonovina poněkud levnější My jsme byli rádi, že zatím mále alespoň malý zvonek a ten měl příjemný zvuk, a s dosud zůstávajícím velkým zvonem na věži souzněl, takže mohly zvonit společně .

1921

pag. 338{358}

Sčítání lidu 1921

Toto v únoru podniknuté sčítání mělo tento výsledek

Rychnov

katolíci	2547	Svatý Kříž: katolíci 43
starokatolíci	52	
evangelíci	24	
israelité	14	
bez vyznání	69	

českosl.církev	16
českobratrská církev	1

Pro město Rychnov celkový počet obyvatel : 2766 duší

Rádlo

řím.katolíci	1452
starokatolíci	10
evangelíci	27
evang.obec bratrská	3
českosl.církev	3
židé	1
bez vyznání	10

Celkový počet obyvatel: 1506

Obec Pulečný

	Pulečný	Klíčnov	Kopanina	celkem
řím.katol	630	110	64	804
starokatol	23	3	-	26
českosl.církev	10	10	5	25
evang.augsb.	8	1	-	9
evang.helv.	-	1	-	1
bez vyznání	40	39	2	81

Dohromady : 946 obyvatel

Zvláště silně prováděné štvání k odpadlictví

pag. 339 {359}

bylo zvláště v obci Pulečný. Češi se stali většinou bez vyznání a několik přestoupilo k československé církvi Sociální demokraté byli rovněž bez vyznání.

Počet duší v celé farnosti obnáší 5218, z nich je 4846 katolíků.

Viděl jsem při kanonické vizitaci v Rychnově 14. června 1921 Gustav Buder, v.vikář

Viděl jsem při kanonické vizitaci v Rychnově 19. června 1922 Gustav Buder, v.vikář

±

Dne 17. prosince 1922 zemřela po dlouhé těžké nemoci na zámku v Sychrově kněžna Johanna Rohanová, rozená Auerspergová. Převoz nebožky do knížecí hrobky v Loukově se konal po provedeném vykropení dne 20. prosince 1922-

Nová okna v kostele

Okna v kostele byla všechna zpuchřelá a špatná. Už před 10.lety u příležitosti biskupské vizitace jsem na to poukázal. že jsou okna shnilá, ale patronátní úřad nenechal nic udělat. Nyní se někteří farníci slitovali a „chudému“ patronátnímu úřadu přišli na pomoc a darovali kostelu malovaná okna. Tak, Josef Glaser, purkmistr, v Rychnově Dobrého pastýře, Kathe Lang č. 137

1922

{pag.360}

sv.Aloise, rodina Reinholda Preisslera č. 93 Srdce Marie a Františka Appeltová sv.Alžbětu. Tím byl sl.patronátní úřad zbaven opět povinnosti.

Anton Ramsch, katecheta měšť. školy

Důstojný pan katecheta Anton Ramsch, který od října 1905 byl ustaven jako katecheta na zdejší měšťanské škole, onemocněl v minulém roce 1922 a mohl vyučovat jen do prosince. Vrátil se do svého domova Altehrenberka, nemoc se zhoršila (tumor na prsou) natolik, že se dostavil zápal plic, jemuž podlehl. Byl pochován ve své vlasti v Altehrenbergu.. V Rychnově bylo v den pohřbu konáno rekviem, jehož se zúčastnila veškerá školní mládež a také vyučující. Také jinak mnozí věřící přišli na zádušní mši.. Dne 1. února 1923 byl zbaven svého dlouhého utrpení

At' odpočívá v pokoji.

Viděl jsem při biskup.vizitaci v Rychnově dne 12. června 1923 Gustav Buder, kan. a latere

Nové zvony v rychnovském farním kostele

Za války v roce 1914 – 1918 musely být odevzdány všechny zvony až na jeden, byl to střední zvon z roku 1648, který zůstal nám zachován, netrvalo po uzavření míru dlouho, kdy jsem měli živé přání abychom zase brzy dostali jiné zvony. Katolický ženský spolek uspořádal sbírku dům od domu aby potřebné

1923

{ pag. 361 }

prostředky na pořízení zvonů sebral dohromady, ale sbírky vydala jen třetinu potřebného kapitálu Paní Berta Maschke, manželka taviče komposice a presidentka katolického ženského spolku dala nyní podnět, aby v kostele každou neděli se konala sbírka do měšce se zvonečkem a darovala na to měšec v ceně 120 korun.

Rychnovští hudebníci a nejlepší zpěváci uspořádali v kostele koncert, který rovněž přinesl čistý výtěžek 2000 korun. Tak se sešlo až na 13 000 korun a zvonový komitét, který je n další stránce vyjmenován (vlastnoručními podpisy), požádal faráře, aby objednal zvony neboť komitét byl toho názoru, že chybějící peníze ještě přijdou od kmotrů zvonů. Farní úřad se rozhodl k objednání zvonů a sice mělo být opatřeno zcela jiné zvonění, protože zbývající zvon sice starý a úctyhodný, pročež měl být zachován, ale na obou stranách tak od úderů obitý a vylámaný, že byl rozladěný a nemohl vydat určitý tón. Aby se získalo harmonické zvonění, muselo se ze tří zvonů vyloučit. Byl snesen z věže a dodnes nebylo ještě určeno, co se s ním stane, neboť zemský konservátor nepovolil jeho rozlítí. Kostel ho ale dnes už nepotřebuje, buď ho musí předat museu nebo se musí uskutečnit prodej.

1923

.pag. 342 {361}

Kmotry svěcení zvonů

při vysvěcení 3. nových kostelních zvonů dne 23. září 1923

Jméno	Stav	Bydliště
Margareta kněžna Rohanová		Sychrov
kníže Rohan, Marie, princezna Rohanová	patronátní páni	Sychrov
Berta Maschke, presidentka	manž.výr.skla	Rychnov 262
Emma Peukert	soukromnice	Rychnov 81
Alma Jäger	brusička skla	Rychnov 8
Hermine Weihs	manželka zemědělce	Rychnov 245
Filomena Rilk	manželka zemědělce	Rychnov 124
Karolina Massopust	manželka obchodníka	Rychnov 436
Emma Lindner	manželka pošt.sluhy	Rychnov 139
Kati Lang	zemědělkyně	Rychnov 137
Dora Hillebrand	domácí paní	Rychnov 330
Albina Müller	soukromnice	Rychnov 1

Berta Maschke	domácí paní	Pulečný 31
Lina Hoffmann	manž. výrobce skla	Dalešice
Paulina Weis	manž. mačkáře skla	Dalešice
		pag.342{362}
Laura Weiss	manž. výrobce skla	Dalešice30
Anna Preissler	manž. výr. skla	Rychnov 457
Maria Sense	manželka hostinského	Rychnov 30
Marie Massopust	zemědkyně	Rychnov 286
Anna Neumann	dcera mačkáře skla	Rychnov 449
Albina Seidl	výroby skl. zboží	Rychnov 266
Anna Preißler	manž.výr.skla (vinuté sklo)	Pulečný 107
Berta Hartrampf	výr.skl.zboží	Pulečný 149
Maria Preißler	manž. výr. sklen.zboží	Rychnov 269
Johanna Schubert	obch. střížním zbožím	Rychnov 147
Hermine Schöffel	pohřební služba	Rychnov 171
Anna Wander	manž. ředitele	Rychnov
Antonia Huyer	manž. ředitele	Rychnov
Anna Ulbrich	manž. továrníka	Kokonín
+Franziska Appelt	výr. skl.zboží	Rychnov 53
Marie Pilz	manž. hodináře	Rychnov 254
Jaa Hartrampf	manž. výr.skl.zboží	Rychnov 132
Emma Hofrichter	manž. starosty	Rychnov 194
Emma Pilz	export	Rychnov 188
Anna Sammel	manželka zemědkyně	Rychnov 32
Anna Peukert	manželka zemědkyně	Rychnov 320
Fanni Kraus	výroba skl.zboží	Rychnov
		pag. 343{363}
Gusti Peukert	manželka exportéra	Rychnov 184
Trude Sturm	manž. nadlesního	Dobrá Voda
Emmi Krejci	manželka lékaře	Rychnov
Paula Peukert	manž. zemědkyně	Rychnov
Lori Wabersich	výr. skl.zboží	Rychnov
Marie Preisler	manž. přadláka skla	Rychnov
Anna Nowotny	manž.	Rychnov 476
Karolin Preißler	manž. zemědkyně	Rychnov 478
Anna Hübel	manž. regenschoriho	Rychnov 128
Marie Schöffel	manž. malíře	Rychnov 128
Anna Wieser	výr.skl.zboží	Rychnov
Agnes Wenzel	manž. malíře	Rychnov
Olga Preissler	manž. výr. skl.zboží	Rychnov 189
Emma Hübner	výr. kompos.skla	Rychnov36
Julie Appelt	výr.skl.zboží	Pulečný 158
Else Schmidt	manž. obchodníka	Rychnov
Bertha Hofrichter		Rychnov 201
Marie Hofrichter	manž. cukráře	Rychnov 176
Berta Wenzel	výr. skl.zboží	Rychnov 159
Anna Hartrampf	výr. skl.zboží	Rychnov 219
Maria Preißler	manž. řezníka	Rychnov 260

Marie Porkert	manž. železničního oficiála	Rychnov 51
Auguste Ullrich	obchod sklem	Rychnov
		pag. 344{364 }
Karolina Peukert	v domácnosti	Rychnov 53
Marie Peukert	manž. výrobce skl.zboží	Rychnov 288
Barta Maschke	manž. obchodníka	Rychnov 237
Johanna Maschke	manž. malíře	Rychnov 438
Anna Hoffmann	zemědělkyně	Rychnov 85
Tony Willer Tokan	manž. obchodníka	Rychnov 482
Marta Tast	{?}	Rychnov 71
Emilia Ullrich	manž. brusiče	Rychnov
Margarete Langer	dcera učitele	Rychnov 491
Marie Preissler	manž. výr. skl.zboží	Rychnov 493
Gabriele Spurny	vdova po inspektorovi	Liberec
Hermine Pietsch	manž. obch. s uhlím	Rychnov
Anna Besumt	manž. koláře	Rychnov 318
Maria Langer	manž. železnič.úředníka	Rychnov

1922

pag. 345{365}

Členové zvonového komitétu ke svěcení

zvonů dne 23. září 1923

Jméno	Stav	Bydliště
Franz Melichar	malíř.-starosta	Rychnov 250
Johann Langer	učitel	Rychnov 491
Eduard Jäger	majitel domu	Rychnov 66
Eduard Kraus	výr. skl.zboží - jednatel	Rychnov 210
Rudolf Wiesner	výr.skl.zboží	Rychnov 35
August Massopust	obchodník	Rychnov 436
Hermann Schöffel	malíř	Rychnov 128
Josef Wenzel	výr. skl.zboží	Rychnov 159
Artur Preissler	výr. skl.zboží	Rychnov 238
Rudolf Rieger	malíř	Rychnov 358
Reinhold Preißler	výr. skl.zboží	Rychnov 493
Emma Peukert	soukromnice	Rychnov 81
Berta Maschke	manž. výr. komposice	Rychnov 262
Karl Hillebrand	kameník	Rychnov 330
Karl Lindner	listonoš	Rychnov 139
Bernard Luttna	katecheta měšť.školy	Rychnov 80
Rudolf Wenzel	malíř	Rychnov 220
Theodor Hahn	farář	Rychnov 80

Viděl jsem při kanonické vizitaci v Rychnově dne 20. června 1924 Gustav Buder, v.vikář

1923

pag.346{366}

Zvony vysvětil dne 23. září 1923 nynější farář Theodor Hahn. Po dodání byly zvony uloženy na nádraží ve skladišti obchodníka s uhlím pana Františka Pietsche. Před svěcením byly naloženy na jeho nový valník, který katolický svaz žen vyzdobil květinami a věnci. V neděli před svěcením měly být zvony přivezeny. Slavnostního průvodu se zúčastnily všechny spolky s výjimkou komunistického spolku a Turnvereinu. Komunisté

vydali prohlášení o neúčasti, za spolek německých turnerů mluví duch, který vládne v tomto spolku.

Zvony byly z nádraží vezeny ve slavnostním průvodu a dovezeny až ke kostelu, Na prostranství před kostelem pozdravily děti zvony důvtipnou básní, panem starostou Karlem Hofrichterem, a slavnostní kázání měl farář Theodor Hahn,, následovalo vysvěcení zvonů a kmotry poklepaly klavírem na zvony.

Mezi nimi figurovali jako první kněžna Rohanová a paní Berta Maschke z Rychnova jako presidentka ženského katolického spolku. Pak následovala polní mše. Odpoledne byly zvony vytaženy na věž a zavěšeny na staré závěsy. V 6 hodin večer bylo první zvonění. A staří lidé plakali, když všechny zvony znovu zněly, a říkali: „Teď jsme zase doma“. Večer se ještě konal slavnostní večer, kterou vedl pan Rudolf Wiesner a na níž hudebníci zadarmo hráli, dívčí spolek svým divadelním provedením dosáhl možného. Zde budiž zmíněno, že pan Eduard Kraus, výrobce skleněného zboží v Rychnově převzal na vlastní náklady hudbu 24 muzikantů Celé to byla slavnost, že krásnější nemohla být.

příloha : 3 st {nepřekládáno}r.

Jak se sbíraly peníze naše zvony { báseň v nářečí }

/ Wie s Gald off unse Glockn zsomm kom,

23. Sept.1923-vom August Peukert, Reichenau/

1924

pag.347 {367}

Velký zvon

Tón Ges průměr 1060 mm, váha 730 kg, zasvěcen sv. Josefu má nápis:

„Za velké války 1914 – 1918 můj předchůdce odešel, za to jsem byl opatřen z dobrovolných darů za faráře Theodora Hahna v roce 1923.“ Obraz sv. Josefa a městský znak Rychnova.

Prostřední zvon

Tón E průměr 847 mm, váha 350 kg zasvěcen sv. Alžbětě, nese nápis:“ Ke cti sv. Alžběty, opatřen obětavostí katolických žen za faráře Theodora Hahna v roce 1923. „Obraz sv. Alžběty

Malý zvon

Tón Des, průměr 706 mm, 195 kg. Obraz sv. Václava. Nápis:“Byl jsem opatřen v míru za oběti války v roce 1923“

Osvobození beneficianta od poplatkového ekvivalentu

Liberec, dne 12. května 1924

E.R.D. 2035/21

Panu Theodoru Hahnovi, faráři v Rychnově u Jablonce n.N..

Poté co váš čistý příjem z obročí podle sdělení Zemské správy politické v Praze z 10. března 1924 č. 108604 r. 1924 nepřesáhl 1000 Kč, přiznává se vám podle § 1 zák. z 15. února 1877 č.98 ř.z. na vaši žádost osobní osvobození od zapravení poplatkového ekvivalentu pro VIII. decenium s výhradou, že v případě později nastoupivšího uprázdnění jednoho nebo druhého systematizovaného místa pomocného kněze váš příjem z obročí

pag.348 {368}

na určitý čas překročí hranici 1000 Kč, poplatkový ekvivalent bude třeba zapravit, pokud příslušný přebytek příjmu bude stačit, po dobu uprázdnění místa pomocného kněze. Poté, co nastane uprázdnění jste povinen během 8 dnů udělat odpovídající oznámení.

L.S. Finanční okresní ředitelství v Liberci N.N.

Viděl jsem při kanonické vizitaci v Rychnově dne 26. května 1925 Gustav Buder, v. vikář

Požár stodoly, fary a kostela

V noci z 27. na 28. října 1924 ničemná ruka zapálila v noci o ½ 3 hod. na farním dvoře stodolu, která úplně shořela. Spolu s ní pachtýři shořely všechny stroje, obilí, sláma a seno. Když byl oheň zpozorován, stála už celá stodola v plamenech a začala hořet i fara na jihovýchodní straně. Třetina krovu na faře shořela. Hasiči, kteří byli rychle na místě, udělali vše, aby zachránili faru a dům vystěhovali. Ale nebezpečí se ještě zvýšilo, když i kostel na jihovýchodní střeše hořel. Několik odvážných mužů, kteří přinášeli vodu na kostelní klenbu, se podařilo oheň na kostelní střeše zevnitř uhasit, jinak by bylo všechno ztraceno., neboť většina vody

1924 – 25

pag. 349{369}

z vodovodu byla spotřebována na hašení fary.

Tento požár dal do běhu zase otázku opravy fary. Po mnoha jednáních se konečně po opakovaných poukazech pana faráře rozhodlo už neopravovat, ale postavit jednoduchou novostavbu fary.

Těžkosti dělal nejdříve patronátní úřad., který nebyl pro novou stavbu. Když ale pan farář na základě skutečnosti, dokázal, že náklady na restauraci přijdou na téměř stejné peníze jako novostavba a p. státní technik stavební rada Fiedler tuto skutečnost potvrdil, patronátní úřad se vzdal a povolil novostavbu.

Těžkosti dělala zvláště obec Rádlo kvůli příspěvku protestovala, proti každému příspěvku jak na opravu tak na novostavbu. Obecní rada a pan místostarosta Rudolf Kundlatsch hostinský (se sálem) dokonce v jednom obecním zasedání prohlásil, „ I kdyby měla fara v Rychnově spadnout, musíme my v Rádle stále říkat, že to není potřeba“.

Aby se obcím v každém ohledu vyšlo vstříc, vydal pan farář prohlášení, že dá katolíkům ze 3 obcí jako pomoc 5000Kč na jejich podíl, a sice tak, že obec Rychnov dostane 2500Kč, Rádlo 1500Kč, a Pulečný 1000Kč. Když ale jedna obec i nyní

1925

{pag.370}

vystoupí, bude jí příspěvek odebrán.. A protože i nyní obec Rádlo zaslala protest proti podílu a stavbě patronátnímu úřadu, oznámil po kázání pan farář veřejně z kazatelny v rádelské kapli, že rádelským kvůli jejich protestu kvótu 1500 Kč odnímá a při tom i zůstalo.

Další těžkostí bylo také to, zemský úřad nechtěl povolit sumu z kostelních peněz potřebnou ke stavbě. Věc se táhla déle než půl roku.

Farář měl ale mezitím potěšení bydlet na spáleništi bez střechy nad hlavou. Při prudkém dešti šla voda až do dolních místností. zcela mokré matky se musely sušit na slunci a u kamen. Tak to trvalo při shora uvedených dlouhých jednáních a těžkostech 1 ½ roku.-

Po překonání všech těžkostí byly zhotoveny plány na nový dům, Byli pak někteří, kteří to haněli, jiní říkali, že je to odpovídající. Nyní si pan farář sám navrhl skizy, kterou propracoval p. stavitel Karel Salač z Turnova. Nikdo ale nemohl později panu faráři kvůli tomuto návrhu dělat výčitky, plán měl být ještě jiný než ukazovala skutečnost. Ale nemělo to moc stát a mělo to být levné a faráři bylo konečné vhodné každé provedení., protože potřeboval střechu, aby mohl bydlet v suchu.. O provedení stavby budeš hovořeno ještě v následujících stránkách.

1926

pag. 351{371}

Katecheta Bernard Luttna do Jablonce

Od 1. ledna 1926 odešel zdejší katecheta měšťanské školy Bernard Luttna v stejné funkci do Jablonce, tím bylo místo katechety na měšťanské škole vzato v potaz a snad mělo i zaniknout. Okresní školní výbor vzneslo požadavek, aby pan farář převzal všechny třídy, což ovšem bylo odmítnuto.

Nový kaplan

Tak bylo místo I. kaplana znovu obsazeno. Pan Franz Kühnel, dříve kaplan v Novém Městě pod Smrkem přišel jako I. kaplan do Rychnova a nastoupil své místo 19. ledna 1926. Viděl jsem při kanonické vizitaci v Rychnově 7. června 1926 Gustav Buder, v. vikář

Stavba fary

Když konečně zemský úřad schválil obnos 60 000 Kč z kostelního jmění začalo se 17. března 1926 se zbouráním starého domu a provedení nové stavby. Už za 3 týdny mohl pan farář položit základní kámen do jihozápadního rohu a přibližně za 7 týdnů bylo po starosti.

Během provádění stavby se musely provést ještě různé změny. Tak nebylo předpokládáno celé podsklepení, žádná mříž na okně do sklepa, Ve velké místnosti nebylo méně než 5 oken a dvoje dveře, takže

1926

pag. 352{372}

farář vyžadoval zazdění okna nad domovními dveřmi. Aby se přední strana neznetvořila, nechal farář vyzdít niku a koupil sochu Dobrého pastýře, 1,30 m vysokou. Ta je z terakoty, a byla dodána firmou Franz Mayer, umělecký závod v Mnichově. Cena včetně dopravy byla 4180 Kč, Počasí bylo na začátku stavby tak pěkné, zato ale později se zhoršilo a stále přšelo což celou věc v různém ohledu protahovalo. Konečně to bylo natolik hotovo, že jsme 4. září 1926 se mohli nastěhovat přinejmenším do dolních místností. Kde ale byl farní úřad během stavby? To se dá krátce říci: v dětském domově. m. pana patrona byla kancelář a ve stáji na dvoře v bývalé místnosti pro kočího, byla kuchyně. Tak jsme vedli skutečně cikánský život. Nedalo se najít žádné bydlení. V této době totiž vládla velká bytová nouze.

Dne 11. ledna 1927 se konala kolaudace fary. Podle konečného vyúčtování stála novostavba fary 165 877 Kč 75 hal. Tím byl rozpočet překročen o 15 000 Kč. Muselo se tedy znovu žádat aby tento obnos se mohl vzít z kostelního jmění a. Tak nebyl žádným způsobem zatížen ani pan patron, ani přifařené obce. Kostelní pokladna si to ještě mohla dovolit, neboť mezi jiným stavební pozemky na okresní silnici mezi farou a Hartigovým domem byly prodány a sice koupil Franz Kraus, výrobce skleněného zboží v Rychnově velké místo a knihvazač Seiboth menší místo. Rovněž bylo stavební místo

1926

pag- 353{373}

na Kokonínské cestě za zahradou paní Hartigové prodáno Emilu Lorenzovi, brusiči skla, který už tam staví.

Pan kaplan Kühnel odešel od 1. září 1926 do Stráže n. Nisou.

Na jeho místo přichází p. Eduard Schimmel dosavadní administrátor a kaplan ve Svěbořicích. Byl zároveň od 1. října ustaven prozatímním katechetou na měšťanské škole.

Válečný památník

Dne 22. srpna 1926 byl vysvěcen válečný památník před kostelem. Zasloužily se o něm všechny spolky peněžními příspěvky. Zhotovení a postavení měla na starosti pan Klamt, kameník z Bedřichova.

Viděl jsem při kanonické vizitaci v Rychnově 14. června 1927 Gustav Buder, v. vikář

Nové kostelní lavice

Poté co staré lavice v kostele byly částečně špatné, v mnoha lavicích se nedalo klečet ani sedět, a kromě toho nejednou byla dřevěná podlaha pod nohama, musel jsem se rozhodnout k opatření nových lavic. Stalo se tak už dříve, ale nebyly peníze. náklad byl

značně veliký. 23 000 Kč se nedalo dát lehce dohromady. Obyvatelé už přinesli dost obětí při opatření zvonů, které stály 42 000 Kč Vyrobil je Ferdinand Wilde, truhlář v Hodkovicích z polské borovice, nebyly natřeny, jen udělány a napuštěny. politurou.

1927

pag. 354 {374}

Ted' lze v levicích i klečet i sedět a všeobecně jsou chváleny.

25.leté kněžské jubileum faráře

17. července oslavil farář Theodor Hahn své 25.leté kněžské jubileum. Měla se konat jen malá církevní oslava. Ale bylo to jinak. V předvečer se shromáždilo 16 spolků na náměstí, lidé přišli za všech míst, takže se sotva vešli na prostranství před kostelem. Muzikanti a zpěváci chtěli faráři udělat dostaveníčko spojené s pochodňovým průvodem, Lidstva bylo tolik, že četnický vrchní strážmistr myslel, že musí průvod zakázat. Poté, co dostal ujištění, že se přece jedná jen o dostaveníčko, které ostatně pořádají všechny spolky, byl upokojen. Další den byl kostel příliš malý. Důstojný pan profesor dr. Johann Schlenz měl slavnostní kázání „knězovo hoře a radost“, pak se konala velká mše svatá.

Večer uspořádal katolický spolek žen, dívčí a chlapecký spolek velice zdařilý slavnostní večer, při němž přednesl p. Rudolf Wiesner vlastní žertovnou báseň, jejímž obsahem byla dosavadní činnost farnosti.

Požáry

Od doby, kdy byla zapálena farní stodola, nebylo požárům ještě konce. Tak byly požáry založeny nejen v Rychnově, ale ještě 2 na Dobré Vodě,

{ pag. 375 }

dva požáry měl Rychnov, 2 Pulečný a 1. Kopanina.

Město Rychnov vypsalo odměnu 500 Kč za dopadení pachatele, aniž by byl dosud pachatel zatčen. Jedná se očividně o paličství, neboť oheň vypukne vždy kolem 1 – 3 hodiny v noci a obvykle v pátek.

Viděl jsem 21. května 1928 Gustav Buder, v. vikář

1928- Personálie

Dnem 1. září odešel p.kaplan Eduard Schimmel jako definitivní katecheta měšťanské školy do Mímoně.

Na jeho místo přišel do Rychnova jako kaplan pan Wilhelm Beh od 1. září, naposled byl kaplanem v Děčíně.

Stavba kostela a spolek pro jeho udržení v Rádle

Patronem kostela v Rádle je obec. V kostele ale vzniklo mnoho škod houbou. Všechny pokusy jí odstranit byly dosud bezúspěšné, Houba nebí jen ve dřevě, ale i ve zdi. Zdi se

1927

{ pag. 376 }

drobí a ani nová omítka dlouho nevydrží a odpadá. Kromě toho má věž i zdi znatelné trhliny. Tak nezbyvá než zbourat a znovu postavit, nynější kostel je také rozhodně příliš malý.

K tomuto účelu byl před 3. roky založen „Spolek pro stavbu a údržbu kostela“, ten se teď přiblížil myšlence, a myslí, že bude stačit rozšíření a oprava nynějšího kostela., což se ale ukazuje jako neúčelné. Tedy nezbyvá nic jiného než myslit na novostavbu. Po rozhovoru navrhl pisatel „tohoto“, náčrt nového kostela. a nechal ho zpracovat stavitelem Dautem v Rychnově. Podle tohoto projektu by byl kostel tak velký, že by měl 140 míst k sezení. Kdežto dnešní kostel má k sezení. jen 50 míst.

S tím byli všichni srozuměni, ale jenom

{377}

rozpočet ve výši 380 000 Kč rozladil. K dispozici byl stavební kapitál 115 000 Kč. Nyní se ale na projektu mnohé změnilo, by muselo se změnit, čímž se docílila podstatně nižší cena, kromě toho se mohlo počítat s použitím kamenem ze starého kostela a také následovala podnábidka stavitele, takže stavba by se mohla pořídít za 260 až 280 korun { =tisíc Kč}

Viděl jsem při kanonické vizitaci v Rychnově 23. května 1829 Gustav Buder, v. vikář

Kaplan Beh se stal farářem v Kryštofových Hamrech

Dnem 1. července 1929 přesídlil pan kaplan Beh na svou faru do Kryštofových Hamrů {u Přísečnice}

Od 1. září 1929 přichází jako kaplan pan Hermann Rössler do Rychnova, byl jako kaplan 7 let v Mikulášovicích.

Protože se uprázdnilo místo katechety, ucházel se p. kaplan Rössler o toto místo.., složil mimořádné katechetské zkoušky v Litoměřicích a mohl od 1. března již

{378}

obdržet provizorní ustanovení.. Katechetovi je také jako učební povinnost přidělena obecná škola v Pulečném, když zemská školní rada na mnohé žádosti k tomu konečně dala souhlas.

Dláždění prostranství před kostelem

Okres nechal letos kus silnice od fary přes prostranství před kostelem až pod měšťanskou školu vydláždít malými kostkami, protože šterkování nevydrželo zvýšený provoz zejména aut. Zároveň byla provedena kanalizace a chodníky. Poslední práce musela provést obec nákladem 70 000 korun. V roce 1931 bude dláždění pokračovat přes náměstí k nádraží.

Touto novou úpravou prostranství před kostelem se musel znovu změnit plot farní zahrady. Farář nechal celý plot opatřit betonovou zídkou a podruhé posadit výše. Náklad na to překročil 5 000 Kč

Oltářní koberec

Pro kostel byl koupen na hlavní oltář nový červený koberec

1928

{379}

od firmy Ginskey ve Vratislavicích za 3 000 Kč

Střecha na kostele

Do listopadu 1929 bylo provedeno nové zastřešení kostela. Velká věžní makovice a malá věžička byly pokryty cínovým plechem a ostatní střecha eternitovou břidlicí. Celkové náklady obnášely 50 000 Kč. Z toho nesl pan patron 38 000 Kč, o zbytek se musely podělit přífařené obce.

Trvalým lživým štváním byli komunisté proti předepsané kulturní dávce, kterou vypsaly obce a jen na 2 roky, přes 100 osob odpadlo od víry. Sice to byli zase komunisté, kteří stejně ke kostelu se obrátili zády, ale stejně ta ztráta navenek byla velká..

Misie 1930

Od 28. března 1930 do 7. dubna konali dominikáni Patres P. převor Roschling, z Ústí, a P. Augustin z Olomouce lidovou misii. Úspěch byl dobrý. 800 dospělých šlo k sv. přijímání

Viděl jsem při kanonické vizitaci v Rychnově 5. června 1930 Gustav Buder, v. vikář

Děkan Hahn +.

Dne 25. XII. v jablonecké nemocnici nečekaně zemřel na zápal pohrudnice děkan Theodor Hahn a byl 30. XII. za obrovské účasti věřících a cirka 40 kněžských bratří pohřben panem prelátem Gustavem Buderem na rychnovském hřbitově. Učinil mnohé pro zdejší farnost nakonec postavil faru a dal novou střechu na kostel. Také byl široko-daleko znám jako přírodní lékař.

Nový farář

Pan farář R.Schwalke z Jeřmanic byl jmenován administrátorem v Rychnově a od 1. . 1931 zdejším farářem.

Des- zvon

Starý zvon, který ležel v předsíni sakristie, byl zavěšen pod kůr a zároveň byla tamní hala vymalována.

Větrací otvory

V kostelní lodi byly vytvořeny větrací otvory a vlevo od zpovědnice větrací šachta.

Rádelský kostel

Rádelský kostel byl stržen a provedena hrubá stavba. K dokončení ale chybělo ještě přes 100 000 Kč a dalo to hodně lámání hlavy, jak je sehnat za nynější krise

Kaple na Dobré Vodě

Obyvatelé z Dobré Vody svou kapli zvětšili a udělali z ní seriozní boží stánek.

{381}

Hřbitov

Město zřídilo nový hřbitov, který byl letos uveden do provozu.

Co se stane s církevním hřbitovem, je zatím nejasné, pravděpodobně bude zrušen.

Zranění kostelnice

Dne 19.II. se smrtelně zranila na věži při zvonění kostelnice Marie Preisslerová, která pracovala 10 let jako misionářka v Africe. Její veškeré jmění odkázala spolku pro stavbu kaple v Pulečném.

Dary

Jedna dobrodinka darovala nové klekátko ke zpovědnici a antipendia k několika oltářům
Viděl jsem při biskupské vizitaci 27.IV.1932 +Antonín,Alois, biskup litoměřický

Biřmování

Bylo biřmováno 560 farníků

Hřbitov

Církevní hřbitov byl z hygienických důvodů uzavřen.

Rádlo: o přefaření

O přefaření do Jeřmanic se snažili:

Ernst Hübel, 338	Rudolf Ressel 283
Ernst Hoffmann, 249	Anton Hübel 337
Heinrich Porsche 270	Karl Stracke 258
Jos. Brosche 279	Adolf Maschke 288
Wilibald Hoffmann 257	Alfred Demuth 271
Florian Weiss 218	Wilhelm Liesel 213
Jos. Elstner 261	Johann Demuth 248
	Franz Posselt 277

1928

{382}

Sčítání lidu

Výsledky sčítání lidu z 1. prosince 1930 zveřejnil státní statistický úřad 24. února 1933. Farní obvod měl podle toho:

Rychnov	3273 obyvatel,	z toho 2744 katolíků
Rádlo (bez čp 254 a 290)	1437	1333
Dobrá Voda	119	105
Pulečný	768	671
Klíčnov	198	131
Kopanina	57	39
<u>Svatý Kříž</u>	<u>48</u>	<u>34</u>

Hermann Rössler, kronikář

S pomocí boží přebírám já, v tomto roce vedení farní pamětní knihy, abych našeho důstojného pána pana faráře Rudolfa Schwalke také tím podpořil v jeho duchovenské práci. Já, Hermann Rössler, od 1. července 1933 definitivní katecheta na měšťanské škole chlapecké v Rychnově, jsem se narodil 5. září 1897 ve Varnsdorfu, absolvoval jsem gymnasium v chlapeckém semináři v Hleděse, načež jsem po 27 měsíční vojenské službě začal teologická studia v Litoměřicích a 1922, dne 23. 6. jsem obdržel sv. kněžské svěcení. Necht' jsou mé zápisy udělané ke cti boží a budoucím generacím k poučení.

Jos. Jahn, vikář

Všeobecný přehled

Nezaměstnanost

Obrovské strašidlo jako můra tlačí široko daleko na lidstvo, stejně na obyvatele naší farnosti, je to "nezaměstnanost". Tak bylo v Rychnově jen v tomto roce 500 nezaměstnaných, v Rádle ... v Pulečném 80, Aby se obrovské nouzi alespoň nějak odpomohlo, byly jako v loňském roce vydávány t.z.v. Czechovy karty {dr. Ludwig Czech byl ministrem soc. péče za německou soc. dem.} To jsou poukázky na 10 Kč na týden na něž držitel nejnutnější životní potraviny u obchodníků a tyto státní Czechovy karty mohou použít jako platidlo. Také byly Svaz Němců a Lidová rada pořádaly sbírky pro nezaměstnané. Poslední uspořádala na Velikonoce rozdělování milodarů ve formě potravin. Svaz Němců daroval velkou sumu na polévkové kuchyně, v nichž školní děti nezaměstnaných v zimních měsících bezplatně v poledne dostávaly dolévku. Pro takové děti a děti oslabené vyvolal stát do života mléčnou akci.

Viděl jsem při vizitaci kanonické biskupské v Rychnově den 21. 5. 1935 Jos. Jahn, vikář

{383}

Stavba rádelského kostela

Protože rádelská kaple nutně potřebovala opravu a ukázala se dost malou, bylo už delší dobu snahou rýdelských věřících kapli rozšířit. Rádelský spolek pro údržbu kostela přistoupil v letošním roce k tomu, boží stánek nově zařídit a proměnit ho v důstojný

domov Páně,. Dne 18. srpna 1931 se začalo odstraněním věže. Nově zřízena byla věž, kostelní loď, která také byl zvětšena a věžička pro sanktusový zvon. Ze staré kaple zůstala presbytoř a sakristie.

Stavitelem byl Karl Rössler, z Jablonce n.N., a stavební dozor měl ing.Emil Herbig, z Jablonce n.,N.

V důsledku příznivého podzimního počasí se podařilo kostel ještě zastřešit. V následujícím roce tj.1932 vysvětil novou kapli pan arciděkan za asistence duchovenstva.

Kmotry daly toho dne na darech stánku Páně 79 451 Kč 14 h.

Soudní exhumace

Na základě anonymního udání byla paní Ottilie Čapková z Rychnova podezřelá, že otrávila svého manžela Josefa Čapka, který 11. března 1932 v lese na Dobré Vodě spáchal sebevraždu (oběšením) v opilém stavu. Za soudní asistence bylo tělo Josefa Čapka dne 2. června 1932 exhumováno a ohledáno a odesláno do Prahy k prozkoumání. Nález byl negativní. Jistý Schelezny z Rychnova měl z pomstychtivosti udělat toto udání na paní Čapkovou stal brzy po objasnění celé situace se zbláznil a zemřel krátce nato v ústavu pro choromyslné v Kosmonosích, Všeobecně se z toho považovalo za boží trest.

Rozpuštění politické strany

Dne 4. října 1933 byla rozpuštěna Národně-socialistická dělnická strana státními úřady pro nepřátelství k státu a všichni funkcionáři v obcích byli zbaveni úřadu. Tak byl také zbaven úřadu rychnovský starosta, který 4. února 1933 opustil svůj úřad. Četnictvo provedlo celou řadu domovních prohlídek u funkcionářů a různých lidí, jako učitelé a úředníci, pokud patřili k této straně, bylo podrobena výsledku.

Stará hřbitovní kaple

V létě 1933 byla zchátralá hřbitovní kaple na starém hřbitově zbourána.

Požáry

V roce 1933 shořely 2 stodoly a sice u rolníka Ernsta Sense a Marie Seibothové, dále obytný dům Oswalda Hoffmanna (řčeného Fliegerhalle- {letecká hala}) a prodejní stánek na náměstí patřící Ernstu Streitovi. V Pulečném shořely v r. 1933 selské statky panů H.Porsche a Gottsteina

1934

Okresní vikář +

Dne 25. května t.r. zemřel velezasloužilý důst.pán pan okresní vikář Msgr.Gustav Buder, infulovaný arciděkan liberecký, ve stáří 75 let a v 52. roce svého kněžství. V něm ztrácí katolický klerus bojovníka za křesťanský světový názor a vikariátní klerus pravého „otce.“ Drahý zesnulý byl 28. května 1934 pochován na libereckém hřbitově k věčnému odpočinku za početné účasti

{384}

{ vytržený, ale zachovalý list obs. strany 384 a 385 }

duchovních spolubratří, Kéž mu Bůh bohatě odplatí. a dá mu věčný zasloužený odpočinek.

Ať odpočívá v pokoji

Stavba kaple v Pulečném

Již delší dobu bylo v Pulečném přání, mít také vlastní kapli Dne 7. září 1927 byl v Kittlově hostinci (Pulečný 14) vyvolán v život výbor pro stavbu kaple. Tvořili ho pánové:

Arnold Kittel, Pulečný 14
August Wenzel „ 70
Artur Wabersich „ 74
Ernst Schmidt „ 86
Vinzenc Massopust „ 31

Zakládající shromáždění se konalo 1. května 1930. V současné době čítá spolek 240 členů. V roce 1933 se začalo se stavbou nové kaple na pozemku p. Emila Wawersicha Pulečný čp.18 a Johanna Gottsteina , Pulečný čp.19.,kteří darovali pozemek na stavbu Rozpočet zněl na 51 805 Kč 45 h bez oltáře a zvonu.

Návrh kaple: architekt dr. Alfred Wenzel, Jablonec
Provedení stavby : fa Richter jun. Kokonín
Odborné práce: kovářské: H.Čermak jun, Pulečný, který také věnoval kříž na věž
truhlářské: Arnold Rössler, Pulečný
klempířské :p. Rudolf Bříza, Rychnov
pokrývačské: p. Schubert, Vrkoslavice
vnitřní malování:

Zvon byl ulit u firmy Heroldt, Chomutov a nese nápis:

Marie Pomocná
Pulečný v nouzovém roce
1934
Opatřen z darů
zbožných katolíků pro
kapli v Pulečném

Váží 70 kg, a stál 2283, 50Kč

Okna v kapli zhotovilo umělecké sklenářství Weigel v Liberci a darovaly je rodiny Mužák,Pulečný, Preißler August, Pulečný 127, Eduard Hartrampf, August Weiss, Pulečný 15 a rodina Ullmann

Oltářní obraz představující Navštívení Panny Marie provedl Rudolf Rieger, malíř olejů v Rychnově , kapli ho daroval p.Josef Fordinal .

Náklady na stavbu byly pokryty dary členů spolku pro stavbu kaple, testamentárním odkazem + Marie Preißleerové , kostelnice v Rychnově (12 000 Kč), kmotrami při svěcení kaple (9 000 Kč)

Celkový náklad obnášel 71 228 Kč 15 h.

Stav dluhů obnáší....

Dne 8. července 1934 nově postavenou kapli , včetně zvonu vysvětil okresní vikář Josef Jahn (Ruprechtice) za asistence důst. p. Rudolfa Schwalke a katechety měšť-školy Herrmanna Rösslera načež důst. pan vikář v nově vysvěcené kapli celebroid první mši svatou Oslavy se zúčastnilo obecní zastupitelstvo, jakož i všechny korporace a spolky místa a nejbližšího okolí

Svědectví

{ psáno strojem na předchozí straně, uvedeno zde aby nerušilo líčení +vikáře Budera}

Já podepsaný Josephus Jahn, venkovský biskupský vikář libereckého vikariátu obdržev připsím nejdůstojnější biskupské konsistoře ze dne 21. června roku 1934 č. 5841 svolení tento zvon pro veřejnou kapli Navštívení blahosl. Panny Marie v obci Pulečný, polit.okres Jablonec n.N. obyčejným, ritem předepsaným církví dne 8. července 1934 ke slávě Všemohoucího jsem vysvětil a dal jméno „Marie Pomocná“

Rychnov u Jablonce n.N., dne 8. července 1934

Jos. Jahn, administrátor libereckého vikariátu

;

Hloubení jam 1934

Uprostřed února tohoto roku firma Redelhammer z Jablonce n.N. hloubila jámy zřejmě na uhlí. Vrtací práce vedla vrtná společnost Rumpel, Vrt byl bezprostředně severně od rychnovského nádraží těsně přes řeku jihozápadně od bývalé Haasisovy továrny.. Došlo se až do hloubky 81.3 m a zde se narazilo na bazalt. Během vrtání se občas narazilo na stopy uhlí. Poté, co se narazilo na bazalt, bylo vrtání bez výsledku zastaveno. Rychnově bylo podniknuto ještě druhé vrtání a sice jižně od náměstí u tzv. Katelteichu u čp. 193,194,195 a 196 Ale i tady se narazilo jen na stopy uhlí v jílu a když druhý vrt dosáhl hloubky 148 m, narazilo se zase na bazaltové pole a také tento vrt byl přerušen. (viz vrtací tabulka)

Nové konstituování městského zastupitelstva

Poté co loni byla rozpuštěna Národně socialistická dělnická strana {DNSAP}, muselo být nově ustaveno městské zastupitelstvo. Stalo se tak 27. února 1934. Za neuznané mandáty jmenoval stát nové, rovněž starosta a místostarosta byl státními úřady určen na základě návrhů.

Požár

Z jara roku 1934 shořel v Rádle tzv. „Schneidermühle“(Schneiderův mlýn) existující už přibližně od r. 1795(Viz oddíl Mlýny v e svazku I)

Poměry

Životní poměry byly v tomto roce rovněž tristní jako v roce minulém. Nezaměstnanost postihla i letos cca 40% obyvatelstva , kdežto dělnické mzdy klesly o 60-80% Aby se nouze zmírnila byla kromě státní stravovací akce prováděny i akce ze strany městského obce a soukromé akce spolků a korporací.Ani následující rok 1935 nepřinesl zlepšení.Jako v r. 1934 vrtáním, tak v r. 1935 stavbou silnic byla nezaměstnaným alespoň v něčem bída umenšena.

Stavba silnice 1935

Silnice od rychnovského kostela až k rádelskému mlýnu , nacházející se ve špatné stavu, byla v tomto roce částečně betonována a dílem vydlážděna , takže průjezd do Hodkovic nyní nebyl už obtížný, nebo dokonce nebezpečný, protože se zatáčky učinily přehlednějšími.

Volby roku 1935

Konrad Henlein! to bylo heslo které šlo nyní od úst k ústům a krátká předvolební kampaň byla o to rozhořčenější. Konrad Henlein , rychnovský rodák, syn zdejšího ředitele spořitelny Konrada Henleina založil novou stranu a sice nejdříve pojmenovanou SHF(Sudetendeutsche Heimatsfront), později SdP(sudetendeutsche Partei), Boj této strany nebyl namířen jen proti jiným národům ve státě, ale také proti komunismu a také proti křesťansko-sociální straně Pravý prelud uchvátil obyvatelstvo. Vše, co nebylo na Henleinově straně platilo za méněcenné. A stovky se shromáždily na rychnovském náměstí, když Konrad Henlein během volební kampaně navštívil své rodné město. a sice ve 3 automobilech s množstvím doprovázejících osob. Auto, v němž jel Konrad Henlein mělo prostřelená světla, v důsledku údajného přepadení Konrada Henleina během volebního boje a on to používal jako volební propagandu. Volební výsledek byl následující:

č.	strana	se	ná	t	sně	mov	na
		Rych	Rád.	Pul.	Rych	Rád.	Pul..
1	republ.strana zem. a malorol. lidu- Ant. Švehla	35	3	3	44	3	2
2	čsl.soc.dem.strana dělnická	28	1	0	29	2	0
3	čsl.strana nár.soc. V.Klofáč	32	28	8	37	23	7
4.	komunistická strana čsl.	313	91	143	339	96	150
5	čs. strana lidová	3	1	0	3	1	0
6	deutsch soc. dem. Arbeiterpartei (něm.soc.dem)	16	1	20	19	3	18
8	Bund der Landwirte (něm.zeměděl. strana)	39	14	41	38	14	41
9	Deut.christl.soc.Volkspartei(něm.křest'.dem.)	112	12	76	119	15	81
10	čs.živnostensko-obchod.. strana středostavovská	12	10	0	15	12	0
11	christl-soc-Landpartei – maďarská zem.strana	14	1	3	12	1	1
12	SudetendeutschePartei- SdP	1350	392	650	1501	483	736
13	Nár.obec fašist. R.Gajda	1	1	2	2	1	0
15	Wirtschaftspartei der Schuldner .-strana dlužníků	-	-	-	4	1	1
16	Nár.sjednocení dr.,Kramář	4	7	1	3	8	0

Viděl jsem při kan.vizitaci dne 21./4. 1936 Jos.Jahn , venk.vikář

Svěcení zvonu a kaple v Mohelce

Dne 13. září 1936 v Rádle (Mohelka) vysvětil pan farář nově renovovanou kapli Kaple na silnici proti Großmanově brusírně byla celá léta zcela zchátralá a toho času bez zvonu a vnitřního zařízení. Kaple byla velkodušně renovována rodinou Großmannovou . Náklad dosáhl 2430 Kč Menší kaple na Mohelce byla dána do pořádku rodinou Mehrovou nákladem 500 Kč Stavební práce provedl stavitel Karl Daut z Rychnova, klempířské práce Josef Kraus z Hodkovic a pokrývačské Franz Leinweber z Jeřmanic Zvon ulila firma Franz Herold z Chomutova , vážil 36 kg.. Stál podle účtu 1057 Kč Nese nápis:: „V roce Páně 1936“ nejbohatší boží požehnání a sluneční záře míru ať v tichém údolí stále zůstávají“

Svátek kaple se každoročně slaví na svátek Jména Marie {neděle po 8. září}

Další dobrodinci této kaple jsou:

Rodina Ferdinanda Arlta, Rádlo 219 na jejichž pozemku kaple u silnice stojí , a který ve prospěch kaple odstoupili.

Josef Steiner, strojník, Rádlo 222

Otto Rössler. zámečnick, Svatý Kříž

Ernst Wabersich, pasíř, „

Alfred Waller, zemědělec , „

Anton Ullrich senior a junior, Sv.Kříž

Josef Steidler, hajný Jestřebí

Zvoníkem je od vysvěcení kaple p. Anton Ullrich senior, ze Svatého Kříže

Úder blesku

Dne 30. června 1936 odpoledne mezi 5 a ½ 6 udeřil blesk do usedlosti pana Josefa Teifela, elektrotechnika v Pulečném č.38, která se stala kořistí plamenů. Všeobecně se říká, že to byl kulový blesk neboť v nejbližším okolí byly pozorovat další škody od blesku aniž by zapálily.

T.G.Masaryk +

President-Osvoboditel dr.Tomáš G.Masaryk dne 14. září 1937 ve 3 hod. 29 minut ráno zemřel na zámku v Lánech ve věku 88 let Narodil se 7./3. 1850 v Hodoníně –Od 14.10.1928 {správně má být 14.11.1918} zvolen presidentem a zůstal v úřadě po trojitě volbě 27.5.1920, 27.5.1927 a 24.5.1934 až do 14.12.1938 {správně má být 1935} kdy se vzdal úřadu presidenta. V uznání jeho zásluh o stát a český národ byl označen za „Presidenta osvoboditele“. Pohřeb se konal 21. září 1937 z pražského hradu na hřbitov v Lánech.

Dr.Beneš presidentem

Dne 18. prosince 1935 se v Národním, shromáždění konala volba nového státního presidenta.dr. Edvarda Beneše.

{Vytržen 1 list, následuje 11 prázdných listů}

Válka 1914,1915-1916-1917U

Dne 28 června 1914 přišla náhle otřesná zpráva, že náš milovaný arcivévoda následník trůnu František Ferdinand se stal spolu se svou manželkou obětí srbského atentátu. Už delší dobu se pošilhávalo po jazýčku na vahách války. V Srbsku se horovalo pro“Velké Srbsko“s podporou Ruska. Rusko už dva roky podnikalo přípravy k válce. Tato vražda se stala jen podnětem ke světové válce.Na 26. července byla nařizena mobilizace veškerého vojska, , protože nepřátelé byli kolem dokola. Historie války bude jistě sepsána povolanejší rukou, a tak krátce zmíním jen místní události.

Jeho Veličenstvo náš císař vyzval své národy a ty přišly hájit domácí krb. Všechno s radostí táhlo pod prapory.. Vlaky je sotva mohly pobrat, ještě nikdy nebylo takové množství lidu na nádraží, jako v těchto dvou dnech Ale co bylo nápadné, že jen několik rukujících vojáků (reservistů) přišlo k svatému přijímání , ačkoliv jim ihned byla dána příležitost. Měli jsme ale příležitost v Turnově,odkud šli na frontu, a tu jsme také využili.

Brzy následovaly další odvody, protože nepřátel bylo mnoho.Rusko, Srbsko, Černá Hora, Francie, Anglie, konečně Belgie a nově zrádná Itálie.

Popisovat historii a průběh války v této knize by pro naše účely {nebylo potřebné}, popíši jen důležité události v místě.

Válka 1914 – 1916

Hned po vypuknutí války myslelo se v obci na to, aby se pomohlo těm ,kteří zůstali doma a ztratili svého živitele nebo podporovatele, dokud nebudou mít státní podporu Byla proto provedena sbírka dům od domu.

Obec nadto v obecné škole zřídila lidovou kuchyni kde chudší lidé mohli v poledne dostat polévku. Toto zařízení se ale nadlouho neosvědčilo a bylo také obrácené, neboť pokud si někdo mohl sám vařit, nedostával hotové pokrmy, ale každý týden jisté množství potravin. Z tohoto důvodu, protože různé potraviny byly buď zakázány nebo nebyly už k mání.

Brzy se ukázalo, že Anglie chce Německo a Rakousko „vyhladovět“. Aby se se zásobami vlastní země vyšlo, byly zavedeny lístky na chleba . Chléb za 56 haléřů pro jednu osobu za týden , rovněž byly zavedeny lístky na mouku, cukr a kávu.. Brambor se smělo spotřebovat na hlavu a den 1/4 kg. Také na tuky a máslo byly zavedeny lístky. V týdnu byly tři bezmasé dny, pondělí, středa a pátek.V sobotu se také nesměl spotřebovávat tuk

{ následuje 7 prázdných listů }

Představení a starostové městské obce Rychnov

Pokrač, ze sv.II pag. 395 n.

1880 – 1885	Josef Maschke	starosta a obchodník Ry,čp. 237(vulgo Klingerwirt)
1885 – 1890	Franz Pietsch	hostinský a obch.obrazy Ry č. 68
1890 – 1892 (27/1)	Josef Peukert	obchodník, R. č,53(vulgo Bergschneider Josef)
1892 – 1899	Vinzenz Peukert	poštovník a zemědělec R.č. 48(v.Peukersch Vinzenz)
1899 – 1901	Josef Ullrich	rolník a výr.dóz R. č.221 (vulgo dr lange Pohl)
1901 – 19	Anton Hübner	majitel domu R. 472

Představení obce Rádlo

Pokrač. z dílu II pag. 397

1877 – 1881	Ignaz Müller	hostinský čp.195
1881 – 1888	Anton Schöffel	hostinský a obchodník č.67
1888 – 1891	Ignaz Maschke	rolník a kameník č.176
1891 – 1892	Josef Kundlatsch	hostinský a rolník č- 265
1892 – 1895	Anton Schöffel	obchodník a hostinský č.67
1895 – 1898	Anton C.Schöffel	rolník, obch.a hostinský č. 165
1898 – 1902	Anton Schöffel	obchodník a hostinský č.67
1902 – 1926	Franz Hartig	rolník č. 186
1926 – 1931	Rudolf Kundlatsch	hostinský č. 256
1931 – 19	Ernst Hartig	rolník č. 53

pag

Představení obce Pulečný

Pokrač. z dílu II. pag.399

1876 – 1885	Vinzenz Schmidt	rolník č.67
1885 – 1892	Franz Massopust	rolník č. 54
1892 – 1899	August Schöffel	rolník č.11, odešel do Ameriky
1899 – 1900	August Weiß	rolník č. 15
1900 – 1919	Josef Schmidt	výr.skl.zboží č.106
1919 – 1920	Franz Preißler	výr.skl.zboží č.130,dobrovolně odstoupil
1920 – 1921	August Preißler	výr.skl.zboží.127, dobrov. odstoupil
1921 – 1927	Emil Preißler	předlák skla č. 107,pro zpronevěru 30 000Kč zbaven úřadu
1927	Konrad Schöffel	rolník č. ,úřad.jako I. zástupce do voleb
1927 – 1929	Robert Rössler	řídící učitel, dobrovolně odstoupil
1929 – 1931	Liborius Hollmann	rolník č. 31
1931 – 19	August Preißler	výr.skl.zboží č.127, starostou už 1920-21

pag-

Lékaři v Rychnově –farní obvod

Pokrač. z dílu II, pag. 402

